Filipka

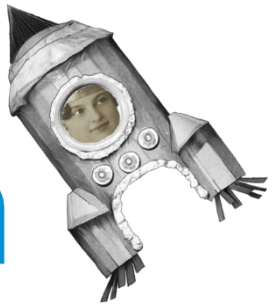

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

ŠKOLA PŘÍBĚHEM

Název školy:	Škola příběhem – církevní základní škola
IČ:	06 959 474
IZO:	181 096 129
Právní forma:	školská právnická osoba
E-mail:	filipka@skolafilipka.cz
Webové stránky:	www.skolafilipka.cz
Školní informační systém:	https://filipka.edupage.org/
Sídlo:	Filipínského 300/1, 615 00 Brno
Zřizovatel školy:	Českobratrská církev evangelická, Jungmannova 9/22, 111 21 Praha 1
Ředitelka:	Mgr. Ruth konvalinková, Ph.D. e-mail: konvalinkova@skolafilipka.cz
Předkladatelé:	Mgr. Ruth Konvalinková, Ph.D., Mgr. et Bc. Jitka Habernalová, Ing. Petr Konvalinka, Mgr. Eva Rybnikářová, Mgr. Klára Hájková, Mgr. Lucie Najbrová, Mgr. Alžběta Filipová
Platnost:	2. 9. 2019

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání (ŠVP ZV) „Škola příběhem“ byl zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání na základě zákona č. 561/2004 Sb.

1. Obsah

1. Obsah ... 1
2. Charakteristika školy ... 3
2.1. Úplnost a velikost školy ... 3
2.2. Vybavení školy ... 3
2.3. Charakteristika pedagogického sboru ... 5
2.4. Charakteristika žáků ... 5
2.5. Dlouhodobé projekty a akce školy ... 6
2.6. Zájmové aktivity ve škole ... 6
2.7. Spolupráce s rodinou ... 7
2.8. Spolupráce s jinými subjekty ... 8
3. Charakteristika ŠVP ... 8
3.1. Zaměření školy, program ZŠ ... 8
3.1.1. Filipka je církevní škola ... 8
3.2. Cíle základního vzdělávání ... 9
3.3. Výchovné a vzdělávací strategie školy ... 12
3.3.1. Škola příběhem ... 12
3.3.2. Metody učení příběhem ... 13
3.4. Metody výuky ... 15
3.4.1. Začít spolu a režim dne na Filipce ... 16
3.5. Klíčové kompetence ... 17
3.6. Začlenění průřezových témat ... 24
4. Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ... 27
4.1. Zásady při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných ... 27
4.2. Materiální zázemí pro zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ... 28
4.3. Podpůrná opatření ... 28
5. Učební plán pro 1. stupeň ... 29
5.1. Týdenní časové dotace jednotlivých předmětů ... 29
5.2. Poznámky k učebnímu plánu ... 30

5.2.1. Realizace jednotlivých povinných vyučovacích předmětů (vzdělávacích oborů) 30

5.2.2. Rozpracování obsahu vzdělávání v Rámcově vzdělávacím programu do Školního vzdělávacího programu ... 31

6. Učební osnovy ... 32

6.1. Jazyk a jazyková komunikace ... 32

6.1.1. Český jazyk ... 32

6.1.2. Anglický jazyk ... 51

6.2. Matematika a její aplikace ... 70

6.2.1. Vyučovací předmět: Matematika ... 70

6.3. Informační a komunikační technologie ... 85

6.3.1. Informatika ... 85

6.4. Člověk a jeho svět ... 91

6.4.1. Náš svět ... 91

6.5. Umění a kultura ... 120

6.5.1. Hudební výchova ... 120

6.5.2. Výtvarná výchova ... 128

6.5.3. Dramatická výchova ... 136

6.6. Člověk a zdraví ... 141

6.6.1. Tělesná výchova ... 141

6.7. Člověk a svět práce ... 152

6.7.1. Pracovní výchova ... 152

7. Hodnocení ... 166

7.1. Hodnocení žáka ve škole ... 166

7.1.1. Sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků ... 166

7.1.2. Kritéria hodnocení ... 167

7.1.3. Podklady pro hodnocení ... 167

7.1.4. Portfolio a hodnotící sloha ... 167

7.1.5. Komunikace s rodiči, informování rodičů o hodnocení žáků ... 168

2. Charakteristika školy

Škola příběhem – církevní základní škola je zřizována Českobratrskou církví evangelickou jako sedmá škola Evangelické akademie (EA) v České republice a druhá základní škola EA. Otevřela se ve školním roce 2019/2020. Pro její označení se vžil neoficiální název Filipka.

2.1. Úplnost a velikost školy

Filipka je úplná devítiletá základní škola, která otevře ve školním roce 2019/20 čtyři ročníky, ve školním roce 2020/21 pět ročníků, v roce 2021/22 šest ročníků (a tedy zahájí výuku na druhém stupni), v roce 2022/23 sedm ročníků, v roce 2023/24 osm ročníků a v následujícím roce poprvé otevře všech devět ročníků. Počínaje tímto školním rokem zahájí škola plnohodnotný provoz s obsazením všech devíti postupných ročníků.

Škola má registrovanou kapacitu 90 žáků, je plánováno požádat o navýšení kapacity na 120 žáků. Škola umožňuje plnění školní docházky i formou individuálního vzdělávání (podle § 41 zákona č.561/2004 Sb.), plnění školní docházky v zahraniční škole a vzdělává děti cizince.

2.2. Vybavení školy

Škola využívá ke své činnosti první podlaží školní budovy a školní dvůr na adrese Filipínského 300/1 v Brně – Židenicích; tuto část budovy má pronajatu od MČ Brno Židenice. Ve druhém podlaží sídlí VOŠ Veřejně správní akademie, s níž není Filipka v žádném vztahu. Budova má více než sto třiceti letou tradici jako školní budova, bohužel je v zanedbaném stavu. Před zahájením činnosti školy bylo zrekonstruováno sociální zařízení, interiéry tříd (omítky a některé podlahy), omítky na chodbách, interiér výdejny i jídelny. MČ plánuje realizovat rekonstrukci fasády s podřezáním zdí proti zemní vlhkosti. Budova je vytápěna plynem, ústřední topení je po rekonstrukci.

Dispozice a velikost budovy a školního dvora jsou pro školu rodinného typu velmi vhodné; vynikající je také umístění v blízkosti významného dopravního uzlu Stará Osada a nádraží Brno-Židenice. Díky této své výhodné poloze je škola jednak snadno dosažitelná pro děti ze širšího okolí i pro děti mimobrněnské, jednak tato blízkost zastávek MHD i vlaku usnadňuje výjezdy školních skupin do přírody v rámci vyučování.

Prostory školy představují 4 kmenové učebny, aula/cvičebna, školní chodby, šatna, výdejna jídla a jídelna a sociální zařízení. Zázemí pro pedagogy tvoří jeden kabinet a kancelář. Ke škole přiléhá ve vnitrobloku velký školní dvůr, na němž je umístěna „stodola“, která zatím slouží jako sklad, do budoucna se o ní uvažuje jako o prostorách pro dílnu.

Filipka

Výuka probíhá v kmenových učebnách, podle potřeby se třídy dělí do dvou učeben (pro výuku angličtiny), případně lze pro samostatnou práci využívat zákoutí školních chodeb či jídelnu.

Všechny učebny jsou vybaveny odpovídajícím nábytkem, knihovnou a zázemím pro práci v centrech aktivit dle vzdělávacího konceptu Začít spolu, policemi pro umístění portfólií a osobních boxů dětí. Dále jsou vybaveny tabulí, magnetickou tabulí, dataprojektorem, elektrickým promítacím plátnem, reproduktory, stolním počítačem pro práci učitele, propojeným s dataprojektorem a počítači pro práci dětí. Ve třídách jsou koberce, na nichž se odehrávají setkání v kruhu a nábytek pro relaxaci dětí. Na stěnách jsou nástěnky pro prezentaci výstupů vyučování, pravidla třídy apod.

Jedna z kmenových tříd prozatímně (než se naplní kapacita školy a všechny ročníky) slouží jako dílna – ateliér, otevřený 2 x týdně v odpoledních hodinách i rodičům. Zde je k dispozici vybavení pro základní práci se dřevem, modelování z keramické hlíny, šicí stroje a hlubotiskový grafický lis. V této učebně probíhá výuka některých hodin výtvarné výchovy a pracovních činností a v odpoledních hodinách se zde konají kroužky.

V další třídě je k dispozici elektrické piano, kytara, cajon a kvalitní reprosoustava. Zde se realizuje výuka hudební výchovy a jazyků.

V aule/cvičebně je základní vybavení pro cvičení a pomůcky pro rehabilitaci pro rehabilitaci tělesně postižených dětí. Realizuje se zde část výuky tělesné výchovy, místnost slouží také pro setkávání celé školy, slavnostní příležitosti, divadelní představení a různá vystoupení i setkávání rodičů na třídních schůzkách. V odpoledních hodinách tu probíhají kroužky. Výuka tělesné výchovy se dále realizuje v pronajaté tělocvičně v prostorách Sokola Brno-Židenice, Gajdošova 18 a na dvoře školy.

Klubovna je plánována jako místnost pro individuální práci dětí, které potřebují klidnější prostředí pro soustředěnou práci, např. pro děti s poruchami učení, jež zde mohou pracovat pod vedením asistenta pedagoga. Probíhají tu hodiny speciálně pedagogické péče a speciálně pedagogické intervence. Také je tato místnost využívána pro konverzaci s rodilým mluvčím, pro některé odpolední kroužky, ale i pro relaxaci dětí ve volném čase. Bude vybavena kobercem, knihovnami, stoly a židlemi. K dispozici zde budou například stolní hry pro rozvoj sociálních dovedností. V budoucnosti by místnost měla být vybavena také jako místnost snoozelen – specificky vytvořeným prostředím pro účely senzorické stimulace, relaxace a prožití osobní zkušenosti, což je např. vhodná rehabilitace pro děti s poruchami autistického spektra.

Školní dvůr je využíván pro relaxaci dětí o přestávkách, ale také pro výuku tělesné výchovy a dalších předmětů. V budoucnosti se počítá s vybudováním venkovní učebny, vyvýšených záhonů, zahradního posezení, ohniště, herních prvků a hřiště. Také je plánována výsadba ovocných stromů. Dvůr bude sloužit pro výuku přírodních

věd, výtvarné výchovy, pěstitelských prací apod, ale také pro neformální setkávání školní komunity.

Škola má dále k dispozici zahradu Střední zdravotnické školy Evangelické akademie v Líšni na Šimáčkově ulici. Zde se často realizuje výuka mimo školu, a to podle metodik zahradní a lesní pedagogiky. V budově místní školy mají žáci k dispozici toalety. Zahrada v Líšni je od budovy školy na Filipínského dosažitelná autobusem, cesta sem trvá do dvaceti minut.

Budova školy a všechny její učebny i dvůr jsou v odpoledních hodinách využívány pro družinu a pro pořádání volnočasových aktivit a kroužků.

V kotelně bude zřízena fotokomora, na dvoře je plánováno vybudování keramické pece na dřevo, vyvýšených záhonů, hřiště a herních prvků.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je tvořen několika kmenovými aprobovanými učitelkami, z toho dvě jsou zároveň speciální pedagožky, dále jsou přítomny učitelky aprobované pro výuku na 2. stupni, školní kaplan, vychovatel školní družiny, pedagogické asistentky a několik externistů – vyučující anglického jazyka, rodilý mluvčí a vyučující dramatické výchovy. Všichni třídní učitelé prošli základním školením programu Začít spolu v kostce, absolvovali min. jednu letní školu Hejného matematiky, celý tým prošel seminářem Kritického myšlení Čteme s nečtenáři. Dále pedagogové školy individuálně absolvovali velké množství různých kurzů nebo seminářů, např. seminář lesní pedagogiky Učíme se venku, seminář badatelské výuky, seminář Respektovat a být respektován, Kritické myšlení pro češtináře, formativní hodnocení, storytelling a mnoho dalšího. Vychovatel pro školní družinu má potřebné vzdělání, stejně jako obě asistentky pedagoga. Důležitá je pro nás morální a hodnotová orientace pedagogů.

2.4. Charakteristika žáků

Škola je otevřená všem dětem bez rozdílu, není koncipována jako škola pro děti z křesťanských rodin ani jako škola náboženská. Přijímáme žáky s poruchami učení, se speciálními vzdělávacími potřebami, se znevýhodněním zdravotním, mentálním a v budoucnosti chceme za pomoci sociálního fondu a sociálních stipendií začlenit i určité množství dětí znevýhodněných sociálně. Zároveň integrujeme i děti s mimořádným nadáním. Dvoutřídní (málotřídní) systém vyučování a malý počet dětí na učitele umožňuje individuální přístup, a tak dává prostor všem dětem, aby postupovaly tempem přiměřeným svým schopnostem i momentálnímu stavu a rozpoložení. Různost a rozmanitost dětí i dospělých tvořících školní společenství považujeme za významný obohacující prvek, který má velký výchovný potenciál vzhledem k dosažení cílů základního vzdělávání, které jsme si vytyčili.

Filipka

Žáci dojíždějí do školy z různých městských částí Brna, někteří i z blízkého okolí Brna. Školu také navštěvují žáci cizí státní příslušnosti nebo studující v zahraničních školách.

Vzdělávání na naší škole není vhodné pro děti, kterým nevyhovují způsoby práce v programu Začít spolu (např. častá skupinová práce, vyšší hladina hluku způsobená skupinovou prací, střídání aktivit a pracovního místa, větší míra volnosti ve vymezení vyučovacích hodin, prolínání předmětů apod.)

2.5. Dlouhodobé projekty a akce školy

Činnost školy je pravidelně členěna slavnostními okamžiky spojenými s plynutím roku. Sem patří jednak slavnostní školní bohoslužby (k zahájení školního roku, na závěr školního roku a u příležitosti velkých svátků – Velikonoc, Vánoc a Svatodušních svátků.) Bohoslužby jsou organizovány civilní, pro děti přístupnou formou. V ročním programu školy je dále pravidelné divadelní představení, vystoupení pěveckého sboru, výstava výtvarných prací a rukodělných a řemeslných výrobků ze dřeva a keramiky.

Škola se zapojila do projektu Krabice od bot, organizuje příležitostné workshopy pro rodiče a děti i pro širší veřejnost (adventní dílna, velikonoční dílna, moštování na školním dvoře apod).

K dlouhodobým projektům lze řadit práci na školním dvoře, kde jsou plánovány vyvýšené záhony, na nichž se budou děti učit starat o zahradu a také plánovaná společná výsadba stromů, péče o ně a pozorování jejich růstu. Při cestách do zahrady v Líšni děti pozorují a dokumentují proměny zahrady během roku.

Příležitostně pořádáme zahradní slavnosti a vzdělávací akce pro veřejnost.

Dlouhodobý je i projekt Poznáváme naše město a přírodu v okolí Brna, odehrává se zejména v rámci dnů výuky mimo školu (tzv. mimoden).

V rámci práce v centrech aktivit se realizuje projekt Máma/táta na telefonu, který je založený na spolupráci s rodiči a využívá rozmanitost profesí rodičů pro vzdělávání dětí.

Škola se účastní projektů v místní pobočce Knihovny Jiřího Mahena a podle možnosti se zapojuje do akcí pořádaných v místní čtvrti (Sousedský blešák, Sousedský karneval apod.).

Žáci se zapojují do organizování slavností školy, pořádání hudebních a divadelních představení a dalších akcí.

2.6. Zájmové aktivity ve škole

Škola nabízí řadu zájmových kroužků v oblasti sportovní, hudební, výtvarné, dramatické a vzdělávací. Tyto kroužky většinou vedou externí lektoři a probíhají v době školní družiny.

2.7. Spolupráce s rodinou

Škola staví na úzké spolupráci s rodinou. Naším cílem je, aby byli rodiče co nejblíže seznámeni s charakterem školy, s principy výuky i s hodnotovou orientací Filipky, dříve, než dítě do naší školy zapíší.

Škola spolupracuje s rodinou při vzdělávání a výchově dětí, a to zejména formou tzv. tripartity, setkání v sestavě dítě – rodič – učitel, jež nahrazuje tradiční hovorové hodiny a slouží ke společnému zhodnocení vzdělávacích pokroků dítěte i ke společné reflexi jeho celkového působení ve škole. Důležitou součástí těchto schůzek je vlastní sebehodnocení dítěte a také jeho subjektivní zpráva o tom, jak se ve škole cítí a jak se mu daří. Aby takové setkání mohlo probíhat v atmosféře otevřenosti a důvěry, je třeba dlouhodobě pracovat na vybudování vzájemných vztahů mezi školou a rodinou. Za tímto účelem se škola snaží o maximální otevřenost vůči rodičům a jejich zapojení do života školy.

Rodiče jsou také v písemném kontaktu se školou, zejm. s třídní učitelkou, s vedením školy a podle potřeby s dalšími pedagogy.

Dvakrát do roka se konají třídní schůzky, veškeré informace jsou rodičům k dispozici ve formě zápisu z třídní schůzky a v informačním systému školy.

Otevřenost vůči rodičům je součástí každodenního života školy – mohou se zapojit i do samotného procesu vyučování přímou účastí při práci v centrech aktivit nebo v rámci projektu Máma/táta na telefonu.

Podle možností a kvalifikace se také zapojují jako lektoři kroužků, podporují školu formou brigád, vedení dílen, seminářů či workshopů, zprostředkováním odborných exkurzí, účastí na vícedenních nebo jednodenních pobytech v přírodě, zapůjčením technického aj. vybavení. Mohou také školu podpořit sponzorsky, formou sponzorského školného nebo formou finančních či věcných darů.

Rodiče mohou dvakrát týdně ke společné práci s dětmi využít otevřený Ateliér, kde jsou k dispozici různá pracoviště pro řemeslné a tvůrčí činnosti. V tomto Ateliéru se také organizují workshopy pro děti a rodiče.

Rodiče a sourozenci žáků Filipky jsou zváni k účasti na slavnostních bohoslužbách, na zahradní slavnosti i na různých akcích školy – divadelním představení, školní akademii apod.

Rodiče (zákonní zástupci) žáků jsou zastoupeni ve Školské radě, zde pak tito zástupci mohou dění ve škole ovlivňovat zásadnějším způsobem.

Filipka

2.8. Spolupráce s jinými subjekty

Filipka vznikla pod patronátem Sboru ČCE Brno-Husovice, farář tohoto sboru je zároveň školním kaplanem Filipky. Členové sboru se aktivně zapojují v rámci svých možností do praktické pomoci škole a sbor podporuje Filipku i finančně; jednak formou grantových žádostí z grantového systému ČCE, které ve prospěch školy podává, jednak formou přímé finanční podpory. Škola volně spolupracuje se všemi sbory brněnského seniorátu ČCE.

Blízký vztah má Filipka díky společnému zřizovateli a jedné zastřešující instituci se SZŠ Evangelické akademie a VOŠ sociálně právní Evangelické akademie v Brně. Prvně jmenovaná škola zapůjčuje Filipce svoji zahradu k realizaci venkovní výuky.

Dále škola spolupracuje s poradenskými institucemi (pedagogicko-psychologické poradny, speciálně pedagogická centra), které pomáhají při práci s žáky nadanými nebo s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Jakožto brněnská škola spolupracuje Filipka s Magistrátem města Brna (např. čerpáním dotací) a s MČ Brno Židenice. V rámci místa svého působení se dále účastní aktivit pořádaných Společenským centrem Karas a spolkem Šťastné Židenice Úzká spolupráce pojí Filipku – Školu příběhem s Knihovnou Jiřího Mahena, škola se totiž zaměřuje mj. na téma čtenářské a obecně textové gramotnosti. Kontakty školu pojí jak s místní pobočkou KJM, tak s centrální knihovnou na Kobližné ulici, kde knihovna škole dokonce poskytla své prostory ke konání propagační schůzky.

V Sokole Brno-Židenice si škola pronajímá tělocvičnu.

Další podporující organizací je firma Brněnská personalistika, která pro školu zajišťuje poradenský servis.

Filipka také spolupracuje s pracovišti Masarykovy univerzity, zejména s Přírodovědeckou fakultou MU.

3. Charakteristika ŠVP

3.1. Zaměření školy, program ZŠ

3.1.1. Filipka je církevní škola

Školní vzdělávací program vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí stanovených RVZP pro ZŠ, výchovně vzdělávací činnost má ale jistá specifika, protože jde o školu církevní, kterou zřizuje Českobratrská církev evangelická. Ve své tradici navazuje na Jednotu bratrskou, která od svých počátků kladla důraz na vzdělávání a péči o druhé, což jsou typické důrazy této církve. Členové Jednoty bratrské věřili, že v Bibli jsou témata napomáhající každému jednotlivci k motivaci v jeho osobním, duchovním i duševním růstu. Na jejich odkaz pak navázal

reformátor školství a vzdělanosti Jan Amos Komenský, jehož nosné myšlenky jsou zdrojem také pro systém vzdělávání v naší škole.

Filipka je otevřená všem dětem bez rozdílu náboženského vyznání. Protože znalost biblických příběhů i křesťanských symbolů považujeme za důležitou součást vzdělání, která je klíčem k chápání naší kultury a přispívá k hodnotové orientaci člověka a společnosti, bude za dětmi jedenkrát týdně přicházet evangelický farář/školní kaplan, aby jim vyprávěl biblické příběhy. Na druhém stupni bude seznamování s biblí obohaceno o křesťanskou etiku.

Budeme také dbát na to, aby děti rozuměly významu církevních svátků a jejich místu v cyklu celého roku. Čtyřikrát do roka budeme slavit společné bohoslužby. Přirozenou cestou děti povedeme k porozumění, co je pro křesťany v životě důležité. Zároveň ale plně respektujeme právo rodičů vychovávat svoje děti ve věcech víry podle vlastního rozhodnutí.

Ve výchovně-vzdělávacím procesu podporujeme jedinečnost každého dítěte, akcentujeme zdravé sebehodnocení, spolupráci, péči o druhého a společenství, kde se navzájem potřebujeme a učíme se přijímat jinakost, rozmanitost a radovat se z ní. Napomáhá nám v tom vzdělávací program Začít spolu, jehož součástí je pravidelné setkávání žáků a pedagogů v tzv. ranním kruhu a vzdělávání v menších skupinách. Část výuky také probíhá ve věkově smíšených skupinách. Do výuky zařazujeme pravidelně lekce z Pedagogiky Franze Ketta a Hodnotového vzdělávání Cyril Mooney.

3.2. Cíle základního vzdělávání

Naše žáky bychom chtěli vzdělávat, vést a vychovávat tak, aby ve svém vývoji směřovali k tomuto ideálu:

Člověk, který poznává svět a člověk, který se stále učí,

- nepřestává žasnout
- touží se vzdělávat, chce věcem rozumět a znát je
- má radost z poznání
- umí klást otázky, ptá se a z odpovědí konstruuje poznatky
- umí se učit

Člověk, který pracuje na svých úkolech,

- se snaží najít v práci uspokojení
- umí realisticky zhodnotit výsledky své práce v poměru k vlastním schopnostem
- se dokáže soustředit a umí pracovat s vlastní pozorností
- vydrží přiměřenou zátěž
- umí realisticky hospodařit s časem, který ke splnění úkolu potřebuje

Filipka

- se nebojí neúspěchu, dokáže se s ním vyrovnat a vytěžit z něj poučení do budoucna

Člověk, který tvoří,

- má z tvůrčí práce radost
- má odvahu hledat nové cesty
- pokládá otázky a hledá různá řešení
- se umí rozhodovat

Člověk, který spolupracuje s druhými,

- se identifikuje se skupinou a hledá společný prospěch
- respektuje pravidla skupiny a je loajální
- umí najít nebo přijmout svoje místo a úkol při společné práci
- umí dát prostor ostatním
- má radost z úspěchu vlastního i z úspěchů druhých

Člověk, který žije ve společnosti,

- má rozvinuté vědomí sounáležitosti a zodpovědnosti za celek, do kterého patří;
- je připraven angažovat ve prospěch druhých nebo celé společnosti
- ctí a hájí pravdu, brání šíření lži
- je připraven zastat se slabšího nebo ohroženého

Člověk, který komunikuje,

- umí naslouchat druhým
- sleduje myšlenky, názory a argumenty partnera v rozhovoru a vhodně na ně reaguje
- drží se tématu
- umí vhodně a výstižně formulovat vlastní myšlenky, názory a argumenty
- umí pojmenovat vlastní pocity
- v různých komunikačních situacích dodržuje pravidla slušné a konstruktivní diskuse
- respektuje názory jiných – unese nesouhlas

Člověk, který rozumí sám sobě,

Filipka

- přemýšlí o své životní cestě
- realisticky rozpoznává a posuzuje svoje možnosti
- je vyrovnaný sám se sebou a je zdravě sebevědomý
- má odvahu jít za svým snem
- rozpoznává svoje zájmy i jejich hodnotu a rozvíjí je
- zvažuje pravou hodnotu věcí, kterým věnuje svůj životní kapitál (čas, pozornost, peníze)

Člověk, který je svébytnou, svobodnou a zodpovědnou osobností,

- je stálý ve svých postojích
- je věrný sám sobě
- nebojí se jít vlastní cestou
- přijímá nejednoznačnost
- je schopen kriticky přehodnotit svůj názor nebo postoje
- usiluje zachovat si vnitřní svobodu
- uplatňuje svá práva
- naplňuje své povinnosti
- chápe hodnotu lidského času
- vnímá příběh lidského života i s vědomím jeho konečnosti

Člověk, který vnímá přírodu

- k ní přistupuje s vděčností a váží si jí
- obdivuje ji, miluje ji a snaží se jí rozumět
- myslí na budoucnost
- je si vědom své zodpovědnosti vůči přírodě, pečuje o ni a chrání ji
- má soucit s živými tvory

Člověk, který se setkává s druhými lidmi,

- k sobě i k druhým přistupuje s láskou a vděčností
- je k nim otevřený a vstřícný, tolerantní a ohleduplný
- přijímá je v jejich jinakosti a váží si kulturní rozmanitosti, kterou přinášejí
- chápe hodnotu vlastní i cizí lidské důstojnosti
- navazuje zdravé vztahy
- pečuje o dobré vztahy s druhými lidmi
- je schopen empatie
- umí řešit konflikty
- umí odpouštět sobě i druhým

Člověk, který se zodpovědně stará o své fyzické, duševní a sociální zdraví,

- umí pravidelně odpočívat a hospodařit s vlastními silami
- usiluje o radostný postoj k životu
- rozumí svému tělu a věnuje pozornost prevenci nemocí i potřebné léčbě

Člověk, který přijímá informace,

- je umí kriticky posoudit
- rozeznává manipulaci a je schopen jí odolávat

Člověk, který přemýšlí,

- má rozvinuté logické, analytické a kritické myšlení

Člověk, který rozumí světu, v němž žije,

- chápe pravou podstatu křesťanských hodnot a křesťanskou podstatu naší kultury
- váží si demokratických hodnot a usiluje o jejich prosazení či zachování
- rozumí podstatě lidských práv a důležitosti jejich ochrany
- zná důležité momenty historie a umí z nich vyvodit analogie pro současnost
- zná, obdivuje a chrání kulturní hodnoty a dědictví
- rozumí pravidlům společnosti a svému místu v ní
- zná příležitosti i rizika života ve společnosti, umí se chovat bezpečně, rozezná nebezpečí a umí ochránit sebe i druhé
- zná hodnotu peněz, umí se dělit a je šetrný
- rozumí zákonitostem virtuálního světa a umí se virtuálním prostoru chovat bezpečně

3.3. Výchovné a vzdělávací strategie školy

3.3.1. Škola příběhem

Vyprávění příběhů je jednou z nejstarších forem lidské kultury a také osvědčeným způsobem, jak dalším generacím předávat vědomosti, zkušenosti a moudrost. Díky fabulativní struktuře příběhu a z ní vyplývajícímu napětí se to se děje bez větší námahy: každý chce vědět, jak to dopadlo...

Filipka

Současná pedagogika znovu objevuje moc příběhu a vrací mu jeho místo ve škole. Filipka považuje za základní znak své identity právě využití prvků **narativní pedagogiky**: příběh jako esence lidské zkušenosti tu je tématem, motivem, ale především nástrojem vyučování tam, kde je to možné. Nejde tedy o speciální předmět, ale o obecný přístup, který prostupuje celým vzdělávacím i výchovným procesem.

3.3.2. Metody učení příběhem

Příběh a textová gramotnost

Text a slovo je stěžejním prvkem naší kultury - drží pohromadě naši společnost (právo a veškeré vymahatelné společenské normy jsou formulovány v textu, úřední komunikace se všemi svými praktickými důsledky probíhá v médiu textu, sociální kontakty a mezilidské vztahy jsou do značné míry realizovány prostřednictvím jazyka, vzdělání se realizuje z velké části pomocí mluvených či psaných textů, věda je formulována v textu, umění má často charakter textu nebo příběhu a v neposlední řadě se pomocí jazykových projevů nebo textů odehrává i občanský život.). Proto je textová gramotnost vedle úsilí o rozvoj myšlení a schopnost se učit jedním z nejdůležitějších důrazů školního vzdělávacího plánu naší školy. Příběh má materiální povahu textu, je tedy i zde důležitým vzdělávacím **nástrojem, a to jednak pro rozvíjení čtení s porozuměním, jednak pro rozvíjení dovednosti psát (ve smyslu formulovat své myšlenky písemně)** při vlastní tvorbě příběhů.

Příběh jako nástroj výchovy

Příběh ale není jen účinným prostředkem pro vzdělávání, ale také velmi efektivním nástrojem výchovným. Je tím nejlepší prostředkem k formování hodnotové orientace, rozvíjení citového života, schopnosti empatie a porozumění motivacím druhých lidí. Percepce příběhů umožňuje také pochopení vztahu mezi příčinou a následkem, a tedy i lidské odpovědnosti, a to jak v oblasti mezilidských vztahů, odpovědnosti environmentální, ale i odpovědnosti člověka vůči sobě samému a vlastnímu životu.

Společně prožívaný příběh jako základ dobrých vztahů

Spoluúčast na percepci nebo prožívání příběhu je důležitým nástrojem pro budování vztahů v třídním i školním kolektivu – společné prožitky tvoří významnou bázi, na níž lze dobré vztahy stavět. Předčítání ve třídě nebo sdílení zážitků z knih představuje snadno dostupný způsob, jak dětem zprostředkovat silné společné emocionální prožitky. Využíváme proto k předčítání příběhů i různé situace, kdy jsou děti zaměstnány manuálně, např. při výtvarných činnostech a podobně.

Motivace příběhem

Menší nebo větší časové celky života ve škole lze **motivovat pomocí příběhu** (ať už literárního, historického nebo ad hoc vytvořeného) tak, že se děti formou dlouhodobé hry stávají účastníky děje a ve své fantazii prožívají napětí s tím spojené. Vzdělávací úkoly jsou součástí libreta hry. Díky pozadí motivačního příběhu získává samotný

proces vzdělávání charakter hry, napínavosti a dobrodružství, dětská mysl je zaujatá a otevřená, a tak lépe vstřebává nové informace.

V budoucnosti pak příběh, který tvořil motivační pozadí nějakého vzdělávacího celku, může díky předivu souvislostí, do kterých byly informace zasazeny, fungovat při vybavování z paměti také jako mnemotechnická pomůcka.

Sem patří volnočasovou pedagogikou už v dobách Foglarových táborů objevené a dětmi i pedagogy tolik oblíbené krátkodobé i dlouhodobé motivace, celotáborové nebo celoroční hry a podobně.

Příběh jako nástroj tematické integrace

Učení příběhem je také součástí metody **integrovaných tematických celků a projektů**, které umožňují propojovat učivo do souvislostí. Příběh je jedna z nejsnazších, a přitom efektivních možností, jak učivo různých předmětů tematicky zcelit do smysluplného celku.

Příběh jako nástroj k rozvíjení myšlení

Na základě hledání tematických a motivických souvislostí mezi příběhy se děti učí jednak obohacovat interpretaci příběhů, rozpoznávat různé úhly pohledu a různá vyznění v souvislosti s kontextem nebo se způsobem podání příběhu, ale především se sledováním podobností různých příběhů učí **abstrakci**, **schopnosti vystihnout klíčové prvky** a také umění **rozeznávat analogie**.

Příběh jako nástroj předávání významných myšlenek, znalostí a faktů.

Zapojujeme jej ve výuce všech předmětů, např. takto:

- V rámci literární, dramatické a etické výchovy vyprávění, četba, studium a srovnávání tzv. velkých příběhů:
    - Biblické příběhy
    - Mytologie, náboženské texty, archetypální a jiné velké příběhy světové i české literatury
    - Známé nebo jinak důležité příběhy dětské literatury
    - Příběhy významných literárních hrdinů
- V rámci výuky cizím jazykům
    - Příběhy z reálií daného jazyka
- V rámci výuky dějepisu nebo občanské výchovy
    - Příběhy velkých dějin
    - Příběhy jednotlivců ovlivněné velkými dějinami; příběhy velkých hrdinů, antihrdinů i „obyčejných“ lidí
    - Metanarativní příběhy, historie různých možných výkladů dějin nebo manipulace s historií
- V rámci výuky přírodních věd
    - Historie objevů a jejich důsledků v lidských dějinách

    - Příběhy velkých přírodovědců
    - Děje a příběhy z přírody a kosmu i mikrokosmu
- V zeměpise
    - Příběhy míst a zemí, se zaměřením na příčiny a důsledky přírodních i lidských dějů
    - Příběhy objevování a objevitelů
- V oboru umění a kultury
    - Příběhy jako součást uměleckých sdělení
    - Příběhy velkých umělců
    - Příběhy uměleckých děl
    - Příběhy uměleckých epoch, hnutí, směrů apod.
- V oblasti environmentální výchovy
    - Příběhy lidských zásahů do krajiny či přírody

3.4. Metody výuky

Metody výuky, které využíváme, vedou k tomu, aby děti dokázaly najít, využít a maximálně rozvinout své schopnosti. Preferujeme **konstruktivistické pojetí výuky**, kdy dítě vychází z poznání bezprostřední skutečnosti, nad svými poznatky přemýšlí, organizuje je, prohlubuje, obohacuje a rozvíjí. Často se tak děje ve skupině, učení tedy vyžaduje interakci, kooperaci, a diskuzi. Učitel je ve své roli spíš průvodcem a zajišťuje, aby každý žák měl možnost dosáhnout svého maxima. Tento způsob výuky posiluje vnitřní motivaci žáka, radost z poznání a motivaci dále se vzdělávat.

Pro hlubší porozumění poznatkům o okolním světě a života společnosti vycházíme při plánování učiva z **integrované tematické výuky**, která je současně východiskem programu **Začít spolu**. Vyučovací předmět tak nestojí samostatně, ale realizuje se v rámci daného tématu. Děje se tak především v tzv. centrech aktivit. Témata vycházejí jak ze vzdělávacích oblastí, tak z průřezových témat. K jejich volbě jsou zčásti přizváni také žáci a získávají tak podíl na rozhodování a plánování výuky.

Podporujeme kritické myšlení, čtenářskou gramotnost, rozvoj logického myšlení a matematickou gramotnost. Matematiku v nižších ročnících vyučujeme prostřednictvím metody profesora Hejného (tzv. Hejného metoda).

Významný podíl na učení má také **výuka mimo školu, tzv. mimoden**. Tu zařazujeme pro každou třídu pravidelně jeden den v týdnu. Jde o výuku na školní zahradě, kulturní aktivity, návštěvy, exkurze. Vnímáme jako důležité, aby děti jednak častěji pobývaly venku, jednak měly možnost propojit téma s životem i mimo školu. Pro své učení tak mohou získat oporu v reálném světě a učí se souvislostem. Je zde i prostor pro zapojení rodinných příslušníků – exkurze na jejich pracoviště apod.

Nedílnou součástí naší koncepce je **vrstevnické učení**. Vyučujeme ve věkově smíšených třídách. Věkově smíšené kolektivy představují ideální vzdělávací situaci. Výhodou této formy učení je, že spolu děti mluví „stejným jazykem“, efektivně a

srozumitelně si učivo předávají. Proto často pochopí probíranou látku rychleji a současně i žák, který má za úkol ji naučit ostatní nebo jim předat svou zkušenost, se s ní při vysvětlování druhým seznámí mnohem důkladněji. Dětem navíc tento způsob výuky umožňuje postupovat tempem, které je přiměřené jejich momentálním schopnostem, což je předpokladem k tomu, aby neztratily chuť do učení. Vypořádávají se s úkoly přiměřené obtížnosti, nemusí čelit opakovaným neúspěchům a motivuje je to postupovat stále dopředu.

Snažíme se udržet nízký počet dětí, který připadá na jednoho učitele: maximálně 14 dětí. Ve třídách se tak mohou podílet na výuce dva učitelé, realizují tzv. **tandemovou, též párovou výuku**. Učitelé spolupracují na přípravě, realizaci, poskytují si odbornou, ale i lidskou podporu, vzájemně si podávají zpětnou vazbu. Je možné tedy výuku dle potřeb diferencovat, rozdělit děti do více skupin, podporovat děti se speciálními vzdělávacími potřebami nebo žáky mimořádně nadané.

3.4.1. Začít spolu a režim dne na Filipce

Výuka v naší škole je realizována prostřednictvím vzdělávacího programu Začít spolu. Vyučování není rozděleno do klasických hodin podle vyučovacích předmětů, ale je rozvrženo do vyučovacích bloků.

Denně je zahájeno **ranním kruhem** – společným setkáním žáků a učitelů třídy. Ranní kruh nabízí prostor pro vzájemné sdílení, seznámení s programem dne, udržování různých rituálů, například vzájemného pozdravu, společného zpěvu písně apod.

Součástí ranního kruhu může být také ranní zpráva, která má různý charakter. Někdy děti informuje o tom, co je daný den čeká, někdy je motivuje k dalším činnostem, jindy jim poskytuje náměty k přemýšlení nebo slouží k procvičení probíraného učiva. Rovněž je zde prostor pro krátké referáty dětí na předem určené téma (zpravidla se jedná o zajímavost, kterou děti obohatí právě probírané hlavní téma) nebo na téma společensky aktuální či jinak pro děti důležité.

Na ranní kruh navazuje **první vyučovací blok**. Zde využíváme různé metody výuky podle cíle, kterého chceme dosáhnout, zpravidla se jedná o **řízenou společnou činnost**, výklad nové látky, procvičování a podobně.

Po skončení prvního vyučovacího bloku následuje **přestávka.** O přestávce mohou žáci pobývat v areálu školního dvora, na chodbách, v aule, využít nabídku školní knihovny nebo relaxační pomůcky.

Po přestávce následuje **druhý vyučovací blok**, který dle rozvrhu jednotlivých tříd může pokračovat v práci prvního vyučovacího bloku, častěji ale probíhá formou **samostatné nebo skupinové práce v tzv. centrech aktivit**. Centra aktivit připravuje učitel v souladu s vybraným tématem a probíraným učivem. V Centrech aktivit pracují žáci většinou ve skupinách, do kterých se rozdělili podle předem daných kritérií nebo samostatně. Procvičují probrané učivo, vypracovávají pracovní listy, plní úkoly, které se vztahují k tématu. Jsou zde připraveny takové úkoly, které děti vedou k přemýšlení

a praktické činnosti zároveň, umožňují jim spolupracovat, vzájemně si pomáhat, společně řešit problémy Tyto úkoly jsou diferencované tak, aby mohl zažít úspěch každý žák. Práce v centrech aktivit je obvykle rozdělena na dobu jednoho nebo dvou týdnů a žáci se během této doby vystřídají ve všech centrech aktivit. Hotové pracovní listy nebo úkoly si pak zakládají do svého portfolia.

Nejčastěji realizujeme tato centra:

- centrum čtení

- centrum psaní

- centrum matematiky

- centrum pokusy a objevy

- centrum angličtiny

Centra mohou být přejmenována, někdy mohou názvy vycházet z daného tématu.

Po obědě a **obědové přestávce** následuje **třetí vyučovací blok**, v němž probíhá převážně výuka výchovných předmětů.

Vyučování je denně zakončeno **hodnotícím kruhem** – v něm žáci hodnotí spolupráci ve skupině, práci svoji (učí se hodnotit svůj učební pokrok) nebo svého spolužáka dle předem stanovených kritérií. Vzájemně si napříč skupinami vyměňují zkušenosti a dávají doporučení dalším skupinám. Je zde samozřejmě také prostor pro hodnocení učitele.

Pokud žáci dostatečně nevyužijí čas věnovaný práci v centrech činností a nezvládnou zpracovat minimální stanovené úkoly, odnáší si pracovní listy k dokončení domů. Všechny dokončené pracovní listy z minulého týdne přinášejí po víkendu.

3.5. Klíčové kompetence

Klíčové kompetence uvádíme tak, jak je formuluje základní vzdělávání, a k nim stanovujeme výchovné a vzdělávací strategie, které odpovídají nabídce a formátu naší školy. Tyto strategie uplatňují všichni učitelé napříč vzdělávacími oblastmi. Co do výbavy dovednostmi, schopnostmi, postoji a hodnotami se snažíme v rámci vymezeného času dělat maximum proto, aby se dítě lépe orientovalo v každodenním životě, plnohodnotně se zapojovalo do společnosti a zvládalo úkoly a situace, do kterých se v běžném životě dostává.

KOMPETENCE K UČENÍ	
Žák na konci základního vzdělávání:	Škola nabízí:
vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie,	Úkoly v centrech aktivit

plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich	připravujeme je tak, aby žáci mohli pracovat tvořivě a prožívali radost z objevování nového. diferencujeme úkoly tak, aby každý mohl dosáhnout maxima při svém jedinečném nadání Probírané učivo ve spojení se životem Ve všech blocích, nejvíce ve dni, kdy se učíme venku – na zahradě, na exkurzích, v muzeích, v galeriích… Tematicky integrovaná výuka učení v souvislostech, nikoli izolovaně po jednotlivých předmětech Rozvoj čtenářské gramotnosti práce v centrech aktivit, čtenářské dílny, napříč vyučovanými předměty uplatňujeme techniky kritického myšlení Podíl žáků na plánování výuky a vlastního učení Podíl na rozhodování o tématech výuky, svoboda ve volbě činností v rámci probíraného tématu Práce s informacemi z různých zdrojů odborné knihy, internet, média, populárně-naučné publikace, konzultace s odborníky Četba jako nástroj celoživotního učení knihovničky s kvalitní dětskou literaturou ve třídách i na chodbách, klidové zóny

	určené pro četbu, tvořivá práce s literárním textem, čtecí dílny Soustředěné učení Vhodné prostředí a techniky při probírání nového učiva Různé způsoby učení pamětné, mechanické, logické, činnostní, tvořivé Učení příběhem Formativní hodnocení práce Sebehodnocení Žákovské portfolio, tripartity rodič-dítě-učitel

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	
Žák na konci základního vzdělávání:	Škola nabízí:
vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému	Úkoly v centrech aktivit nepředáváme hotové poznatky, ale učíme děti argumentovat, diskutovat a vyhodnocovat Podporujeme skupinovou spolupráci při řešení problémů. Různé možností řešení problému Oceňujeme vlastní nové postupy a originalitu řešení úkolů (např. Hejného metoda), kterou žáci dokážou obhájit

samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí	Spojení výuky s praktickým životem: učení venku, exkurze, konzultace s odborníky a seznamování s novými vědeckými poznatky Vrstevnické učení Práce s chybou Chyby jako prostředek k učení – analýza chyby vede k hlubší zkušenosti a lepšímu zapamatování Nastavování přiměřených výzev Rozhovory o problémových situacích: zpravidla v ranních a hodnotících kruzích (zprávy z domova, ze světa, problémy ve vztazích a v kolektivu) Podíl na provozu třídy a školy Role a funkce v rámci třídy i školního kolektivu

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	
Žák na konci základního vzdělávání:	Škola nabízí:
formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje	Malý kolektiv podporuje komunikaci se spolužáky napříč ročníky, s učiteli, dospělými ve škole i mimo školu. Neformální setkávání napříč ročníky, společné stolování, dlouhé přestávky, škola v přírodě, družina

rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem	Skupinová práce v centrech aktivit Učí žáky obhajovat vlastní názor a vhodně argumentovat Možnost komunikace prostřednictvím jiných výrazových prostředků pohyb, hudba, výtvarné dílo, dramatizace, tanec, počítačová prezentace
využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi	Prostor pro naslouchání druhým, vyjadřování vlastních postojů Ranní a hodnotící kruh, skupinová práce Máma/táta na telefonu Prostor k rozvoji písemného i ústního projevu Vhodné úkoly v soustředěné části i v centrech aktivit Práce s informacemi z různých zdrojů Pravidelné návštěvy knihovny, práce s odbornými knihami a časopisy, internetem, konzultace s odborníky a rodiči (máma/táta na telefonu) Sebehodnocení v tzv. tripartitách Rodič-žák-učitel

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	
Žák na konci základního vzdělávání:	Škola nabízí:
účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření	Kooperativní učení a skupinová výuka

pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce	Role a funkce ve skupině – žák hodnotí svůj podíl na práci v týmu, vnímá svou důležitost pro skupinu Pravidelně proměňujeme skupiny, ve kterých se děti učí
podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá	Setkávání v ranních, hodnotících kruzích (ve třídách) a v rámci celé školy (poobědové setkání) Spolupráce ve věkově smíšených skupinách
přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají	Výuka výchov, pobyty mimo školu, kroužky, družina, celoškolní projekty (např. Krabice od bot) Společné kulturní vystoupení na konci školního roku
vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj, ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty	dramatické, hudební, výtvarné jako výstup z výchov, podporuje radost z vlastního úspěchu i úspěchu druhých Formulace pravidel v rámci třídy – nástroj sebekontroly a vzájemné kontroly Hodnotové vzdělávání Cyril Mooney a pedagogika Franze Ketta

KOMPETENCE OBČANSKÉ	
Žák na konci základního vzdělávání:	Škola nabízí:
respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních	Formulace pravidel v rámci třídy

lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti	Podíl na rozhodování ve vyučovacím procesu Prostor pro rozvoj individuálního nadání Environmentální výchova Uplatňuje se v rámci celé školy i v tematicky integrované výuce - třídění vlastního odpadu ve škole, společné stolování (jídlo jako dar, neplýtváme jídlem), zodpovědné nakládání s energiemi Finanční gramotnost Podíl na organizaci školních akcí a provozu školy rozvinuté vědomí sounáležitosti a zodpovědnost za celek Zapojení žáků do aktivit školy, městské části, místa, kde bydlí Angažovanost ve prospěch druhých Inkluzivní vzdělávání Pracujeme s odbouráváním stereotypů a předsudků, žák je připraven zastat se slabšího nebo ohroženého Mediální gramotnost ochrana před manipulací médií bezpečný přístup na internet, ochrana osobních údajů

KOMPETENCE PRACOVNÍ	
Žák na konci základního vzdělávání:	Škola nabízí:
používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky	exkurze na odborná pracoviště Ateliér/dílny práce se dřevem, keramikou, šicí dílna
přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot	Družina, kroužky Práce v centrech aktivit používáme pomůcky, modely, vizualizaci skutečného světa
využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření	Tvorba, výzdoba, péče a údržba školního prostředí Zapojujeme žáky v rámci třídy, školy, školní zahrady, dvora Plánování a organizace školních akcí a projektů
orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení	Zapojujeme žáky dle jejich možností a schopností Finanční gramotnost

3.6. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata začleňujeme v celoškolních i třídních, dlouhodobých i krátkodobých projektech – umožňují realizaci průřezových témat napříč všemi ročníky i vyučovacími předměty.

Průřezové téma	Náměty a činnosti	Ročník
Osobnostní a sociální výchova	ranní a hodnotící kruh, skupinová práce, metody	1.- 5. ročník

OSV	hodnocení a sebehodnocení – písemná komunikace, metody kritického myšlení samostatné vyhledávání, třídění a kritické vyhodnocování informací	2.- 5. ročník
Výchova demokratického občana VDO	demokratická tvorba společných (školních a třídních) pravidel možnost volby činností a pomůcek, respektování názorů ostatních – prezentace a obhajování vlastního postupu a názoru zavádění prvků dětské demokracie, školní parlament	1. – 5. ročník
Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech EGS	příprava aktualit z různých zdrojů na téma Evropa, rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích, lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy kultura, společnost a příroda v ostatních evropských zemích, významné evropské osobnosti Evropská unie	3. - 5. ročník
Multikulturní výchova MKV	příběhy o lidech z jiných kultur, besedy a výstavy, nabídka textů a písní různých kultur	

Enviromentální výchova EV	péče o zahradu třídění odpadu a využívání ekologicky šetrných úklidových prostředků, školní i mimoškolní akce zaměřené na šetrné a ohleduplné vnímání životního prostředí návštěvy ekocenter a podobných vzdělávacích zařízení	1. – 5. ročník
Mediální výchova MDV	vytváření školního časopisu, publikace vlastních prací v novinách, na internetových stránkách rozbor mediálních obsahů, metody kritického myšlení, média, reklama a manipulace	1. – 5. ročník

4. Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Naše škola usiluje o vytváření podmínek pro inkluzivní vzdělávání, všem žákům poskytuje co nejvyšší potřebnou podporu. Klademe důraz na vzájemnou pomoc žáků v procesu učení, rozvoj každého žáka dle jeho individuálních možností a bezpečné prostředí v rámci třídy i celé školy. Snažíme se vytvářet prostředí, ve kterém se žáci i dospělí vzájemně respektují bez ohledu na individuální odlišnosti.

Věkově smíšené třídy umožňují žákům přizpůsobit práci aktuální dosažené úrovni znalostí a dovedností. Program Začít spolu významně podporuje schopnost spolupráce v heterogenní skupině. Nízký počet žáků na jednoho pedagoga (nejvýše 14) má za cíl naplnění co nejvyšší individualizace přístupu ke každému žákovi ve výuce.

Škola spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními v oblasti diagnostiky a nastavování podpůrných opatření. To se řídí doporučeními těchto zařízení a probíhá vždy ve spolupráci s rodiči. Rodiče vnímáme jako důležitého partnera a společně vytváříme vhodné prostředí a výchovně vzdělávací situace s ohledem na individuální potřeby a možnosti žáka.

Speciálně pedagogickou podporu a tvorbu individuálních plánů zajišťují převážně učitelé se speciálně pedagogickým vzděláním. Ve škole působí speciální pedagog, metodik prevence a výchovný poradce. Třídní učitelé a ostatní pedagogové sledují možné projevy speciálních vzdělávacích potřeb a rizikového chování. V případě potřeby škola po konzultaci a se souhlasem rodiče (zákonného zástupce) doporučí dítě k vyšetření v poradenském zařízení.

4.1. Zásady při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

- příprava úkolů s ohledem na individuální schopnosti, možnosti a dovednosti všech žáků
- zařazení skupinové práce
- střídání a přizpůsobení forem práce aktuálním schopnostem
- uplatnění kooperativního učení
- vytváření bezpečného prostředí pro vyjádření vlastního názoru a vzájemnou komunikaci
- podpora pozitivního přístupu k práci, tvorba klimatu třídy
- nabídka situací pro zažití úspěchu a možnost realizace všech žáků
- otevřenost ke spolupráci se školským poradenským zařízeními
- úzká a partnerská spolupráce s rodiči

- podpora pedagogů a asistentů, vzájemná spolupráce a sdílená komunikace
- úprava prostředí – zajištění vhodného prostoru pro soustředěnou práci, odpočinek a další aktivity

4.2. Materiální zázemí pro zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola Filipka sídlí v přízemí dvoupodlažní budovy. Hlavní vchod je bezbariérový, chodba je od hlavního vchodu oddělena několika schody. V rámci celého přízemí není zajištěn bezbariérový přístup. V případě potřeby bezbariérovosti je škola připravena provést potřebné úpravy.

Třídy jsou vybaveny běžným školním nábytkem, důležitým prvkem je koberec ke společné práci a setkávání v kruhu. Každá třída má k dispozici relaxační pomůcky dle aktuálního složení a potřeb žáků. Lavice jsou uspořádány do skupin pro lepší spolupráci ve výuce.

4.3. Podpůrná opatření

Škola poskytuje žákům podpůrná opatření, která jim byla přiznána na základě vyhlášky 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v aktuálním znění. V naší škole se jedná zejména o žáky s tělesným postižením, mentálním postižením, s poruchami autistického spektra a se specifickými poruchami chování a učení.

V situaci, kdy učitel zaznamená možné obtíže žáka v učení, je prvním krokem vždy uplatňování individuálního přístupu k žákovi. Pokud se toto zdá nedostatečné, přistupuje k vypracování plánu pedagogické podpory, případně doporučí zákonným zástupcům návštěvu školského poradenského zařízení (ŠPZ).

Potřebným žákům sestavuje třídní učitel ve spolupráci se školním speciálním pedagogem a rodiči **individuální vzdělávací plán** (IVP). Řídí se při tom doporučením školského poradenského zařízení. IVP schvaluje ředitel školy. V tomto dokumentu jsou specifikovány zejména metody práce se žákem, pomůcky, organizace vzdělávání a hodnocení žáka. Účinnost IVP se vyhodnocuje jednou za rok. Žákům, kteří potřebují podporu ve vzdělávání, ale jejich potíže nevyžadují IVP, vypracovává třídní učitel **plán pedagogické podpory** (PLPP). Ten se vyhodnocuje nejméně každé 3 měsíce. U obou dokumentů je důležité, aby s nimi byli seznámeni všichni, kteří se žákem ve škole pracují.

Škola poskytuje v rámci podpůrných opatření také skupinovou či individuální intervenci ve formě **předmětu speciálně pedagogické péče** (PSPP), nebo **pedagogické intervence** (PI). V případě PSPP se jedná především o reedukaci specifických poruch učení, tedy rozvoj pozornosti a koncentrace, sluchové a zrakové percepce, grafomotoriky, paměti a dalších funkcí, nápravu logopedických obtíží. Při pedagogické intervenci se věnujeme procvičování učiva a doučování žáků, kteří potřebují

individuální přístup v dané problematice. Obě podpůrná opatření doporučuje ŠPZ. Důležité je zde využívání názorných a didaktických pomůcek, poskytování dostatku času na řešení úloh, vstřícné a podporující prostředí.

Na základě doporučení ŠPZ zřizuje škola funkci **asistenta pedagoga,** případně dalšího pedagogického pracovníka ve třídě.

Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je upraveno podle jejich individuálních schopností, obvykle na základě doporučení ŠPZ. Řídí se obecně formulovanými zásadami pro hodnocení všech žáků, zejména má formativní charakter a slovní formu.

5. Učební plán pro 1. stupeň

5.1. Týdenní časové dotace jednotlivých předmětů

Ročníky

Předmět	zkratka	1.	2.	3.	4.	5.	I.st
Český jazyk	ČJ	8	8	8	8	8	40
Anglický jazyk	AJ	1	1	3	3	3	11
Matematika	M	5	5	4	4	4	22
Informatika	INF	-	-	1	1	1	3
Náš svět	NS	1,5	1,5	3	3	3	12
Hudební výchova	HV	1	1	1	1	1	5
Výtvarná výchova	VV	1	1	1	1	1	5
Dramatická výchova	DV	1	1	1	1	1	5
Tělesná výchova	TV	2	2	2	2	2	10
Pracovní výchova	PV	1	1	1	1	1	5
Týdenní dotace celkem		21,5	21,5	25	25	25	118

5.2. Poznámky k učebnímu plánu

5.2.1. Realizace jednotlivých povinných vyučovacích předmětů (vzdělávacích oborů)

Časová dotace jednotlivých povinných vyučovacích předmětů je dána Učebním plánem školy.

Vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** je zahrnuta ve vyučovacím předmětu Český jazyk (součástí předmětu Český jazyk jsou biblické Velké příběhy). Část vzdělávacího obsahu se realizuje i v dalších vyučovacích předmětech, zejm. v předmětu Náš svět. Vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** se dále realizuje v předmětu Anglický jazyk. Žáci se na předmět Anglický jazyk mohou dělit na skupiny.

Vzdělávací oblast **Matematika a její aplikace** se realizuje ve vyučovacím předmětu Matematika.

Vzdělávací oblast **Informační a komunikační technologie** se realizuje od třetího do čtvrtého ročníku jako integrovaný vzdělávací obor ve vyučovacích předmětech Český jazyk (1/3 vyučovací hodiny týdně), Matematika (1/3 vyučovací hodiny týdně) a Náš svět (1/3 vyučovací hodiny týdně). Samostatný vyučovací předmět Informatika je zařazen do 5. ročníku.

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** se realizuje ve vyučovacím předmětu Náš svět.

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** se realizuje ve vyučovacích předmětech Hudební výchova, Výtvarná výchova a Dramatická výchova.

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** se realizuje ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova, který probíhá v tělocvičně Sokola Brno-Židenice, ve cvičebně školy v učebně Paluba, na školním dvoře nebo v rámci výuky mimo budovu školy (mimoden). Součástí vyučovacího předmětu je výuka plavání v celkovém rozsahu nejméně 40 hodin.

Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** se realizuje v integrovaném vyučovacím předmětu Pracovní výchova. **Je** realizována v předmětech Výtvarná výchova (1/3 vyučovací hodiny týdně) a Náš svět (2/3 vyučovací hodiny týdně).

5.2.2. Rozpracování obsahu vzdělávání v Rámcově vzdělávacím programu do Školního vzdělávacího programu

RVP				ŠVP		
vzdělávací oblasti a obsahové okruhy			minimální týdenní dotace	vyučovací předmět	skutečný počet vyučovacích hodin	
					týdenních	týdenních disponibilních
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura		33	Český jazyk	40	7
	Cizí jazyk		9	Anglický jazyk	11	2
Matematika a její aplikace			20	Matematika	22	2
Informační a komunikační technologie			1	Informatika	3	2
Člověk a jeho svět			12	Náš svět	12	-
Umění a kultura			12	Hudební výchova	5	1
				Výtvarná výchova	5	1
				Dramatická výchova	5	1
Člověk a zdraví			10	Tělesná výchova	10	-
Člověk a svět práce			5	Pracovní výchova	5	-
Disponibilní hodiny	16	Celkem hodin za týden	102	Celkem	118	16

6. Učební osnovy

6.1. Jazyk a jazyková komunikace

6.1.1. Český jazyk

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk zahrnuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura. V tomto předmětu si žáci osvojují nejen základní znalost a dovednost hovořit, číst a psát česky, vhodnými metodami se také snažíme rozvíjet jejich vztah ke knize a literatuře a učíme je vnímat text a slovo jako stěžejní prvek naší kultury. Důležitou součástí výuky (nejen v tomto předmětu) je kultivace komunikačních dovedností. Jak mateřský, tak i jakýkoli další cizí jazyk, je žákům představován jako důležitý nástroj celoživotního učení. Dovednosti, které si zde žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech. Důležité místo má v tomto předmětu narativní pedagogika. Více viz Výchovné a vzdělávací strategie školy. Za nezbytné považujeme rozvíjet u žáků čtenářskou a textovou gramotnost, tedy jejich vybavenost vědomostmi, dovednostmi, schopnostmi, postoji a hodnotami potřebnými pro užívání všech druhů textů v různých kontextech.

Vyučovací předmět Český jazyk má komplexní charakter, tvoří ho tři vzájemně se prolínající složky:

Komunikační a slohová výchova – žáci se učí vnímat a chápat jazyková sdělení, vyjadřovat se jasně a souvisle v krátkých mluvených projevech, pěstovat spisovnou výslovnost a kulturu mluvené řeči. Učí se číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah.

Jazyková výchova – žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby jazyka, učí se posuzovat shody a odlišnosti různých gramatických jevů, třídí je podle daných hledisek. Jsou vedeni k logickému myšlení a srozumitelnému vyjadřování.

Literární výchova – žáci postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské dovednosti a návyky. Rozvíjejí svou schopnost vnímat, prožívat, chápat a hodnotit přiměřený literární text. Prostřednictvím četby získávají základní znalosti o literárních druzích a žánrech. Učí se rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Vyhledávají informace, orientují se v textu a dále s textem pracují.

Filipka

Organizační vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk je vyučován ve všech ročnících 1. stupně. Výuka probíhá ve třech denních blocích. Český jazyk je vyučován v ranním a hodnotícím kruhu, v 1. vyučovacím bloku, je zařazen také do 2. bloku do center aktivit. Výuka probíhá především ve třídě, případně pak v okolí školy – na výstavách, v knihovnách, na kulturních akcích a jinde ve spolupráci s dalšími organizacemi. Výuku českého jazyka realizujeme ve věkově smíšené skupině, v 1. bloku výuky probíhá v jednotlivých ročnících oddělená výuka při vysvětlování nového učiva, při nácviku čtení a psaní (především v 1. a 2. třídě), v centrech aktivit občas žáci pracují na samostatných úlohách podle jednotlivých ročníků. Výuka čtení probíhá metodou analyticko-syntetickou.

Týdenní časová dotace:

1. ročník	8 hodin
2. ročník	8 hodin
3. ročník	8 hodin
4. ročník	8 hodin
5. ročník	8 hodin
Celkem	40 hodin

Mezipředmětové vztahy:

Náš svět, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Dramatická výchova, Matematika

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	Náměty a činnosti	ročník
Osobnostní a sociální výchova	- ranní a hodnotící kruh, skupinová práce, metody hodnocení a sebehodnocení - písemná komunikace, metody kritického myšlení	1. - 5. roč. 3. - 5. roč.

Výchova demokratického občana	- možnost volby aktivit a pomůcek, prostor pro vlastní vyjádření a respektování názorů ostatních - prezentace a obhajování vlastního postupu a názoru - účast na společenském dění, možnost diskuze k aktuálním událostem	1. - 5. roč. 3. - 5. roč.
Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech	- příprava aktualit z různých zdrojů (tiskoviny, televize, internet) - kultura v ostatních evropských zemích, významné osobnosti historie Evropy	3. - 5. roč.
Multikulturní výchova	- besedy s příslušníky jiných kultur, nabídka textů a písní různých kultur	1. - 5. roč.
Environmentální výchova	- práce s texty s environmentální tematikou, diskuse a besedy	1. - 5. roč.
Mediální výchova	- kritická práce s různými zdroji – noviny, časopisy, internet, televizní dokumenty - tvorba vlastních prací – tiskové zprávy, inzeráty, reklamy	2.-5. roč. 3.-5. roč.

Filipka

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Vedeme žáka k:

osvojování a zdokonalování čtení a psaní,

využívání jazykových znalostí v dalších oblastech a předmětech,

vyhledávání informací z různých zdrojů a jejich systematizaci,

kritickému posuzování informací a četbě s porozuměním,

aplikaci pravopisných pravidel v každodenních komunikaci,

vnímání chyby jako prostředku k dalšímu vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

Vedeme žáka k:

nalézání pravidel, kterými se řídí probírané mluvnické jevy,

nacházení odlišností a chyb v jeho práci a zdůvodnění správného řešení,

vhodnému a přesnému vyjadřování k problémovým situacím a událostem.

Kompetence komunikativní

Vedeme žáka k:

hledání správné a výstižné formulace vzhledem k posluchači a účelu sdělení,

dodržování pravidel diskuse a efektivní, srozumitelné komunikaci směřující k vzájemnému porozumění,

aktivnímu naslouchání, přijímání i vytváření popisné zpětné vazby,

pochopení a užívání nonverbální komunikace,

rozšiřování slovní zásoby skrze nabídku pestrých textů.

Kompetence sociální a personální

Vedeme žáka k:

diskusi se spolužáky i pedagogy,

spolupráci ve dvojicích nebo skupinkách na společném úkolu,

pomoci spolužákům se zvládnutím učiva (provázejí je konkrétním učivem, napomáhají s dílčími úkoly, prověřují míru dosažených znalostí).

zkoušení a střídání různých rolí ve skupině,

respektování názoru druhých.

Kompetence občanské

Vedeme žáka k:

objevování hodnoty literárních textů českých i zahraničních autorů a pochopení jejich významu pro národní dědictví,

K tvůrčímu vyjadřování – literárnímu projevu, recitaci, dramatickému projevu a dalším kulturním aktivitám,

zájmu o společenské dění,

sledování státních svátků a výročí a zájmu o jejich původ,

mediální gramotnosti.

Kompetence pracovní

Vedeme žáka k:

dodržování hygienických pravidel při čtení a psaní,

přípravě příjemného pracovního prostředí,

udržování svěřeného učebního prostoru v čistotě a pořádku.

ČESKÝ JAZYK 1. období			
Očekávaný výstup RVP:	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.	Umí přečíst velká i malá tiskací písmena, přiřazuje k nim tiskací tvary, psací tvary, čte krátké věty s porozuměním.	Čte plynule kratší větné celky, prohlubuje správnou intonaci, větný přízvuk a správné dýchání. Kratší texty čte s porozuměním.	Čte plynule středně dlouhé texty, na základě zadání vyhledává v textu informace.
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti.	Rozumí mluveným pokynům přiměřeným jeho chápání a plní zadané úkoly.	Rozumí mluveným i písemným pokynům přiměřené složitosti, plní zadání.	Rozumí písemným pokynům, podle nich plní zadání. V mluveném projevu se dokáže vyjádřit v závislosti na komunikační situaci.
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru.	Dodržuje v mluveném projevu pravidla komunikace – ve skupině, ve třídě.	Respektuje základní komunikační pravidla při rozhovoru, učí se vést dialog, klást otázky, odpovídat.	Dodržuje komunikační pravidla, oslovuje, zahajuje i ukončuje dialog, telefonuje, sestaví jednoduchý korespondenční text.
Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost.	Pečlivě vyslovuje, správně artikuluje.	Opravuje nedbalou výslovnost, mluví přiměřeně hlasitě a správně vyslovuje.	Vyslovuje podle fonetických pravidel, dokáže sám opravit nedbalou výslovnost.
Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.	Dodržuje vhodné tempo řeči, správně oslovuje – rozlišuje mezi tykáním a vykáním, pozdraví, poprosí, omluví	Aktivně používá oslovení, pozdrav, prosbu, omluvu, žádost a poděkování	Vhodně používá verbální i nonverbální prostředky řeči ve školních a mimoškolních situacích.

ČESKÝ JAZYK 1. období			
	se, poděkuje, rozumí zavedeným nonverbálním prostředkům řeči		
Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.	Vlastními slovy vyjadřuje své zážitky.	Předává své zážitky a sdílí s ostatními, co prožil nebo přečetl.	Své zážitky umí vyjádřit pomocí správně formulovaných vět, tvoří vyprávění.
Zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním	Sedí správně, uvolňuje ruku, koordinuje hrubou i jemnou motoriku, postupně uplatňuje základní hygienické návyky spojené s psaním.	Při písemném projevu dbá na hygienu zraku, kontroluje si vzhled a úpravu práce.	Zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním.
Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev.	Dokáže psát správné tvary číslic a psací tvary malých a velkých písmen abecedy, správně spojuje písmena a slabiky, osvojuje si techniku psaní, čitelnost a přehlednost. Dokáže zapsat písmena a číslice podle předlohy a diktátu. Kontroluje vlastní písemný projev.	Dokáže opsat krátké věty psacím písmem, správně spojuje písmena a slabiky do slov a vět podle diktátu. Docvičuje techniku psaní.	Utvoří a napíše správně vlastní věty, zvládá techniku psaní, dbá na čitelnost a přehlednost.
Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení.	Správně se podepíše.	Píše správně věty a dokáže vymyslet básničku.	Píše správně a věcně jednoduchá sdělení.
Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	Je schopen vyprávět jednoduchý děj podle obrázků, seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti.	Volně vypráví podle obrázků.	Dokáže vytvořit vlastní příběh a rozvinout děje na obrázcích.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření			
Čte s porozuměním jednoduché texty.	Zvládne čtení otevřených slabik, dvojslabičných slov, jednoduchých vět a čtení doplněné obrázky.	Čte slova víceslabičná, zavřené slabiky, předložkové vazby, jednoduché věty, porozumí textu.	Čte s porozuměním jednoduché texty.
Rozumí pokynům přiměřené složitosti.	Porozumí mluveným pokynům učitele, podřídí se společným pravidlům práce v kolektivu.	Porozumí pokynům přiměřené složitosti – řeší komunikační situace.	Chápe pokyny přiměřené složitosti.
Dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání.	Zlepšuje svou výslovnost, rozvíjí aktivní slovní zásobu.	Dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání, rozvíjí aktivní slovní zásobu – správně vyslovuje hlásky, užívá slovní přízvuk a přiměřené tempo řeči.	Dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání.
Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním.	Zvládne základní hygienické návyky spojené se psaním, rozvijí psychomotorické schopnosti a jemnou motoriku k výuce psaní.	Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním – provádí grafomotorické cviky, píše prvky písmen.	Zvládne základní hygienické návyky spojené se psaním a dodržuje čitelnost psaného projevu.
Píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen.	Zvládne napsat písmena známá ze čtení. Čte psací písmo.	Zvládne napsat písmena známá ze čtení (velká jen ta, která se neodlišují od malých tvarem).	Píše písmena a číslice – dodržuje správné tvary písmen.
Spojuje písmena a slabiky.	Vyvodí samohlásky a určí jejich délku, vyvodí souhlásky (malé i velké). M, L,	Nacvičuje psaní jednotlivých písmen, spojuje písmena do slabik a slov.	Spojuje písmena i slabiky.

	V, T, S, J, písmena poskládá do slabik.		
Převádí slova z mluvené do psané podoby.	Zvládne opis, přepis a diktát slabik, opis slov.	Převádí slova z mluvené podoby do psané – člení slova na hlásky a slabiky, sluchově rozlišuje hlásky.	Převádí slova z mluvené do psané podoby.
Dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost.	Rozliší zvukovou a grafickou podobu hlásek, rozliší krátké a dlouhé samohlásky.	Dodržuje správné pořadí písmen při psaní.	Píše písmena ve správném pořadí a dodržuje úplnost slov.
Opisuje a přepisuje krátké věty.	Zvládne opis a přepis slov.	Zvládá opis a přepis krátkých vět – dbá na správnou techniku psaní a úpravu psaní.	

JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.	Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, rozlišuje délku samohlásek.	Umí celou abecedu, dokáže seřadit slova podle abecedy, člení slova na hlásky a slabiky, rozlišuje hlásky na měkké, tvrdé a obojetné, určí dvojhlásky ou, au, eu.	Určí u jednoduchých slov kořen - předponu - příponovou část.
Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu, slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná.	Rozlišuje významy slov při změně hlásky.	Rozlišuje a vytváří slova nadřazená, podřazená a souřadná. Seznámí se s příbuznými slovy, synonymy a antonymy.	Sám vytváří slova příbuzná, pozná a vymyslí slova lichotivá, hanlivá, spisovná a nespisovná.

JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru.	Porovnává významy slov. Umí do věty doplnit správné sloveso podle významu.	Seznámí se s podstatnými jmény (konkrétními) a slovesy a má přehled o dalších slovních druzích.	Rozlišuje všechny slovní druhy v základním tvaru. Dokáže rozlišit ohebné a neohebné slovní druhy. Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu (děj, věc, okolnost, vlastnost).
Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy.	Slova ve větě píše zvlášť, spočítá věty v textu, píše velké písmeno na začátku věty.	Používá velké písmeno na začátku věty, znaménko za větou, poznává druhy vět. Určuje věty a vyhledává je v textu. Tvoří věty.	Rozlišuje větu jednoduchou a souvětí, umí vytvořit vlastní souvětí.
Odůvodňuje a správně píše i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, po obojetných souhláskách.		Odůvodňuje a správně píše i/y po tvrdých a měkkých souhláskách.	Pozná v textu slovo vyjmenované a příbuzné, odůvodňuje psaní i/y.
Odůvodňuje a píše správně dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě, odůvodňuje a píše správně velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Nacvičuje čtení slov s dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě. Známá vlastní jména píše s velkým písmenem (jména spolužáků, rodiny).	Odůvodňuje a píše správně dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě, odůvodňuje a správně píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech.	S velkým počátečním písmenem píše vlastní jména osob, zvířat a místních jmen.
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření			
Rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy.	Vyvodí samohlásky a určí jejich délku, vyvodí souhlásky (malé i velké).	Vyvodí souhlásky (malé, velké, tiskací i psací): **P, N, Š, D, Z, K, B, C, R, Č, H, OU, T, F, G, Ř, CH** – vyvozuje písmena, čte pomocí obrázků	Zná všechna písmena malé a velké abecedy.

JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky.	Rozliší krátké a dlouhé samohlásky.		Rozpozná samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky.
Tvoří slabiky.	M, L, V, T, S, J, písmena poskládá do slabik.		Čte slabiky dě- tě- ně- bě- pě- vě- mě, di- ti- ni-, dy- ty- ny.
Rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky.	Zvládne analyticko-syntetické činnosti (věta, slovo, slabika, hláska).		
Píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech			Na začátku věty a ve jménech píše velké písmeno.

LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
Čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.	Pamatuje si a reprodukuje kratší literární texty – básničky, říkadla.	Dokáže se naučit báseň přiměřenou věku, správně intonuje. Dokáže vyprávět pohádku podle osnovy.	Reprodukuje delší texty včetně prózy, dramatizuje je. Vytváří si vlastní texty, čte a přednáší zpaměti.
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu.	Po přečtení textu k němu dokáže namalovat vhodnou ilustraci, dokáže krátce slovně reprodukovat příběh.	Všímá si spojitosti textu s ilustrací, rozlišuje dobro a zlo, kladné a záporné postavy. Dokáže v textu najít hlavní a vedlejší postavy. Jednoduše text hodnotí.	Dokáže vyjádřit atmosféru příběhu, myšlenky, které se mu líbí. Umí udělat krátký záznam o přečteném, rozlišuje důležité a okrajové informace, označuje informace jako známé, nové, nejasné.
Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.	Odlišuje pohádku od ostatních vyprávění. Dokáže v pohádce najít představitele dobra a zla. Pozná rozpočitadlo, hádanku, říkanku.	Rozumí jednoduchým literárním pojmům, rozlišuje prózu a poezii, osvojuje si pojmy básník, spisovatel, ilustrátor.	Pozná bajku, pověst, legendu, pranostiku, rozpozná odstavec, rozlišuje verš, rým, sloku, rozumí příslovím, přirovnáním.
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a svých schopností.	Seznamuje se s knihou, jednoduše reprodukuje slyšené a viděné.	Prohlubuje svůj zájem o knihy, dokáže rozvíjet a dokončit příběh.	V knize dokáže najít informace. Jmenuje hlavní postavy, popisuje jejich jednání, převypráví děj. Používá slovník.
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření			
Pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně.	Naučí se jednoduchá říkadla a básničky, řeší jednoduché hádanky.	Pamatuje si krátké říkanky a básničky –dbá na správný přednes.	Pamatuje si krátké říkanky a básničky –dbá na správný přednes.
Reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací – při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost.	Zvládá diferenciační cvičení zaměřená na rozvoj paměti, zrakového a sluchového vnímání a na rozvoj soustředění.	Dokáže se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů, reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací, rozliší základní literární pojmy, porozumí textu.	Dokáže se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů, reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací, rozliší základní literární pojmy, porozumí textu.

ČESKÝ JAZYK 2. období		
Očekávaný výstup RVP	**4. ročník**	**5. ročník**
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas.	Hlasitě a plynule čte s porozuměním středně dlouhé texty nahlas i potichu – zdokonaluje techniku čtení, čte pozorně se správným přízvukem.	Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas, dodržuje správné frázování.
Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává.	Vyhledává a třídí podstatné a okrajové informace – podstatné informace zaznamenává formálně správně. Dokončí neúplný text, samostatně pracuje s knihou.	Vyhledává podstatné a okrajové informace v odborném textu; dokáže zachytit klíčová slova, pokládá relevantní otázky. Text využívá jako zdroj informací pro přípravu a prezentaci výstupů.
Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení.	Dokončuje neúplný text a doplní jej podle smyslu. Umí napsat pozvánku se všemi potřebnými údaji.	Sestavuje inzerát se všemi údaji, oznámení, zprávu, omluvu, přání, vyplňuje dotazníky, přihlášky, tiskopisy.
Reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta.	Četbou získává informace, pořizuje jednoduché zápisky, dodržuje základní komunikační pravidla	Zapamatuje si a následně reprodukuje podstatná fakta.
Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku.	V konkrétní situaci vyzkouší základní komunikační pravidla – telefonický hovor, rozhovor s prodavačem, rozhovor na poště.	Vede správně telefonický rozhovor, jednoduchý rozhovor v rámci služeb, se kterými se potkává v běžném životě. Umí střídat roli mluvčího a posluchače.
Rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě	Zná funkci reklamy a základní prostředky, které používá k manipulační komunikaci.	Porovnává různé zdroje informací, rozezná různé druhy reklam, na praktických zkušenostech si uvědomuje manipulativnost reklamy, tvoří reklamní slogany

ČESKÝ JAZYK 2. období		
Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru.	Vyjadřuje se vhodnými jazykovými i mimojazykovými prostředky řeči, dramatizuje různé komunikační styly. Vystupuje zdvořile.	Má zdvořilé vystupování, osvojený verbální a nonverbální projev jak v roli mluvčího, tak v roli posluchače. Svůj projev umí přizpůsobit posluchačům.
Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace.	Vhodně využívá spisovnou a nespisovnou výslovnost.	Pracuje s výkladovým slovníkem, pravidly českého pravopisu a slovníkem cizích slov. U neznámých slov hledá správnou výslovnost v odborné literatuře.
Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.	Napíše a formálně správně upraví přiměřený text – pozvánku, oznámení, dotazník, korespondenci.	Sestaví popis osoby, místa, události.
Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti.	Tvoří společně nadpisy k odstavcům v textu, seřadí je podle dějové posloupnosti a podle nich převypráví text.	Samostatně vytvoří osnovu vyprávění a podle ní vytváří krátký mluvený nebo písemný projev.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření		
Vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích.	Vypráví vlastní zážitky. Převypráví příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací. Naslouchá mluveným projevům a reaguje na ně. Domluví se v běžných situacích.	Tvoří otázky a odpovídá na ně. Vypráví vlastní zážitky. Správně volí slova a převypráví jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrace a domluví se v běžných situacích.
Má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování,	Tvoří otázky a odpoví na ně.	Pro souvislé vyjadřování volí správná slova a nadále si rozšiřuje slovní zásobu.
V mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči.	Tvoří otázky a odpoví na ně.	V mluveném projevu správně intonuje, dbá na přiměřené tempo řeči, dodržuje pauzy.
Popíše jednoduché předměty, činnosti a děje.	Popíše jednoduché předměty, děje a činnosti.	Popíše předměty, činnosti a děje a dbá na správnou volbu slov a vět.
Opisuje a přepisuje jednoduché texty.	Opisuje a přepisuje jednoduché texty.	Opisuje a přepisuje jednoduché texty, ranní zprávy, zapojuje se do běhacích diktátů, párových přepisů textů.
Píše správně a přehledně jednoduchá sdělení.	Napíše správně a přehledně jednoduchá sdělení	Jednotlivá sdělení píše správně, srozumitelně a dbá na přehlednost textu.
Píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy	Dbá na úpravný a čitelný písemný projev. Dodržuje vzdálenost mezer mezi slovy, nadpis, okraje, odstavce.	Dbá na úpravný a čitelný písemný projev, dodržuje vzdálenost mezer mezi slovy. Správně píše výrazy s předložkami.
Ovládá hůlkové písmo – tvoří otázky a odpovídá na ně	Tvoří otázky a odpoví na ně.	Píše hůlkovým písmem, tvoří otázky a správně na ně odpovídá.

JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku.	Rozlišuje ve slově kořen, předponu, příponu a koncovku. Rozezná slova vícevýznamová, porovná významy slov, pozná a tvoří slova příbuzná.	Používá správně předponu s-,z-, vz- v běžných případech, na základě znalosti kořene slova píše správně bje/bě, vje/vě.
Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu.	Umí skloňovat podstatná a přídavná jména a píše jejich správné koncovky. Určuje mluvnické kategorie u sloves a podstatných jmen. Tvoří slovesné tvary podle zadání.	Určí všechny slovní druhy, rozlišuje druhy přídavných jmen, skloňuje je, používá je ve správných gramatických tvarech, píše správně jejich koncovky, skloňuje zájmena a číslovky, používá je ve správných tvarech v písemném i mluveném projevu.
Vyhledává základní skladební dvojice a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty.	Vyhledává podmět a přísudek v jednotlivých větách, graficky vyznačí základní skladební dvojici.	Vyhledá základní skladebné dvojice, rozlišuje a pozná vyjádřený a nevyjádřený podmět, používá správně koncovky ve shodě přísudku s podmětem.
Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	Graficky znázorní stavbu věty, určí počet vět v souvětí.	Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí, tvoří souvětí podle grafického vzoru, v souvětí určí větu hlavní a vedlejší, zdůvodní psaní čárek v souvětí.
Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje.	Používá správné spojovací výrazy, doplňuje vhodné spojovací výrazy.	Rozlišuje přímou a nepřímou řeč v textu.
Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách.	Rozpozná různé tvary vyjmenovaných slov, rozpozná a zdůvodní slova příbuzná, používá správně i/y uprostřed slov po obojetných souhláskách.	

JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary, zvládá základní příklady syntaktického pravopisu.	Rozezná slova spisovná, nespisovná, hovorová a citově zabarvená, správně je používá.	
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření		
Pozná podstatná jména a slovesa.	Ze slovních druhů rozpozná, určí podstatná jména a slovesa.	Ve větách rozpozná podstatná jména a slovesa.
Dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího	Určí věty oznamovací, tázací, rozkazovací a přací. Pozná a správně napíše začátek a konec všech druhů vět. Dodržuje pořádek slov ve větě.	Rozlišuje věty podle postoje mluvčího, užívá správného znaménka na konci každé věty. Slova seřazuje do smysluplných vět.
Rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik – určuje samohlásky a souhlásky – seřadí slova podle abecedy–správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě – správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky.	Určuje samohlásky a souhlásky. Rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky. Ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik. Pozná slova stejného a opačného významu.	Určuje samohlásky a souhlásky. Rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik. Řadí slova podle abecedy. Správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky.

LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	Vyjadřuje své dojmy z četby, divadla, filmu... Převypráví děj.	Hodnotí přečtený text a zamýšlí se nad ním. Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je. Rozlišuje a stručně charakterizuje druhy literatury: pohádka, pověst, báj, báseň, sci-fi, dobrodružná,…Osvojuje si techniku kritického myšlení.
Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma.	Volně reprodukuje text podle svých schopností, dramatizuje, přednáší literární texty.	Volně reprodukuje přečtený nebo slyšený text, volně dramatizuje, tvoří vlastní výtvarný nebo hudební doprovod.
Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů.	Pojmenuje typ literární ukázky, rozliší naučný a umělecký text a žánry uměleckého textu.	Rozlišuje různé druhy tiskovin a základně posoudí jejich kvalitu.
Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.	Rozpozná a používá základní literární pojmy: verš, sloka, rým, pověst, legenda, říkanka, rozpočitadlo, hádanka, pohádka, báseň, typy postav.	Rozpozná literární pojmy: lyrická a epická poezie, přirovnání, povídka, anekdota, bajka.
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření		
Dramatizuje jednoduchý příběh.		Dramatizuje jednoduchý příběh.

LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
Vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek.		Převypráví zhlédnutý film. Pamatuje si důležité události a odpovídá na položené otázky.
Čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy.	Vypráví jednoduché příběhy podle přečtené předlohy nebo ilustrací.	Převypráví děj přečteného příběhu. Pomocí jednoduché osnovy nebo ilustrací reprodukuje děj příběhu.
Určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti.		V textu určí hlavní postavy, popíše jejich vlastnosti, rozliší místo a čas příběhu, prostředí reálné a pohádkové.
Rozlišuje prózu a verše – rozlišuje pohádkové prostředí od reálného – ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu	Rozliší prózu a verš, pohádku od reality.	Zdokonaluje tiché čtení a rozumí obsahu textu.

6.1.2. Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk se vyučuje od 1. ročníku a je zaměřen na osvojení základů komunikace v angličtině, s důrazem na jeho konverzační mluvenou podobu a také na osvojení základů psané formy cizího jazyka. Cílem výuky angličtiny je naučit žáky aktivně používat znalosti v konkrétních každodenních situacích.

Angličtina proniká do každodenního života dětí. Pravidelně se s ní setkávají prostřednictvím nápisů na zboží v obchodech, v hudbě, ve filmu, v reklamě, při práci nebo při hrách s počítačem. Ve výuce se snažíme využít všech příležitostí, abychom si ukázali situace a kontexty, ve kterých se s angličtinou můžeme potkat. K tomu nám napomáhá tematická výuka.

Žáci se v prvním ročníku seznamují s jazykem pomocí říkadel, písniček a her, jazyk se učí aktivním poslechem a mluvením o tom, co je zajímá a odpovídá jejich poznání světa, jejich věku a schopnostem. Číst a psát v cizím jazyce začínají postupně, nejpozději ve 3. ročníku. Výuka gramatiky následuje až po poslechových a konverzačních začátcích. Ve vyučovací hodině je kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, reprodukce textu v písemné a ústní formě kladen důraz i na samostatnou práci žáků, práci se slovníkem a jiné vyhledávání informací.

Výuka není zaměřena jen na osvojení základů cizího jazyka, její neméně podstatnou součástí je i poznávání kulturních tradic a způsobů života obyvatel v anglicky mluvících zemích.

Cílem výuky je stav, kdy je žák schopen přeložit si základní fráze a slovíčka, která se běžně v jeho okolí vyskytují, dokáže se domluvit v anglicky mluvícím prostředí, dokáže reagovat na běžně používané otázky či pokyny a konverzovat o jednoduchých tématech.

Organizační vymezení

Vyučovací předmět Anglický jazyk je vyučován samostatně v prvním vyučovacím bloku. Žáci se pro výuku předmětu Anglický jazyk dělí na věkově smíšené skupiny. Při dělení žáků do skupin se snažíme respektovat dosaženou úroveň každého žáka. Od třetího ročníku je součástí výuky angličtiny pravidelná konverzace s rodilým mluvčím v týdenní dotaci přibližně 1 vyučovací hodiny. Od 3. ročníku jsou také zařazena anglická centra ve druhém vyučovacím bloku; tato část výuky se tedy realizuje samostatnou (nebo skupinovou) prací na úkolech a pracovních listech. Zde se vždy reflektují probíraná témata, což přispívá k jejich celistvému uchopení.

Výuka většinou probíhá ve třídě, na dvoře, v rámci mimodne i jinde v terénu či ve spolupráci s jinými organizacemi, pokud si to žádá téma výuky.

Týdenní časová dotace:

1. ročník	1
2. ročník	1
3. ročník	3

Filipka

4. ročník	3
5. ročník	3
Celkem	11

Mezipředmětové vztahy:

Český jazyk, Matematika, Náš svět, Hudební výchova, Dramatická výchova, Výtvarná výchova, Pracovní činnosti, Informatika

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	Náměty a činnosti	ročník
Osobnostní a sociální výchova	- práce ve dvojicích, skupinová práce, metody hodnocení a sebehodnocení - zapojení do rozhovorů	1. - 5. roč. 3. - 5. roč.
Výchova demokratického občana	- možnost volby aktivit a pomůcek, - zásady a pravidla etikety při představování, v rozhovoru s cizím člověkem - zájem o společenské dění v anglicky mluvících zemích, možnost diskuze k aktuálním událostem	1. - 5. roč. 3. - 5. roč.
Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech	- slavení svátků v anglosaských zemích, vánoční a velikonoční svátky ve světě - poznávání evropských zemí, krajin	1.-5. roč. 4. - 5. roč.

Filipka

Průřezová témata	Náměty a činnosti	ročník
Multikulturní výchova	- poznávání života, kultury a tradic v anglicky mluvících zemích - nabídka textů a písní v anglickém jazyce	1. - 5. roč.
Enviromentální výchova	- probíraná témata: příroda, zvířata, roční období, doprava, životní prostředí apod.	1. - 5. roč.
Mediální výchova	- využívání anglických internetových stránek, výukových CDromů, pokyny při práci na PC v angličtině, - nabídka dětských knih a časopisů v angličtině	3. - 5. roč.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Vedeme žáka k:

pochopení důležitosti umět komunikovat anglicky – pro další studium i praktický život,

propojování probíraných témat a jazykových jevů,

ke stálému zdokonalování čtení,

čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací,

realizování vlastních nápadů, podněcujeme jejich tvořivost.

Filipka

Kompetence k řešení problémů

Vedeme žáka k:

nalézání pravidel, kterými se řídí probírané mluvnické jevy,

nacházení odlišností a chyb v jeho práci a zdůvodnění správného řešení,

dovednosti opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba,

řešení jednoduchých problémových situací v cizojazyčném prostředí,

ochotě mluvit anglicky s rodilým mluvčím či cizincem.

Kompetence komunikativní

Vedeme žáka k:

porozumění jednoduchému sdělení v anglickém jazyce,

zformulování jednoduché myšlenky anglicky,

porozumění poslechu i textu v anglickém jazyce,

rozšiřování slovní zásoby skrze nabídku knih a časopisů, titulků ve filmech, písňových textů,

využívání dovedností osvojených v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu.

Kompetence sociální a personální

Vedeme žáka k:

diskusi se spolužáky i pedagogy,

spolupráci v anglicky hovořících dvojicích nebo skupinkách na společném úkolu,

odvaze umět si v jednoduchých situacích vyžádat nebo poskytnout pomoc,

dodržování zásad slušného chování v anglicky mluvícím prostředí.

Kompetence občanské

Vedeme žáka k:

získávání představy o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávání je se zvyky našimi,

pochopení základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy odlišných kultur,

zájmu o společenské dění v anglicky mluvících zemích.

Filipka

Kompetence pracovní

Vedeme žáka k:

dodržování hygienických pravidel při čtení a psaní,

samostatné práci s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem, s internetovými překladači,

využívání anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí.

1.ročník		
Požadované výstupy RVP pro celé 1. období	Tematický okruh, výstupy žáka	**Učivo**
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu MLUVENÍ - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu PSANÍ	Welcome Žák umí pozdravit a představit se. Rozpozná a pojmenuje postavy v učebnici. Pomocí TPR (total physical response) aktivit žák prokazuje porozumění základním organizačním pokynům – posaď se, postav se, otevři učebnici, vezmi si pero atd. Reaguje na otázky: Jak se jmenuješ? Kdo je to?	• What's your name? • Hello, I'm … • Goodbye! • Who's this? • What's this? Základy anglické výslovnosti
	Numbers 1-10 Žák počítá od 1-10.	Numbers 1-10, How many? Counting song
	School Žák pojmenovává školní pomůcky. Při manipulaci s obrázkovými kartami opakuje a používá slova a fráze z tematických okruhů. Napodobuje intonaci a rytmus jazyka. Zpívá běžné anglické dětské písničky a rýmuje gramatické říkánky.	• Classroom objects • Is it? • Yes, it is. No it isn´t. Song
	Colours Žák splní základní pokyny při výuce – rozumí jednoduchým otázkám a odpoví na ně. Manipuluje s obrázkovými kartami, třídí, pojmenovává, vybírá karty výhradně podle věcného zobrazení jevů kolem nás. Mluví o Vánocích v čj, přeje šťastné a veselé Vánoce.	Colours Classroom language - Yes/No questions - Wh- questions Rainbow song Christmas
	Clothes Žák pojmenovává základní oblečení. Rozpoznává jejich barvy a spočítá je anglicky. Podle poslechu určuje pořadí obrázkové osnovy příběhu s malým počtem obrázků. Foneticky správně zopakuje slovo (model: učitel, nahrávka) - pojmenuje danou věc (obrázek) - pozdraví, poděkuje a poprosí jednoduchým způsobem	Clothes Put on/ Take off your

Filipka

- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře	My face Osvojí si slovíčka týkající se tématu obličej, mé tělo. Seznámí se s frází I've got. Reaguje na některé povely týkající se pohybu. Vyjádří vlastními slovy (i v mateřském jazyce) obsah konverzace – reprodukuje vyslechnuté informace	• Part sof the face • I've got … • Jump!, Dance!, Shake!, Clap!
	My family Žák pojmenovává některé členy rodiny. Rozumí jednoduchým pokynům a větám, přiměřeně na ně reaguje	Describe my family
	Animals Žák pojmenovává některá zvířata. Základní gramatické struktury vnímá v kontextu písniček, říkanek a příběhů. Tvoří osoby se slovesem být v jednotném čísle (I am, you are, he, is, she, is, it is.)	Animals Do you like (dogs)?
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření		
Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka.	Seznamuje se se zvukovou podobou cizího jazyka – naslouchá pokynům, písním a říkadlům zatím bez většího porozumění. Rozliší, že jde o cizí jazyk.	

2.ročník		
Požadované výstupy RVP pro celé 1. období	Tematický okruh, výstupy žáka	**Učivo**
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se	Welcome, Hello Žák prokazuje porozumění základním organizačním pokynům – pojďte dál, posaďte se do kruhu, posaďte se do lavic, stoupni si, podívej se, vyber si atd. Reaguje na otázky: Jak se jmenuješ? Kolik je ti let? Vyjmenuje číslice 1-10 a písmena anglické abecedy.	• Classroom language • Hello, I'm … • What's your name? How old are you? • Numbers 1-10 • The alphabet

osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu MLUVENÍ - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu PSANÍ - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře	I´m happy Žák pozdraví, poděkuje a poprosí způsobem adekvátním jeho úrovni - splní pokyny učitele při výuce - rozumí otázkám a odpoví na ně - reprodukuje vyslechnuté informace.	Feelings How are you? I´m… Are you angry? Yes, I´m./No, I´m not.
	At school Žák při manipulaci s obrázkovými kartami a při jazykových hrách opakuje a používá slova a fráze z tematických okruhů. Zpívá běžné anglické dětské písničky a rýmuje gramatické říkánky.	• Classroom object • This is my pen. I´ve got a rubber.
	My favourite colours Žák spojí obrázek s jednotlivým slovem, porozumí jednoduchému komiksovému příběhu, čte text kombinovaný s obrázkem, nacvičí krátkou básničku podle obrázku, dokončí přečtenou větu obrázkem.	Colours What colour is it? My fovourite colour is…
	My clothes Žák pojmenovává oblečení. Popisuje co má na sobě. Podle poslechu určuje pořadí obrázkové osnovy příběhu s větším počtem obrázků, odpovídá na otázky, dramatizuje příběh.	Describe clothes What are you wearing? I've got a … Put on, Take off …
	This is me Žák pojmenovává části obličeje. Popisuje svůj vzhled. Při jazykových hrách přiřazuje jednotlivá slyšená slova k jejich zápisu, zvládá postupný přechod od obrázkové k psané podobě probíraných slov.	• Part sof the face and body • I´ve got … • This is my • These are my
	My family Žák doplňuje jednotlivá slova do vět vždy podle předlohy (opis). Přiřadí grafickou podobu slova k obrázku a naopak k slyšenému slovu či slovnímu spojení.	Family members Introduce family members
	Animals on the farm Žák vnímá základní gramatické struktury v kontextu písniček, říkanek a příběhů. Tvoří osoby se slovesem být v mn. čísle (we are, you are, they are..), tvoří otázky se slovesem být..(Is he...?) Žák vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby.	Farm animals What is it? It´s a… What are they? They´re … Is it…? Yes, it is./No it isn´t.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření		
Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka.	Seznamuje se se zvukovou podobou cizího jazyka – rozlišuje některá slova z probíraných okruhů, doprovází říkadla a písně pohybem.	

3.ročník		
Požadované výstupy RVP pro 1. období	**Tematický okruh a komunikační situace**	**Učivo**
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu MLUVENÍ - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Welcome – představování My funny friends – lidé Oblast • Veřejná – společnost • Osobní – já • Společenská – představování • Pracovní – spolupráce	Jazykové prostředky a funkce • fonetika: phonics (krátké *a*), hláskování, výslovnost číslovek • slovní zásoba: číslovky, barvy • komunikační funkce jazyka a typy textů: samostatný ústní projev – představování se • psaní: vytvoří kartičku s údaji o sobě, používá správně velká písmena
	New for school – školní pomůcky Oblast • Veřejná – škola • Osobní – moje školní pomůcky • Společenská – prosím a děkuji • Pracovní – třída, co děláme ve škole	Jazykové prostředky a funkce • mluvnice: jednoduché otázky a krátké odpovědi • fonetika: phonics (krátké *e)*, hláskování, názvy školních pomůcek • slovní zásoba: barvy, číslovky 1-10, školní pomůcky • komunikační funkce jazyka a typy textů: samostatný ústní projev – vyjmenuje školní pomůcky; • hraje scénky, zpívá • psaní: popíše jednoduchým způsobem nějaký předmět, nezapomíná používat tečku ve větě
	This is my family – členové rodiny Oblast	Jazykové prostředky a funkce • mluvnice: Who is this/that? přivlastňovací zájmena

- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu PSANÍ - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře	• Veřejná – vztahy • Osobní – já a moje rodina • Společenská – rodinné oslavy • Pracovní – výroba robota	• fonetika: phonics (krátké *i)*, hláskování, členové rodiny • slovní zásoba: členové rodiny • komunikační funkce jazyka a typy textů: samostatný ústní projev – ptá se na lidi; zpívá, nakreslí obrázek, vyrobí maketu jednoduchého robota • psaní: krátký souvislý text popisující jiného člověka, používá správně tečky a otazníky
	Fantastic feelings – pocity, zvířata Oblast • Veřejná – pomoc ostatním • Osobní – pomoc přátelům a rodině • Společenská – společné činnosti • Pracovní – domácí práce	Jazykové prostředky a funkce • mluvnice: to be • fonetika: phonics (krátké *o*), hláskování, pocity, zvířata • slovní zásoba: pocity, zvířata • komunikační funkce jazyka a typy textů: samostatný ústní projev – sdělí pocity své, členů rodiny, kamarádů; klade otázky a odpovídá; hraje hru, zpívá • psaní: napíše kratičký příběh – několik vět o rodinném výletě
	I can do it – různé činnosti Oblast • Veřejná – aktivní trávení volného času • Osobní – co umím • Společenská – vztah k lidem se speciálními potřebami • Pracovní – vyrobí graf	Jazykové prostředky a funkce • mluvnice: sloveso *can* ve všech podobách • fonetika: phonics (krátké *u*), hláskování, různé činnosti • slovní zásoba: různé činnosti • komunikační funkce jazyka a typy textů: samostatný ústní projev – ukáže a pojmenuje různé činnosti; říká, co umí a ptá se na totéž ostatních; hraje hru, zpívá, kreslí, vybarvuje • psaní: napíše krátký email, používá spojku *and*
	Let’s play today – hraní a hračky Oblast • Veřejná – volnočasové aktivity • Osobní – jak a kde si hraji • Společenská – zábava • Pracovní – spolupráce	Jazykové prostředky a funkce • mluvnice: předložky • fonetika: phonics (*sh*), hláskování, hraní a hračky • slovní zásoba: hraní a hračky

		• komunikační funkce jazyka a typy textů: samostatný ústní projev – sdělí informace o hraní a hračkách; • hraje scénku, zpívá, maluje; pokládá otázky a odpovídá • psaní: popíše hřiště, používá stažené tvary
	Long legs, short legs – části těla Oblast • Veřejná – fyzická zdatnost • Osobní – moje tělo • Společenská – zajímá se o ostatní • Pracovní – komunikace	Jazykové prostředky a funkce • mluvnice: vazba have got ve všech podobách, přídavná jména fonetika: phonics (ch), hláskování, části těla slovní zásoba: části těla • komunikační funkce jazyka a typy textů: samostatný ústní projev – mluví o částech těla, popisuje zvíře; pokládá otázky a odpovídá; hraje hru, zpívá, kreslí • psaní: dotvoří rýmovaný text
	Old and new clothes – oblečení Oblast • Veřejná –vzhled člověka • Osobní – jak vypadám • Společenská – vhodné oblečení pro různé příležitosti • Pracovní – jak být upravený	Jazykové prostředky a funkce • mluvnice: přítomný čas průběhový, otázky a odpovědi • fonetika: phonics (*th*), hláskování, oblečení • slovní zásoba: oblečení, vyrobí obrázkový slovník • komunikační funkce jazyka a typy textů: samostatný ústní projev – mluví o oblečení; pokládá otázky a odpovídá; hraje hru, zpívá, kreslí • psaní: vytvoří popis, používá přídavná jména ve správném pořadí

	Brilliant bedrooms – bydlení a nábytek Oblast • Veřejná – bydlení • Osobní – můj pokoj • Společenská – jak bydlí kamarádi • Pracovní – vybavení místností	Jazykové prostředky a funkce • mluvnice: vazba *have got* – otázky a odpovědi, vazba *there is/there are* • fonetika: phonics (*ck*), hláskování, bydlení a nábytek • slovní zásoba: bydlení a nábytek • komunikační funkce jazyka a typy textů: samostatný ústní projev – vyjmenuje druhy nábytku, popíše místo, svůj pokoj; dle pokynů pokládá otázky a odpovídá; vyjádří souhlas a nesouhlas; hraje hru, zpívá, kreslí; • udělá si seznam věcí, které by chtěl mít ve svém pokoji, namaluje obrázek a okomentuje ho pro spolužáky • psaní: napíše kamarádovi email, v němž popisuje svůj nový pokoj, dodržuje správnou formu
	Fabulous food – potraviny, zelenina, ovoce Oblast • Veřejná – správné stravování • Osobní – co jím • Společenská – výchova ke správnému stravování • Pracovní – vaření	Jazykové prostředky a funkce • mluvnice: čas přítomný prostý, *these/those* • fonetika: phonics (*th*), hláskování, potraviny, zelenina, ovoce • slovní zásoba: potraviny, zelenina, ovoce • komunikační funkce jazyka a typy textů: samostatný ústní projev – mluví o preferencích v jídle; u stánku se zeleninou a ovocem pokládá otázky a odpovídá; zpívá, kreslí • psaní: zkusí se zapojit do blogu o jídle, učí se používat *but*
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření		
Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka.	Je seznámen se zvukovou podobou opakovaně udělovaných pokynů v anglickém jazyce, běžně používaných anglických slov, které zná hlavně z písní, říkadel, her a krátkých filmů.	

4. ročník		
Požadované výstupy RVP pro 2. období	**Tematický okruh a komunikační situace**	**Učivo**
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu MLUVENÍ - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Welcome – představování In the Wild – zvířata a země Oblast • Veřejná – životní prostředí • Osobní – já a zvířata • Společenská – představování a společenská konverzace • Pracovní – péče o zvířata	Jazykové prostředky a funkce • mluvnice: Ther are/arn't + some/any • fonetika: phonics (krátké samohlásky), hláskování, výslovnost číslovek do sta a zvířat • slovní zásoba: číslovky do sta, zvířata • komunikační funkce jazyka a typy textů: samostatný ústní projev – představování se a rozhovor o zvířatech • psaní: popíše zvíře, používá správně velká písmena a tečky
	Our things – osobní věci Oblast • Veřejná – tablety ve škole • Osobní – já a moje věci • Společenská – sdílení • Pracovní – pracovní pomůcky •	Jazykové prostředky a funkce • mluvnice: přídavná jména přivlastňovací *our/their* • fonetika: phonics (*br,tr,fr)*, hláskování, osobní věci • slovní zásoba: osobní věci • komunikační funkce jazyka a typy textů: samostatný ústní projev – představuje svoje věci; • zpívá, nakreslí obrázek, vyrobí plakát o svých aktivitách • psaní: vytvoří krátký souvislý text popisující hodinky na obrázku, používá správně přídavná jména
	Sun and snow – počasí, příroda, roční období Oblast • Veřejná – pomoc handicapovaným • Osobní – co kdy dělám	Jazykové prostředky a funkce • mluvnice: přítomný čas průběhový • fonetika: phonics (*sk,sm,sn,st*), hláskování, počasí, příroda, roční období • slovní zásoba: počasí, příroda, roční období

PSANÍ - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře	• Společenská – co dokáží slepí lidé • Pracovní – výroba jednoduché pomůcky	• komunikační funkce jazyka a typy textů: samostatný ústní projev – mluví o počasí; říká, co kdy dělá a ptá se na totéž ostatních; hraje hru, zpívá • psaní: napíše krátkou scénku o svém zážitku, používá vykřičník
	Seasons of fun – roční období a příslušné aktivity Oblast • Veřejná – cestování za poznáním • Osobní – co rád dělám • Společenská – poznávání nových míst • Pracovní – hledání informací a doplnění tabulky, vytvoření plakátu	Jazykové prostředky a funkce • mluvnice: like + -ing • fonetika: phonics (dlouhé a), hláskování, roční období a příslušné aktivity • slovní zásoba: roční období a příslušné aktivity • komunikační funkce jazyka a typy textů: samostatný ústní projev – mluví o ročních obdobích a příslušných aktivitách; • pokládá otázky a odpovídá; hraje hru, zpívá, kreslí • psaní: vytvoří plakát popisující roční období; napíše text o vlastní zemi, používá nadpis
	How food grows – ovoce, zelenina Oblast • Veřejná – stravování • Osobní – co jím • Společenská – zdravá strava • Pracovní – v obchodě	Jazykové prostředky a funkce • mluvnice: would like + a/an/some • fonetika: phonics (dlouhé *i*), hláskování, ovoce, zelenina • slovní zásoba: ovoce, zelenina • komunikační funkce jazyka a typy textů: samostatný ústní projev – mluví o ovoci a zelenině a o jejich pěstování; pokládá otázky a odpovídá; hraje scénku, zpívá, kreslí • psaní: vytvoří pozvánku na party, používá čárky
	Let’s look inside – bydlení a nábytek Oblast • Veřejná – bydlení • Osobní – kde jsem byl, co se mi líbilo • Společenská – jak bydlí ostatní	Jazykové prostředky a funkce • mluvnice: minulý čas prostý *was/were* • fonetika: phonics (dlouhé *o* a *u*), hláskování, bydlení a nábytek • slovní zásoba: bydlení a nábytek • komunikační funkce jazyka a typy textů: samostatný ústní projev – vyjmenuje druhy nábytku, popíše místo, dle pokynů pokládá otázky

	• Pracovní – navrhne vybavení domu	a odpovídá; vyjádří souhlas a nesouhlas; hraje scénku, zpívá, kreslí – navrhne dům • psaní: napíše kamarádovi email, v němž popisuje svůj den, dodržuje správnou formu psaní emailu
	Fantastic weekends – místa ve městě, instituce Oblast • Veřejná – místa pro rekreaci • Osobní – jak trávím víkendy • Společenská – rodinné aktivity • Pracovní – péče o věci, pořádek	Jazykové prostředky a funkce • mluvnice: minulý čas pravidelných sloves • fonetika: phonics (dlouhé *e*), hláskování, místa ve městě, instituce • slovní zásoba: místa ve městě, instituce • komunikační funkce jazyka a typy textů: samostatný ústní projev – mluví o rodinných aktivitách, pokládá otázky a odpovídá; zpívá, kreslí • psaní: napíše kamarádovi o svém víkendu, používá příslovce času
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření		
Rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností.	Rozumí jednoduchým frázím a pokynům.	

5.ročník		
Požadované výstupy RVP	**Tematický okruh a komunikační situace**	**Učivo**
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu MLUVENÍ - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Welcome – opakování slovní zásoby At school – školní předměty, místnosti, činnosti Oblast • Veřejná – škola a volný čas • Osobní – výběr zájmového kroužku • Společenská – zájmové kroužky • Pracovní – co děláme ve škole	Jazykové prostředky a funkce • mluvnice: čas přítomný prostý i průběhový, good at/not good at + noun • fonetika: phonics (dlouhé *e,ee,ea*), hláskování, školní předměty, místnosti, činnosti • slovní zásoba: školní předměty, místnosti, činnosti • učí se, co dělat, když nerozumí slovu • komunikační funkce jazyka a typy textů: samostatný ústní projev – recituje říkanku; hraje hru, zpívá • psaní: dokončí jednoduchý příběh, používá správně uvozovky
	At home together – povinnosti a volný čas, části bytu a domu Oblast • Veřejná –rodina • Osobní – můj oblíbený den • Společenská – rodinné aktivity • Pracovní –vytvoří dotazník	Jazykové prostředky a funkce • mluvnice: frekvenční příslovce; How often do you… • fonetika: phonics (*cr, dr, gr)*, hláskování, • slovní zásoba: učí se, jak si zapamatovat nová slova; povinnosti a volný čas, části bytu a domu • komunikační funkce jazyka a typy textů: samostatný ústní projev – prezentace – můj robot; vyjmenuje své mimoškolní aktivity a mluví o tom, co dělá o víkendu; zpívá • psaní: popíše jednoduchým způsobem podle vzoru svůj oblíbený den, používá správně velká písmena a interpunkci
	Around town – místa a instituce ve městě	Jazykové prostředky a funkce

PSANÍ - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře	Oblast • Veřejná – veřejné instituce • Osobní – chovám se správně • Společenská – spořádaný občan dodržuje pravidla • Pracovní – udržování pořádku	• mluvnice: sloveso být v přítomném a minulém čase prostém; Wh-guestions • fonetika: phonics (dlouhé *u,o,ue)*, hláskování, • slovní zásoba: používá slovník; místa a instituce ve městě • komunikační funkce jazyka a typy textů: samostatný ústní projev – mluví o svých aktivitách v minulém čase; hraje scénku, zpívá, • psaní: s pomocí mind map vytvoří krátký souvislý text popisující události včerejšího dne
	Safari adventures – safari, jídlo, nádobí Oblast • Veřejná – ochrana životního prostředí • Osobní – co se mi líbí • Společenská – společné plánování • Pracovní – vytvoří text na web	• Jazykové prostředky a funkce • mluvnice: počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, *some/any, How much/many, There is/are…* • fonetika: phonics (*ai x ea)*, hláskování, • slovní zásoba: jídlo, nádobí, safari; používání slovníku • komunikační funkce jazyka a typy textů: samostatný ústní projev – plánuje cestu, předkládá návrhy; klade otázky a odpovídá; hraje hru, zpívá • psaní: doplní podle obrázků údaje do textu, používá dělení na odstavce
	My grandpa – rodina, hudební nástroje Oblast • Veřejná – rodina • Osobní – na co hraji • Společenská – zájmy a koníčky • Pracovní –	Jazykové prostředky a funkce • mluvnice: čas minulý prostý pravidelných dějových sloves, *yes/no questions* • fonetika: phonics (*ai x ay*), hláskování, • slovní zásoba: rodina, hudební nástroje, • aktivní používání nového slova *dress up* • komunikační funkce jazyka a typy textů: samostatný ústní projev – mluví o rodině; říká, co kdy dělal a ptá se na totéž ostatních; recituje, hraje hru, zpívá • psaní: napíše dle vzoru krátkou básničku o svých prarodičích, používá rým

	Under the sea – mořští živočichové Oblast Veřejná – vztah ke zvířatům Osobní – v čem jsem dobrý Společenská – přátelství Pracovní – práce s poznámkami	• Jazykové prostředky a funkce • mluvnice: stupňování přídavných jmen • fonetika: phonics (*ar x a*), hláskování, • slovní zásoba: mořští živočichové • komunikační funkce jazyka a typy textů: samostatný ústní projev – sdělí informace o zvířatech, porovnává je; hraje scénku, zpívá; pokládá otázky a odpovídá • psaní: vytvoří text informačního charakteru podle poznámek
	Once upon a time – pohádky Oblast • Veřejná – tradiční kultura • Osobní – já a pohádky • Společenská – boj dobra a zla • Pracovní – psaní shrnutí	Jazykové prostředky a funkce • mluvnice: čas minulý nepravidelných sloves, příslovce*, Wh-questions* • fonetika: phonics (*y x ing*), hláskování • slovní zásoba: čas minulý nepravidelných sloves, příslovce • komunikační funkce jazyka a typy textů: samostatný ústní projev – převypráví pohádku, hraje scény z pohádky; zpívá; pokládá otázky a odpovídá • psaní: stručně převypráví jeden odstavec z pohádky o Aladinovi
	Back in time objekty v historickém muzeu, materiály a předměty v domě, ZOO Oblast • Veřejná – kulturní instituce • Osobní – sebemotivace • Společenská – znalost historie • Pracovní – posuzování informací	Jazykové prostředky a funkce • mluvnice: there was/were • fonetika: phonics (*oy x oi*), hláskování, • slovní zásoba: objekty v historickém muzeu, • materiály a předměty v domě, ZOO • používá slovník • komunikační funkce jazyka a typy textů: samostatný ústní projev – mluví o ZOO; pokládá otázky a odpovídá; hraje scénku – imaginární návštěva, zpívá • psaní: ve třech větách popíše obrázek

	Sport for all – sportovní oblečení, vybavení, zdravé stravování Oblast • Veřejná – fyzická zdatnost • Osobní – sebereflexe • Společenská – sport pro všechny • Pracovní – spolupráce	Jazykové prostředky a funkce • mluvnice: have to/don't have to; Why…?; Because… • fonetika: phonics (*ou x ow*), hláskování, • slovní zásoba: sportovní oblečení, vybavení, • zdravé stravování • komunikační funkce jazyka a typy textů: samostatný ústní projev – zdravá strava; pokládá otázky a odpovídá; řekne, co musí a nemusí; hraje scénku, zpívá • psaní: napíše email, v němž popisuje svůj sportovní klub, dodržuje správnou formu psaní emailu
	Let's celebrate – názvy měsíců, psaní data, svátky, jazyky Oblast • Veřejná – svátky • Osobní – jak slavím svátky • Společenská – oslavy svátků • Pracovní – šetření vodou	Jazykové prostředky a funkce • mluvnice: *going to* • fonetika: phonics (*ir x ur*), hláskování, • slovní zásoba: názvy měsíců, psaní data, svátky, jazyky, • učení mimo třídu • komunikační funkce jazyka a typy textů: samostatný ústní projev - mluví o prázdninových plánech, pokládá otázky a odpovídá; hraje hru, zpívá • psaní: napíše kamarádovi dopis o oslavě svátku, používá slova vyjadřující následnost first, then, after that, finally
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření		
Rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností.	Rozumí jednoduchým frázím a pokynům.	

6.2. Matematika a její aplikace

6.2.1. Vyučovací předmět: Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Předmět Matematika je vyučován ve všech ročnících prvního stupně. Cílem vyučování matematiky je rozvíjet v žácích přirozené matematické uvažování, tvořivé a logické myšlení, představivost a orientaci a schopnost aplikovat matematické znalosti při řešení reálných problémů. Škola nabízí výuku matematiky běžnou i Hejného metodou, volba závisí na učiteli. Podle metody využívá třída příslušné učebnice a pracovní sešity doplněné o pracovní listy a materiály tvořené učiteli. Zásadní je v matematice manipulace s pomůckami a začleňování aktivit vázaných na reálný život.

Vyučování probíhá ve třech základních formách. Hlavní část vzdělávacího obsahu je směřována do soustředěné výuky, která probíhá v interiéru školy a žáci jednotlivých ročníků pracují převážně separovaně. Další vyučování matematiky se odehrává v centrech aktivit, kde převažuje práce věkově smíšených skupin. Zde je důležitým aspektem možnost volby obtížnosti úkolu a samostatná práce s minimálním zásahem učitele. Žáci jsou vedeni ke schopnosti zdravého sebehodnocení a mají možnost se rozvíjet podle aktuální úrovně matematické zdatnosti. Třetí formu tvoří učení venku, kde klademe důraz na učení se v reálných situacích a s reálnými předměty. Takto žáci pracují jeden den v týdnu a matematika v něm tvoří poměrnou část výuky dle rozvrhu.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu je členěn do čtyř tematických okruhů.

- Čísla a početní operace – žáci se učí aritmetickým operacím a jejich užití v reálném životě. Počítají, odhadují, měří a zaokrouhlují.
- Závislosti, vztahy a práce s daty – žáci rozpoznávají změny a závislosti, které jsou projevem běžných jevů reálného světa. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek a grafů, učí se je zaznamenávat a konstruovat.
- Geometrie v rovině a prostoru – žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají vlastnosti útvarů, uvědomují si polohy objektů v rovině i v prostoru, porovnávají, odhadují, měří délku, určují obvod a obsah, zdokonalují svůj grafický projev.
- Nestandardní aplikační úlohy a problémy – žáci řeší problémové situace a úlohy z běžného života, poznávají a analyzují problém, třídí údaje, stanovují podmínky, provádějí situační náčrty, řeší logické úlohy.

Filipka

Časové vymezení:

1. ročník	5 hodin
2. ročník	5 hodin
3. ročník	4 hodiny
4. ročník	4 hodiny
5. ročník	4 hodiny
Celkem	22 hodin

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	Náměty a činnosti	ročník
Osobnostní a sociální výchova	sebehodnocení a vzájemné hodnocení práce ve skupinách rozvoj kritického myšlení hledání řešení pomocí diskuze práce s chybou	1. - 5. roč.
Výchova demokratického občana	možnost volby aktivit a pomůcek prostor pro vlastní vyjádření a respektování názorů ostatních prezentace a obhajování vlastního postupu a názoru	1. - 5. roč.
Enviromentální výchova	začlenění matematických úloh s enviromentálním obsahem v rámci projektů a v centrech aktivit	1. - 5. roč.

Filipka

Mezipředmětové vztahy:

Český jazyk, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Člověk a svět práce, Tělesná výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy ve vyučovacím předmětu Matematika směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Vedeme žáka k:

samostatné organizaci a řízení vlastního učení

schopnosti rozumně posoudit dosaženou úroveň, definovat silné a slabé stránky, najít chyby a pracovat s nimi

aktivnímu vyhledávání a třídění informací, dávání do souvislostí, systematizaci

rozvoji logického a kritického myšlení, paměti a pozornosti

umědomování si významu konkrétních probíraných jevů, motivaci a nadšení objevovat nové poznatky

Kompetence k řešení problémů

Vedeme žáky k:

rozpoznání a definici problému, samostatnému uvažování

vytrvalosti v hledání správných postupů i v samotném řešení problémových situací

hledání více různých řešení, ke konstruktivní diskuzi a sdílení výsledků

hledání různých zdrojů informací, jejich srovnávání

Kompetence komunikativní

Vedeme žáky k:

dovednosti správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory

využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků

plodné diskuzi, umění logicky argumentovat

Filipka

Kompetence sociální a personální

Vedeme žáky k:

efektivní spolupráci ve skupině, diskuzi, přijímání odlišných názorů, ohleduplnému a tolerantním jednání

spoluvytváření pravidel při práci a jejich dodržování

přijímání vlastních chyb, budování zdravého sebevědomí, pozitivnímu přístupu k sobě i k okolí

Kompetence občanské

Vedeme žáky k:

zodpovědnosti za vlastní učení a chování

uvědomování si významu matematického myšlení a vzdělání v životě a v zaměstnání

Kompetence pracovní

Vedeme žáky k:

bezpečnému používání pomůcek, nástrojů a vybavení, důslednému dodržování nastavených pravidel, plnění povinností a závazků

základní orientaci v problematice financí a ekonomiky, zodpovědnému uvažování a zacházení s penězi, rozvoji etického podnikatelského myšlení

MATEMATIKA 1. období			
Očekávaný výstup RVP:	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	Používá přirozená čísla do 20 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	Používá přirozená čísla do 100 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	Používá přirozená čísla do 1000 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, zná a používá znaky nerovnosti, porovnává veličiny, rozumí pojmům větší, menší, největší, nejmenší.	Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, rozhoduje o rovnosti a nerovnosti veličin o různých objektech, zaznamenává odpovídajícím způsobem. Rozeznává desítky a jednotky, počítá po desítkách.	Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, rozeznává odpovídající řády, zapisuje a počítá po řádech.
Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	Orientuje se a zobrazí celé číslo na číselné ose do 20, rozezná rozezná vzestupné a sestupné uspořádání.	Orientuje se a zobrazí celé číslo na číselné ose do 100, sestaví jednoduchou číselnou osu, rozezná vzestupné a sestupné uspořádání.	Orientuje se a zobrazí celé číslo na číselné ose do 1000, sestaví jednoduchou číselnou osu.

MATEMATIKA 1. období			
Očekávaný výstup RVP:	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**
Provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	Sčítá a odčítá zpaměti v oboru do 20 bez přechodu přes desítku, sčítá a odčítá v oboru do 20 s přechodem přes desítku.	Sčítá a odčítá zpaměti v oboru do 20, sčítá a odčítá desítky v oboru do 100, sčítá a odčítá celá jednociferná i dvojciferná čísla v oboru do 100 s přechodem přes 10. Násobí čísly 0, 1, 2, 3, 4, 5 a 10.	Sčítá a odčítá zpaměti i písemně celá čísla v oboru do 1000. Násobí a dělí v oboru malé násobilky. Chápe a používá princip opravy – opačné operace. Chápe komutativnost násobení a sčítání.
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Řeší jednoduché slovní úlohy, znázorňuje je obrázkem a předměty. Tvoří jednoduché slovní úkoly bez grafického záznamu.	Řeší, tvoří, zapisuje a graficky znázorňuje jednoduché slovní úlohy.	Řeší, tvoří a zapisuje slovní úlohy v oboru do 1000.
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření			
Porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20	Porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 5.	Porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 10. Pracuje s číselnou osou do 10.	Porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20. Orientuje se na číselné ose, rozezná vzestupnou a sestupnou řadu.
Čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100	Čte, píše a používá číslice v oboru do 5.	Čte, píše a používá číslice v oboru do 10.	Čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100
Zná matematické operátory + , − , = , < , > a umí je zapsat	Zná matematické operátory a pojmy pro + , − , =.	Zná a zapíše matematické operátory a pojmy pro + , − , =. Porovnává množství do 10, zná pojmy větší, menší, rovno, používá symboly >, <.	Dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání.

MATEMATIKA 1. období			
Očekávaný výstup RVP:	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**
Sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20	Sčítá a odčítá s užitím názoru do 5.	Sčítá a odčítá s užitím názoru do 10. Používá číselnou osu.	Sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20., používá číselnou osu.
Řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20	Řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání do 5 s pomocí názoru.	Řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání do 10 s pomocí názoru. Rozkládá číslo do 10.	Řeší a znázorní jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání do 20 s pomocí názoru. Rozkládá číslo do 20.

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	Určí celé hodiny do 12.	Určí celé hodiny a půlhodiny, přečte digitální čas. Rozezná minulost, přítomnost a budoucnost.	Určí čas analogicky i digitálně. Zná a používá pojmy před a po, včera a zítra.
Popisuje jednoduché závislosti z praktického života	Rozumí základním vztahům v rodině. Modeluje jednoduchou reálnou situaci v tabulce či pomocí předmětů. Pracuje s penězi v oboru do 20.	Rozumí základním vztahům v širší rodině. Doplní jednoduché logické řady, popisuje jednoduché reálné situace. Pracuje s penězi v oboru do 100	Rozumí vztahům v širší rodině, popisuje jednoduché závislosti z praktického života, pracuje s penězi v oboru do 1000. Zaznamenává jednoduchou situaci do tabulky, schématu, obrázkem.

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	Orientuje se v jednoduché tabulce, schématu. Rozlišuje řádky a sloupce.	Zaznamenává jednoduché informace pomocí tabulek a schémat.	Doplňuje a čte tabulky, orientuje se v jednoduchých schématech, doplní číselnou řadu.
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření			
Modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek	Modeluje příklady do 5 s využitím pomůcek.	Modeluje příklady do 10 s využitím pomůcek.	Modeluje příklady do 20 s využitím pomůcek.
Doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20			Doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 s využitím manipulace s pomůckami.
Zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu	Orientuje se v prostoru, zná pojmy vpředu, vzady, před, za.	Orientuje se v prostoru, zná pojmy vpředu, vzadu, mezi, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpravo, vlevo.	Orientuje se v prostoru, řeší jednoduché úlohy na orientaci v prostoru.
Uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi	Pozná hodnotu drobných mincí.	Řeší jednoduché úkoly s drobnými mincemi.	Chápe důležitost základní finanční gramotnosti, zná význam peněz v životě.

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a určí základní vlastnosti u čtverce, obdélníku, trojúhelníku, kruhu. Pozná a pojmenuje tělesa válec, koule, krychle. Nachází zastoupení těchto tvarů a těles v reálném světě.	Rozvíjí znalosti o tvarech čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník a tělesech krychle, kvádr, koule, válec, jehlan. Zná pojmy vrchol, strana. Vytváří krychlové stavby podle modelu, plánku.	Určí počet vrcholů a stran, porovnává velikosti tvarů a těles, modeluje geometrické tvary a tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci.
Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	Porovnává délky a velikosti odhadem a manipulací, seznamuje se s prací s pravítkem. Rozezná přímou a lomenou čáru	Používá různé jednotky z reálného světa k určení délky, seznamuje se s jednotkami metr a centimetr. Narýsuje přímku, úsečku podle pravítka. Určuje délku odhadem a měřením.	Zná a převádí základní jednotky délky, umí pracovat s pravítkem, narýsuje a pojmenuje přímku, polopřímku, úsečku dané délky, ohraničí ji body. Seznamuje se s obsahem plochy pomocí pokrývání základními čtverci.
Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	Rozezná shodné a podobné útvary, dokreslí jednoduchý obrázek podle osy souměrnosti.	Rozvíjí představu o podobnosti a shodnosti. Do čtvercové sítě překresluje a dokresluje jednoduché obrazce.	Rozezná jednoduché osově souměrné obrazce, vyznačí osu souměrnosti, přesně překresluje obrázek do čtvercové sítě
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření			
Pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit	Pozná a pojmenuje geometrické tvary čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník.	Pozná a pojmenuje geometrické tvary čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník a tělesa krychle, koule, kvádr.	Pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit, hledá jejich zástupce v reálném světě.
Rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují	Pozná přímou a křivou čáru.	Narýsuje přímou a křivou čáru, rýsuje přímku pomocí pravítka.	Rozezná a narýsuje přímku a úsečku, ví, jak se označují.

			Narýsuje, pojmenuje a spojí body.
Používá pravítko	Seznamuje se s pravítkem.	Rýsuje pomocí pravítka.	Rýsuje pomocí pravítka.

MATEMATIKA 2. období		
Očekávaný výstup RVP	4. ročník	5. ročník
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	Využívá komutativnost a asociativnost při sčítání a násobení.	Vědomě využívá komutativnost a asociativnost při písemném i pamětném počítání ke zjednodušení práce.
Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	Dělí a násobí dvojciferné číslo jednociferným, písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí v oboru do 1 000 000, písemně dělí jednociferným dělitelem se zbytkem. Orientuje se v řádech do milionů.	Písemně sčítá a odčítá mimo obor do 1 000 000, písemně násobí víceciferným činitelema dělí dvojciferným dělitelem. Orientuje se v řádech do miliard, zapíše a čte číslo.
Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	Zaokrouhluje na 10 až 1 000 000, provádí odhady výsledků.	Zaokrouhluje až na 1 000 000, zaokrouhluje destinná čísla na celá.

Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel. Hledá více možností řešení.	Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel.
Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	Manipulací s pomůckami a grafickým materiálem určuje část celku - polovina, třetina, čtvrtina.	S grafickou oporou zapisuje a čte zlomky, rozumí jejich vztahu k běžným situacím, užívá zlomky v jednoduchých úlohách.
Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	Porovnává, sčítá a odčítá graficky znázorněné zlomky.	Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel
Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	Uvědomuje si přítomnost necelých čísel na číselné ose.	Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
Porozumí významu znaku „−“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	Seznamuje se s existencí záporných čísel pomocí situací z běžného života	Porozumí významu znaku „−“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření		
Čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000	Čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100, orientuje se na číselné ose. Rozezná řády.	Čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000 . Rozkládá čísla do 100.
Sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla	Sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla s oporou pomůcek a číselné osy.	Sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla, bez přechodu i s přechodem.

Zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100	Vyjmenuje s názorem řady násobků čísel 2 až 5.	Zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100. Násobí a dělí v oboru malé násobilky. Řeší úlohy s pojmy n-krát více, n-krát méně.
Zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách	Provádí odhad výsledku jednoduchých úloh.	Zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách. Provádí odhad výsledku jednoduchých úloh.
Tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100	Tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení čísly 2 - 5 v oboru do 50.	Tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100
Zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy	Znázorní a řeší jednoduché slovní úlohy, používá základní operace. Rozumí pojmům o n-více, o n-méně.	Zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy. Tvoří jednoduché slovní úlohy.
Rozeznává sudá a lichá čísla		Rozeznává sudá a lichá čísla.
Používá kalkulátor		Používá kalkulátor

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
Vyhledává, sbírá a třídí data	Vyhledává, sbírá a třídí data do jednoduchých tabulek a diagramů.	Vyhledává, sbírá a třídí data, rozumí pojmu průměr a počítá jej v úlohách z reálného života.
Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy		Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření		
Vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu Orientuje se a čte v jednoduché tabulce		Orientuje se v jednoduché tabulce, vyhledá a roztřídí jednoduchá data podle návodu.
Určí čas s přesností na čtvrthodiny, převádí jednotky času v běžných situacích		Určí čas s přesností na čtvrthodiny, převádí jednotky času v běžných situacích
Provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času		Provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času
Uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi		Uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi, má orientační představu o hodnotě peněz a zná jejich význam v životě.

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici, užívá jednoduché konstrukce	Narýsuje a znázorní čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici, zná postup konstrukce pomocí pravítka a kružítka. Zná pojem úhlopříčka, pozná pravoúhlý, rovnostranný a rovnoramenný trojúhelník.
Sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	Sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry. Zná pojem obvod, propojuje jeho význam s realitou, spočítá obvod čtyřúhelníku.	Vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran.
Sestrojí rovnoběžky a kolmice	Pojmenuje rovnoběžky, různoběžky, kolmice. Hledá jejich zástupce v reálném světě.	Sestrojí rovnoběžky a kolmice
Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě.	Vypočítá obsah čtverce a obdélníku, zná význam obsahu ploch. Užívá základní jednotky obsahu. Manipuluje s pomůckami pro rozvoj představy o sítích těles.
Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary.	Určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru, načrtne ji do osově souměrného obrazce, zkonstruuje osu úsečky.
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření		
Znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary	Pojmenuje a označí bod, přímku, polopřímku, úsečku, čtverec, obdélník, kružnici.	Znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary.

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
Měří a porovnává délku úsečky	Porovnává délky úseček odhadem a měřením.	Měří a porovnává délku úsečky.
Vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran		Vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran. Zná reprezentaci obvodu v realitě.
Sestrojí rovnoběžky a kolmice	Pojmenuje rovnoběžku a kolmici. Hledá jejich zástupce v reálném světě.	Sestrojí rovnoběžky a kolmice.
Určí osu souměrnosti překládáním papíru N	Dokresluje jednoduché obrázky podle osy souměrnosti.	Určí osu souměrnosti překládáním papíru.
Pozná základní tělesa		Pozná a pojmenuje krychli, kvádr, válec, kužel.
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky		Řeší praktické slovní úlohy nestandardními postupy, logické úkoly, hlavolamy. Hledá více řešení.
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření		
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech		Řeší praktické slovní úlohy nestandardními postupy, logické úkoly, hlavolamy.

6.3. Informační a komunikační technologie

6.3.1. Informatika

Obsahové a organizační vymezení

Cílem předmětu je získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Dovednosti, které žáci ve vyučovacím předmětu Informatika získají, jim umožní používat výpočetní techniku v dalších vyučovacích předmětech a při práci v Centrech aktivit.

Vyučovací předmět Informatika je ve 3. a 4. ročníku integrován do vyučovacích předmětů Matematika, Český jazyk a Náš svět právě kvůli možnosti využít výpočetní techniky při práci v Centrech aktivit. V 5. ročníku je Informatika jako samostatná vyučovací hodina.

Dovednosti při práce na PC žáci dále využijí ve vyšších ročnících při zpracování projektů, vyhledávání informací a při používání vzdělávacího software.

Všichni žáci mají pro práci k dispozici osobní profily na platformě MS O365, pro práci v Centrech aktivit i na práci doma.

Pro doplnění požadovaného standardu výuky ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie integrujeme do výuky dotyková zařízení, notebooky, pomůcky na výuku programování, moderní periferie, vč. 3D tiskárny či možnost využití vlastních mobilních zařízení ve výuce (BYOD).

Vyučovací předmět Informatika má podle rozvržení v RVP tři vzdělávací oblasti:

Základy práce s počítačem

Vyhledávání informací a komunikace

Zpracování a využití informací

Týdenní časová dotace:

3. ročník	1 hodina (integrovaná)
4. ročník	1 hodina (integrovaná)
5. ročník	1 hodina

Mezipředmětové vztahy:

Český jazyk, Anglický jazyk, Matematika, Náš svět

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	Náměty a činnosti	ročník
Osobnostní a sociální výchova	- práce s informačními zdroji na internetu, nabídka tematických webových stránek	4., 5.
Výchova demokratického občana	- práce s informačními zdroji na internetu, nabídka tematických webových stránek	5.
Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech	- práce s informačními zdroji na internetu, nabídka tematických webových stránek	5.
Multikulturní výchova	- práce s informačními zdroji na internetu, nabídka tematických webových stránek	5.
Environmentální výchova	- práce s informačními zdroji na internetu, nabídka tematických webových stránek	3., 4., 5.
Mediální výchova	- práce s informačními zdroji na internetu, nabídka tematických webových stránek	4., 5.

Průřezové téma realizované při výuce informatiky je Mediální výchova (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, tvorba mediálního sdělení).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

K rozvoji klíčových kompetencí budou v hodinách informatiky uplatňovány tyto společné postupy:

Kompetence k učení

Vedeme žáka k:

používání vhodných učebních a jiných zdrojů

aktivnímu přístupu k problému

spolupráci se spolužáky

kontrole správnosti řešení

nalezení a opravení chyby

Filipka

vhodnému prožívání úspěchu

Kompetence k řešení problémů

Vedeme žáka k:

kladení správných otázek k věci

volbě vhodných postupů při řešení úkolů

rychlému odhadu výsledku

samostatnému vyhledávání informací

Kompetence komunikativní

Vedeme žáka k:

vzájemné komunikaci se spolužáky při řešení daného úkolu

využívání názoru a svých zkušeností

naslouchání při prezentaci řešení druhých žáků

Kompetence sociální a personální

Vedeme žáka k:

práci ve skupině, kde přejímá svoji roli, respektuje společně dohodnutá pravidla a odmítá vše, co narušuje práci skupiny

Kompetence pracovní

Vedeme žáka k:

důslednému dodržování pravidel

správnému používání materiálů, techniky, vybavení

snaze o hodnocení, sebehodnocení

přesnosti při zpracování úkolu

odpovědnosti za výsledek vlastní práce

INFORMATIKA 1. a 2. období			
ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM			
Očekávané výstupy RVP	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
Využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	Rozeznává a pojmenovává základní součásti počítače a periferní zařízení. Pracuje s myší a klávesnicí.	Používá tiskárnu.	Rozumí základním pojmům jako je software a hardware. Používá scanner.
Respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady	Zapne a správně vypne počítač. Spouští programy a umí je vypnout.	Zapne a správně vypne počítač. Spouští programy a umí je vypnout. Přihlášení do školní sítě.	Základní orientace v OS. Přihlášení do školní sítě a do školního prostředí O365.
Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	Ukládá soubory na interní a externí disk.	Pracuje se soubory, ukládá je na interní a externí disk.	Pracuje se soubory a složkami. Kopíruje je, maže, přejmenovává, vytváří zástupce. Rozeznává formáty souborů.
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:			
Ovládá základní obsluhu počítače	Pracuje s dotykovým zařízením.	Pracuje s dotykovým zařízením. Pozná základní komponenty PC.	Ovládá základní obsluhu počítače – zapne a vypne počítač, umí pracovat s klávesnicí a myší, orientuje se na klávesnici. Používá tiskárnu.

Dodržuje pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou	Pracuje bezpečně s dotykovým zařízením a chrání jej před zničením.	Pracuje bezpečně s dotykovým zařízením a chrání jej před zničením.	Pracuje bezpečně s dotykovým zařízením a chrání jej před zničením.

INFORMATIKA 1. a 2. období			
VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE			
Očekávané výstupy RVP	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
Při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	Pracuje s webovým prohlížečem, hledá informace na Internetu.	Pracuje s webovým prohlížečem, hledá informace na Internetu.	Pracuje s webovými prohlížeči, hledá informace na Internetu.
Vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	Pracuje s webovým prohlížečem.	Vyhledá potřebné informace na vybraných portálech.	Vyhledá potřebné informace na vybraných portálech a orientuje se v odkazech.
Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení		Odesílá a přijímá e-mail.	Využívá ke komunikaci školní prostředí O365 a další komunikační nástroje.
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:			
Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	Pracuje s dotykovým zařízením.	Odesílá a přijímá e-mail.	Využívá ke komunikaci školní prostředí O365 a další komunikační nástroje.

NFORMATIKA 1. a 2. období			
ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ			
Očekávané výstupy RVP	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
Pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	Otevře textový či jiný editor a napíše jednoduchý text.	Píše české znaky, dodržuje zákl. typografická pravidla.	Píše české znaky, mění typ písma, dodržuje zákl. typografická pravidla, dodržuje odstavce, pracuje s blokem, kopíruje text.
			Využívá nástroje sady O365 pro editaci textů a prezentací na svém osobním účtu.
			Pracuje v jednoduchém textovém editoru. Používá editační nástroje. Umí vložit do textu obrázek.
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:			
Pracuje s výukovými a zábavními programy podle pokynu	Samostatně pracuje s adekvátními výukovými programy, které má doporučené k podpoře.	Samostatně pracuje s adekvátními výukovými programy, které má doporučené k podpoře.	Samostatně pracuje s adekvátními výukovými programy, které má doporučené k podpoře.

6.4. Člověk a jeho svět

6.4.1. Náš svět

Obsahové vymezení předmětu

Obsah vyučovacího předmětu Náš svět je členěn do pěti tematických okruhů, které se vzájemně prolínají. Týkají se člověka (jeho biologické i duševní podstaty), místa člověka ve světě (nejen místa zeměpisného, ale i jeho role mezi ostatními, jeho zájmy, hodnotami, postoji), času v životě člověka (průběh a význam vybraných historických událostí, určování času, členění času), přírody (budování vztahu k přírodě, poznávání přírody, ochrana přírody).

Tematický okruh Místo, kde žijeme nás provází od nejužšího pojetí místa k životu (moje obec, město, blízké okolí mého bydliště, ale i moje rodina, škola) až po širší souvislosti (naše vlast jako součást Evropy, péče o Zemi v rámci aktuálních environmentálních problémů). Rozvíjíme kladný vztah dětí k jejich životnímu prostoru, učíme je aktivně do něj vstupovat. Žáci se učí dobře se ve svém okolí orientovat, učí se pravidlům bezpečného pohybu ve svém životním prostoru. Nabízí se také přesah k problematice kulturní odlišnosti a výchově k toleranci.

Lidé kolem nás – je další tematický okruh, který cílí na hodnotové vzdělávání. Žáci jsou vedeni v duchu demokratických principů k vzájemnému pochopení, k osvojení pravidel slušnosti a tolerance. Pomocí metod kritického myšlení rozvíjíme u žáků schopnost rozeznávat dezinformace. Na konkrétních případech budujeme kompetence k bezpečnému pohybu na elektronických sítích a v médiích.

Tematický okruh Lidé a čas je zaměřen na orientaci žáků v dějích a v čase. Zpočátku je důraz kladen na členění času dětem nejpřirozenější a nejbližší (období v životě člověka, členění dne, roční období, členění roku), později směřujeme vnímání času i do minulosti a budoucnosti. Ve 2. období (4. – 5. ročník) se žáci seznamují systematičtěji s vybranými dějinnými událostmi, s významnými historickými postavami naší vlasti. Směřujeme aktivity tak, aby vzbudily zájem žáků o historické dění. Učíme se pracovat se zdroji, vyhledávat informace a třídit je. Zaměřujeme pozornost na odraz dějinných událostí ve vlastních rodinách dětí, opíráme se o konkrétní osudy lidí ve víru dějinných událostí, přibližujeme velká historická fakta na událostech, které se staly na místní či regionální úrovni.

Obsáhlým tematickým okruhem je Rozmanitost přírody. Ten velmi často realizujeme v tzv. mimodni (tedy dni mimo školu). Vycházíme z materiálů pro vyučování v přírodě, organizujeme přírodovědné vycházky, provádíme nejrůznější pozorování přírody. Okruh Rozmanitost přírody má žákům přírodu zprostředkovat především jako nedílnou součást našeho života. Díky znalostem, které děti o planetě Zemi získávají (sluneční soustava, neživá a živá příroda, součinnost člověka a přírody), se rozvíjí jejich schopnost vnímat Zemi jako celek, který by měl být v rovnováze. I přesto, že je tato

rovnováha velmi křehká a díky působení člověka narušená, promýšlíme s žáky možnosti, jak lze přispět ke zlepšení životního prostředí a jak přírodu účinněji chránit. Kromě znalostí, které děti získávají vyhledáváním informací v encyklopediích, pozorováním přírody, studováním různých ekosystémů, žákům prospívá i rozvíjení citupln ého vztahu k přírodě.

Tematický okruh Člověk a jeho zdraví zahrnuje kromě pochopení základních principů zdravého životního stylu také vedení k osobní zodpovědnosti za svoje zdraví. Žáky seznamujeme se základními pravidly zdravé výživy, formulujeme společně pravidla uměřeného denního režimu, poznávají pravidla hygieny tělesné i hygieny zdravých vztahů. Získávají základní poučení o prevenci nemocí i úrazů, o bezpečném chování, o pravidlech první pomoci. Směřujeme k tomu, aby děti vnímaly svoje zdraví jako důležitou hodnotu.

Organizační vymezení předmětu:

Organizačně je obsah předmětu Náš svět vyučován v těchto blocích výuky:

• ranní kruh (připomínky svátků, práce s kalendářem, sledování počasí, práce s třídními pravidly, vzájemné sdílení atd.)

• soustředěná část (zavádění nového učiva, témata vyžadující řízenou činnost atd.)

• práce v centrech aktivit (v rámci programu Začít spolu realizujeme výuku předmětu Náš svět v centru bádání, resp. v centru pokusy a objevy)

• výuka mimo školu, tzv. mimoden (témata a aktivity vybízející k propojení učiva s reálným světem – výuka v přírodě, návštěva výstav, vzdělávacích programů, exkurze atp.)

Usilujeme o to, aby témata co nejvíce odrážela reálný život, vycházíme z aktuálního dění, témata navazujeme na realitu ročních období a svátků.

Časové vymezení:

1. ročník	1,5 hodiny
2. ročník	1,5 hodiny
3. ročník	3 hodiny
4. ročník	3 hodiny
5. ročník	3 hodiny
Celkem	12 hodin

Filipka

Mezipředmětové vztahy:

Český jazyk a literatura, Matematika, Informační a komunikační technologie, Výtvarná výchova, Dramatická výchova, Člověk a svět práce

Začlenění průřezových témat:

průřezová témata	náměty a činnosti	ročník
osobnostní a sociální výchova	- tvorba třídních pravidel - aktivity zaměřené na rozvíjení tolerance - rozvíjení sebehodnoty - skupinová práce jako prostředek rozvíjení vzájemných sociálních vazeb v kolektivu	1. – 5. ročník
Výchova demokratického občana	- pracovní aktivity vedoucí ke zlepšení prostoru ve škole, v prostředí domova dětí - problematika lidských práv a práv dítěte - sebehodnocení – prostředek sebeřízení - uplatnění demokratických principů při rozhodování ve škole (např. žákovský parlament)	1. - 5. ročník 3. – 5. ročník
výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	- nahlédnutí do jiných kultur (prostřednictvím týdenních témat v centrech aktivit, besedou se spolužáky z dvojjazyčného prostředí atp.) - Evropská unie, objevujeme Evropu	1. – 5. ročník 5. ročník
multikulturní výchova	- setkání s lidmi z jiných kultur (prostřednictvím filmů, zpívání písní, osobního setkání...)	1. – 5. ročník

Filipka

průřezová témata	náměty a činnosti	ročník
environmentální výchova	- třídění odpadu, využití odpadového materiálu pro výuku - ekosystémy – rozmanitost přírody	1. – 5. ročník
mediální výchova	- vnímání mediální světa přes vlastní zkušenost (tvoříme rozhovory, ankety, píšeme články pro školní účely) - informační technologie a média jako zdroj informací ve výuce	3. – 5. ročník

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

rozvíjíme tím, že vedeme žáky k:

- vyhledávání informací
- práci s chybou, k využití chyby pro další posun a pokrok
- zdůvodňování a vysvětlování svých závěrů
- zodpovědnosti za splnění svěřených úkolů
- vnímavosti k okolnímu světu a k využití vysledovaného v procesu učení

Kompetence k řešení problémů

rozvíjíme tím, že vedeme žáky k:

- řešení problémových úkolů
- vyjádření různých možností řešení (např. v environmentálních otázkách)

Kompetence komunikativní

rozvíjíme tím, že vedeme žáky k:

- slovnímu hodnocení v závěru pracovního bloku na centrech aktivit

Filipka

- diskusím o tématech, která nemají jednoznačné vyznění (historická témata, téma zdraví, ochrany přírody atp.)

- skupinové práci

- zlepšování vyjadřovacích dovedností při použití metod rozvíjejících kritické myšlení

Kompetence sociální a personální

rozvíjíme tím, že vedeme žáky k:

- vnímavosti, slušnosti a pozornosti při mimoškolních aktivitách

- upevňování své osobní role v kolektivu třídy

- empatii vůči ostatním žákům kolektivu

Kompetence občanské

rozvíjíme tím, že vedeme žáky k:

- aplikování demokratických principů v rámci třídy

- navštěvujeme místa, kde mohou žáci reálně pochopit, co znamená být dobrý občan (magistrát, seznámení s nejrůznějšími profesemi, beseda s člověkem, který byl nějakým svým činem přínosný společnosti atp.)

Kompetence pracovní

rozvíjíme tím, že vedeme žáky k:

- dokončování úkolů

- respektování práce druhých

- pořádku na svém pracovním místě

- radosti z práce

NÁŠ SVĚT 1. období			
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
Očekávaný výstup RVP	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**
Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.	Orientuje se ve třídě, ve školní budově, v blízkém okolí školy. Rozezná, která místa jsou nebezpečná pro hry. Dodržuje pravidla bezpečného pohybu městem i v MHD.	Umí sestavit jednouchý plán místa svého bydliště a okolí školy. Umí se bezpečně pohybovat na cestě ze školy, zná riziková místa v okolí školy a svého bydliště.	Sestaví plán okolí svého bydliště a okolí své školy. Dokáže vyznačit v plánu cestu na určené místo. Orientuje se ve své obci (nebo městské části), zná nejvýznamnější místa obce, důležité budovy, dopravní síť.
Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě).	Zná adresu svého bydliště a své školy (ulice, číslo, PSČ, název obce).	Pojmenuje místo a obec svého bydliště a místo své školy. Dokáže začlenit místo školy i místo bydliště do širšího rámce (město, kraj, Česká republika). Zná rozdíly mezi městem a venkovem.	Všímá si změn v okolí bydliště i v okolí školy. Zná základní fakta z minulosti a současnosti místa svého bydliště, místa své školy.

Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost.	Zná rozdíl mezi přírodními útvary a výtvory člověka (na příkladech z blízkého okolí). Zná významné orientační body v místě svého bydliště / své školy.	Sleduje vliv působení člověka na své okolí, zná základní vodstvo v místě svého bydliště (řeky, jezera, rybníky, přehrady). Rozlišuje různé členění zemského povrchu v místě svého bydliště.	Zná světové strany, seznamuje se s mapou místa bydliště. Přemýšlí, jak zlepšit okolí místa svého bydliště i své školy. Zná nejznámější rostliny a živočichy vyskytující se v místě bydliště.
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:			
Orientuje se v okolí svého bydliště.	Orientuje se ve třídě, ve škole, v blízkém okolí školy a bydliště.	Zná rozdíly mezi městem a venkovem. Popíše cestu do školy.	Orientuje se ve své obci (nebo v městské části), zná nejvýznamnější místa obce.
Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR.			Dokáže začlenit místo školy i místo bydliště do širšího rámce (město, kraj, Česká republika).
Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině.	Dokáže určit, co je přírodní dílo a co lidský výtvor.	Zná základní význačná místa v okolí své školy/ svého bydliště.	Zná přírodní zajímavosti v místě své školy / svého bydliště.

LIDÉ KOLEM NÁS			
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem a nedostatkům.	Orientuje se v označení různých příbuzenských vztahů. Učí se vyhodnocovat rizikové situace, učí se předcházet konfliktům mezi lidmi. Seznamuje se s pravidly slušného chování, dodržuje třídní a školní pravidla.	Učí se ovládat svoje emoce. Dokáže referovat o životě svojí rodiny. Učí se toleranci k odlišnostem ostatních lidí. Diskutuje a promýšlí otázky mezigeneračních vztahů, sociálních problémů a globálních problémů přírodního prostředí. Seznamuje se s základními lidskými právy a právy dítěte.	Sestaví rodokmen své rodiny, sdílí zážitky ze života rodiny. Diskutuje a promýšlí pomoc sociálně slabým, seznamuje se se základy etického chování.
Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.	Pojmenuje povolání svých rodičů.	Orientuje se v různých lidských povoláních, rozlišuje práci fyzickou a duševní.	Orientuje se v základních kulturních institucích, zná jejich různé podoby. Zná své silné a slabé stránky s ohledem na výběr svého budoucího povolání.
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:			
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině.	Rozlišuje pojmy rodina, přátelé, neznámí lidé.	Dokáže referovat o životě svojí rodiny.	Orientuje se v označení různých příbuzenských vztahů.
Zná pravidla slušného chování.	Dodržuje dohodnutá pravidla.	Chápe význam dohodnutých pravidel a dodržuje je.	Zná základy společenského chování.

Orientuje se v základních povoláních a profesích.	Zná povolání svých rodičů.	Přemýšlí o tom, čím by chtěl být a proč.	Rozezná základní povolání a profese.
LIDÉ A ČAS			
Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.	Zná základní členění dne (ráno, dopoledne, poledne …..). Dokáže popsat svůj denní režim. Pojmenuje dny v týdnu a roční období. Seznamuje se s kalendářem.	Rozumí pojmům minulost, přítomnost a budoucnost. Učí se základní určování času podle ručičkových i digitálních hodin. Zná názvy měsíců v roce, zná letopočet. Ví, kdy má narozeniny.	Zvládá rozeznat čas na ručičkových i digitálních hodinách. Rozlišuje data významných svátků.
Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem v němž žije.	Poznává historické a kulturní památky v nejbližším okolí školy.	Poznává kulturní a historické památky v nejbližším okolí místa bydliště.	Zná nejznámější brněnské pověsti. Zná vybrané kulturní památky Brna, vybrané rodáky.
Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost.	Podílí se na přípravách třídních svátků, na výzdobě třídy a školy při příležitosti těchto svátků.	Popisuje dodržování tradic v rodině a v místě bydliště; připravuje oslavy svátků. Na konkrétních příkladech ze svého okolí porovnává svůj život s životem svých předků. Zná základní období lidského života, ví, jak se člověk mění během času.	V základních obrysech ví, jak se proměnil život člověka během času. Dokáže sestavit referát o životě svých předků a porovnat jejich zvyky, činnost a práci se současností.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:			
Zvládne jednoduchou orientaci v čase.	Pojmenuje dny v týdnu a roční období.	Ví, kdy má narozeniny. Seznamuje se s kalendářem.	Rozeznává čas na hodinách (čtvrt, půl, tři čtvrtě, celá). Zná názvy měsíců, letopočet.
Zná některé pověsti spjaté s místem, kde žije. Ví, které významné kulturní památky jsou v okolí jeho bydliště a školy.			Zná vybrané brněnské pověsti. Rozliší základní kulturní památky svého okolí.
Rozumí pojmům současnost, minulost a budoucnost. Porovnává minulost a současnost. Orientuje se v základních svátcích.	Podílí se na přípravách třídních svátků, na výzdobě třídy a školy při příležitosti svátků.	Na jednoduchých příkladech z blízkého okolí srovnává život lidí v současnosti a v minulosti.	Rozumí pojmům současnost, minulost, budoucnost. Orientuje se v základních svátcích.
ROZMANITOST PŘÍRODY			
Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.	Sleduje každodenně počasí.	Sleduje pravidelně počasí, srovnává jeho proměny v jednotlivých ročních obdobích.	

Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	Na základ praktické zkušenosti rozezná dřeviny, byliny, živočichy. Rozezná základní živočichy a rostliny, kteří žijí v blízkosti místa bydliště. Učí se ohleduplnosti a úctě k přírodě.	Rozliší přírodu živou a neživou. Poznává základní rostliny a živočichy z běžných přírodních společenstev (louka, les, okolí lidských sídel atp.). Sleduje rovnováhu základních přírodních společenstev. Promýšlí, jak aktivně chránit přírodu.	Založí si herbář. Rozšiřuje svoji schopnost rozeznat známé rostliny a živočichy. Na příkladech objasní pojmy živá a neživá příroda, zkoumá vlastnosti vzduchu, vody, půdy, zná funkci a stavbu rostlinných orgánů - list,stonek, kořen. Zkoumá význam jednotlivých přírodních společenstev. Aktivně chrání přírodu.
Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.	Experimentuje s přírodninami, určuje jejich vůni, barvu	Na jednoduchých experimentech vyvozuje vlastnosti vzduchu, vody, půdy.	Experimentuje se změnou skupenství látek, třídí látky, měří hmotnost s přesností na gramy. Vysvětlí oběh vody v přírodě. Rozumí pojmům znaky života, životní potřeby a projevy (u rostlin i živočichů).
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:			
Pozoruje proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.	Sleduje pravidelně počasí.	Vnímá proměny počasí v jednotlivých ročních obdobích.	

Rozezná základní přírodniny.	Rozezná vybrané druhy dřevin, rostlin a živočichů. Rozezná základní druhy ovoce a zeleniny. Učí se ohleduplnosti a úctě k přírodě.	Rozliší přírodu živou a neživou. Sleduje rovnováhu základních přírodních společenstev. Promýšlí, jak aktivně chránit přírodu. Rozšiřuje svoji znalost rostlin a živočichů.	S dopomocí založí jednoduchý herbář. Rozezná rozdíly mezi jednotlivými přírodními společenstvy.
Provádí jednoduché pokusy.	Na jednoduchém pozorování přírodnin odvozuje jejich vzájemné rozdíly.	S dopomocí experimentuje s půdou, vzduchem, vodou.	Je seznámen s postupem, jak měřit hmotnost.
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.	Zná základní pravidla zdravého denního režimu, ví, jaké jsou zásady hygieny (správná péče o chrup, mytí rukou, celková hygiena těla). Uplatňuje pravidla správného pitného režimu.	Uvědomuje si význam pohybu pro zdravý životní styl. Zná zásady zdravé výživy. Orientuje se v prevence úrazů a nemocí.	Zná zásady první pomoci při drobných poraněních, dokáže sestavit pyramidu zdravého stravování. Zná význam odpočinku. Ví o rizicích přílišného hluku.
Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby	Je seznámen s pravidly bezpečného pohybu v okolí školy, při cestě do školy, při hrách. Rozezná základní dopravní značky. Pojmenuje části	Má základní informace o šikaně, týrání, sexuálním a jiném zneužívání. Zná pravidla bezpečného pohybu chodce po městě či obci. Ví, jak předcházet rizikovým situacím v silničním provozu. Zná pravidla správného	Zná prevenci vzniku požárů. Je seznámen s evakuací a ochranou při vzniku požáru. Promýšlí, jak může pomoci ostatním, pokud jsou v nebezpečí. Řeší modelové situace a upevňuje tak návyky potřebné pro

neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.	těla (končetiny, hlava, trup) a popíše péči o své tělo.	přecházení vozovky. Popíše končetiny, části obličeje a trupu, vyjmenuje smysly.	řešení krizové situace. Popisuje stavbu těla (opěrnou a pohybovou soustavu), vysvětlí funkce smyslů.
Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.	Zná číslo na integrovaný záchranný systém.	Osvojí si správný způsob volání na tísňovou linku. Zná důležitá telefonní čísla (hasiči, RZP, policie, integrovaný záchranný systém).	Kromě tísňových linek zná i číslo na linku bezpečí. Chová se na veřejnosti obezřetně, má se na pozoru při komunikaci s cizími lidmi.
Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	Poslouchá dospělé při mimořádných událostech	Zná základní pravidla pro chování v mimořádných událostech a dodržuje je.	Rozumí pravidlům pro chování v mimořádných událostech a dodržuje je.
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:			
Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky.	Dodržuje základní pravidla hygieny. Dokáže si správně umýt ruce, dodržuje pitný režim.	Zná jednoduchá pravidla zdravé výživy.	Zná význam odpočinku. Ví o rizicích přílišného hluku.
Rozezná nebezpečí.	Zná základní pravidla, jak rozeznat nebezpečí.	Ví, že v situaci, ve které se cítí nepříjemně, nemá setrvávat.	Umí vyhodnotit, zda před nebezpečím utéct, přivolat pomoc nebo si poradit sám.

Zná pravidla bezpečného pohybu v silničním provozu.	Je pozorným chodcem, učí se správné a bezpečné cestě do školy.	Zná, jak funguje semafor pro chodce, pozná přechod pro chodce, zná pravidla pro správné přecházení vozovky.	Zná pravidla bezpečného pohybu v MHD.
Chová se obezřetně při setkání s cizími jedinci, zná pravidla pro použití tísňových linek.	Umí odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná.	Zná čísla na tísňovou linku, na RZP, hasiče a policii.	Skrze nácvik modelových situací získává schopnost účinně komunikovat prostřednictvím čísel tísňového volání.
Zná své tělo.	Rozezná základní části trupu, končetin, hlavy.	Dokáže vyjmenovat smysly.	

NÁŠ SVĚT 2. období			
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
Očekávaný výstup RVP	**4. ročník**	**5. ročník**	**Poznámky**
Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu.	Zná kraje ČR, krajská města, dokáže určit, ve kterém kraji ČR je jeho bydliště. Umí své bydliště umístit do slepé mapy ČR.	Dokáže určit polohu naší vlasti na mapě Evropy, zná sousední státy ČR, doplňuje do slepé mapy příhraniční pohoří ČR.	práce s mapou, vycházky v okolí školy (v rámci tzv. „mimodní“), zajímavosti z okolí školy

Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.	Dokáže pracovat se světovými stranami – použití na mapě i v terénu. Zná základní principy práce s mapou (mapové značky, rozeznává na mapě nížiny, pahorkatiny, hory, vyhledá soutoky řek atp.).	Používá mapu Evropy a dokáže na ní vyhledat důležitá pohoří, nížiny, řeky. Orientuje se na mapě Evropy podle světových stran. Zná rizika pobytu v přírodě, dokáže je eliminovat.	terénní cvičení, práce s mapou a buzolou při přírodovědných vycházkách, besedy a projekty na téma jednotlivých evropských států (využít žáky, kteří mají s konkrétní zemí přímou zkušenost – např. dvojjazyční mluvčí)
Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí.	Zná rozdíl mezi náčrtem, plánem. Rozliší různé typy map. Dokáže z mapy vyčíst základní informace o přírodě a osídlení v ČR (hranice státu, vodní plochy, velikost měst a obcí, výškové body v pohořích, soutoky řek, hranice krajů atp.).	Dokáže najít ČR na mapě Evropy, na mapě polokoulí. Rozlišuje pojem světadíl, stát, region, město. Na mapě Evropy se orientuje, dokáže na ní najít důležité státy, města, řeky, pohoří, moře, nížiny.	
Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického.	Zná zajímavé přírodní a historické památky města Brna. Ví, čím je Brno zajímavé z hlediska hospodářského a kulturního. Dokáže popsat čím je typický jihomoravský kraj z hlediska přírodního, kulturního a hospodářského. Zná základní charakteristiky regionů ČR (vodstvo, krajská města, hospodářství …). Pomocí mapy a práce se zdroji dokáže vyhledat podrobnější informace o regionech ČR. Má dobré povědomí o hlavním městě ČR (historie, památky, důležité státní instituce...).	Zná základní přínos ČR světu (kulturní dědictví, hospodářství, významné osobnosti atp.). V rámci Evropy rozlišuje významné zvláštnosti přírodní, hospodářské i kulturní. Pracuje se zdroji a s mapou Evropy, třídí informace.	projekty na témata jednotlivých evropských států

Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.	Referuje spolužáky o místech v ČR, která navštívil (dokáže místo zařadit do regionu, doplnit cestovatelský referát o další vyhledané informace, přidat obrazový materiál).	Referuje spolužáky o místech v ČR i v Evropě, která navštívil (dokáže místo zařadit do širších souvislostí, doplnit zprávu o další vyhledané informace přidat obrazový materiál).	tvorba cestovatelských deníků, scraepbooků, promítání cestovatelských filmů
Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.	Orientuje se v problematice hlavních orgánů státní moci, zná některé jejich zástupce. Dokáže rozeznat symboly našeho státu a zná jejich význam. Rozumí pojmům státní správa a samospráva.	Má základní povědomí o Evropské unii.	návštěva obecního úřadu, magistrátu či jiné správní instituce
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:			
Určí a vysvětlí polohu svého bydliště.	Dokáže určit polohu svého bydliště na mapě ČR.	Dokáže určit polohu svého bydliště na mapě ČR i na mapě Evropy. Zná sousední státy ČR.	
Orientuje se ve světových stranách a v mapě. Řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.	Na mapě dokáže určit světové strany. Ví, jak se bezpečně chovat v přírodě.	Rozezná v mapě hory, nížiny, hranice států, vodní plochy. Dokáže číst informace z mapy.	

Vyhledává základní údaje v mapách.	S dopomocí dokáže vyhledat základní údaje v mapě ČR (města, řeky, pohoří, vodní plochy...).	S dopomocí dokáže vyhledat základní údaje v mapě Evropy a na mapě polokoulí (státy, moře, města, řeky, pohoří, vodní plochy...).	
Orientuje se v místě svého bydliště.	Zná vybrané zajímavosti z místa svého bydliště, zná vybrané zajímavosti o městě Brně. Je seznámen s uspořádáním ČR na regiony, s dopomocí najde hranice regionů v mapě.	Je seznámen s přínosem ČR světu (známé osobnosti, kultura, hospodářství…).	
Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest.	Referuje spolužáky o místech v ČR, která navštívil.	Referuje spolužáky o místech v ČR i v Evropě, která navštívil.	
Zná státní symboly, má základní povědomí o státním zřízení.	Rozezná státní symboly ČR. Ví, jaké státní zřízení má ČR.		

LIDÉ KOLEM NÁS			
Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě).	Rozeznává lidské povahy a vlastnosti, zná své silné a slabé stránky, řídí se pravidly pro soužití ve škole, rozlišuje chování k dívkám a k chlapcům. Zná svoje práva i povinnosti.	Učí se toleranci, vnímá odlišnosti mezi lidmi a učí se je respektovat.	školní debaty na určitá témata, sebepoznávání přes sebehodnocení a následné hodnocení učitele
Rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení.	Učí se jednat ohleduplně, snaží se o uplatnění demokratických principů při společné práci.	Dokáže obhájit svůj názor, dokáže naslouchat názoru druhých. Hledá konsensus.	školní debaty na určitá témata
Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a porušují základní lidská práva nebo demokratické principy.	Na konkrétních příkladech se učí rozpoznávat nemorální a protiprávní jednání.	Z konkrétních příkladů protiprávního a nemorálního jednání zobecňuje pravidla pro správné jednání.	práce s konkrétními případy z médií

Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy.	Uvádí příklady osobního, rodinného, obecního a státního majetku, zdůvodňuje výběr běžně dostupných produktů s ohledem na cenu a další hlediska (obal, dovoz, složení), spočítá cenu nákupu, popíše výhody hotovosti a platební karty.	Jmenuje jednoduché zásady nákupu přes internet, popíše způsob hospodaření ve své rodině, diskutuje o výhodách a nevýhodách půjček, spoření, pokouší se zformulovat vlastní představu o svém budoucím hospodaření s penězi.	
Poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města).	Debatuje o sociální problémech, problémech konzumní společnosti, o globálních problémech životního prostředí.	Navrhuje možnosti zlepšení konkrétních problémů spojených s životním prostředím v místě bydliště, hledá řešení problémů konzumní společnosti i sociálních problémů.	spolupráce s veřejnými institucemi (obecní úřad, azylové domy, domovy důchodců...)
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:			
Dodržuje pravidla pro soužití ve svém nejbližším okolí.	Jedná ohleduplně, řídí se dohodnutými pravidly.	Zná své silné a slabé stránky, snaží se respektovat všechny, se kterými přijde do kontaktu.	
Rozpozná nevhodné a nemorální chování, zná svá práva a povinnosti.	Učí se na modelových situacích rozeznávat správné a nesprávné jednání.	Seznamuje se se svými právy a povinnostmi.	

Používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze.	Odhaduje cenu jednotlivého zboží.	Používá peníze v každodenním životě, zkontroluje si cenu vrácených peněz, zvládá nakoupit.	
Porovnává svá přání se svými reálnými finančními možnostmi.		Dokáže vyjmenovat rizika spojená s půjčováním si peněz.	
Má povědomí o existenci sociálních problémů, problémů environmentálních a problémů konzumní společnosti.	Účastní se se spolužáky debat o globálních problémech a snaží se jim porozumět.	Dokáže být vnímavý k problémům ostatních.	

LIDÉ A ČAS			
Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.	Orientuje se na časové ose, rozezná letopočet, století, tisíciletí. Tvoří časové osy, získává z časových os potřebné informace.	Zařadí významné historické události do správného století. Pracuje s kalendářem.	tvorba obrázkových časových os ve výtvarné výchově, propojení učiva s matematickými tématy

Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek.	Učí se práci se zdroji, zpracovává historická témata, seznamuje se s chráněnými přírodními památkami, s památkově chráněnými objekty. Díky práci se zdroji, výuce ve veřejných vzdělávacích institucích získává přehled o hlavních reáliích minulosti a současnosti. Získává přehled o pravěku,o Slovanech, o středověku (Přemyslovci, Lucemburkové, husitské války), o novověku (Habsburkové do bitvy na Bílé hoře).	Rozvíjí dále práci se zdroji. Je veden k získání všeobecného přehledu v českých dějinách. Rozvíjí schopnost historicky myslet tím, že se zajímá o jednotlivé osudy lidí v konkrétních historických období. Získává přehled o době pobělohorské, o životě v 18. a 19. století, o národním obrození, 1. sv. válce, o osobnosti T.G. Masaryka, vzniku ČSR, o 2. sv. válce. Poznává specifika poválečného vývoje a komunistické totality až po současnost.	exkurze do veřejných vzdělávacích institucích (knihovny, muzea, galerie atp.), vycházky do přírodovědně zajímavých lokalit, besedy s pamětníky
Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik.	Zná v blízkosti svého bydliště historicky zajímavá místa, zajímá se o historii své rodiny.	Je kontaktován s pamětníky dějů po druhé světové válce, zajímá se o prožívání komunistické totality ve vlastní rodině s důrazem na prožívání výrazných mezníků v moderních dějinách. Sbírá informace o historických událostech v místě svého bydliště.	sdílení historicky zajímavých předmětů, zážitků, fotografií, deníků z rodinného vlastnictví žáků, besedy s pamětníky
Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik.	Z výstav, muzeí, sbírek a obrazových encyklopedií získává informace o způsobu života našich předků v období od pravěku po dobu bitvu na Bílé hoře.	Seznámí se s regionálními specifiky života našich předků (lidová architektura, kroje, stará řemesla atd.).	výuka ve veřejném prostoru (skanzeny, výstavy, prostranství města, knihovny atp.)

Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.	Na základě probíraných historických témat umí vysvětlit kdy a proč se slaví státní svátky.	Na základě probíraných historických témat umí vysvětlit kdy a proč se slaví státní svátky.	ranní kruh – práce s kalendářem, uvedení do nového dne
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:			
Pracuje s časovými údaji.	Tvoří časové osy, získává z časových os potřebné informace.	Pracuje s kalendářem.	
Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti.	Učí se vyhledávat informace o minulosti. Získává orientační znalost o dějinách našich zemí od pravěku po bitvu na Bílé hoře.	Vytváří pomocí jednoduchého třídění informací referáty a výstupy k jednotlivým tématům. Získává orientační znalost o dějinách našich zemí od doby pobělohorské po současnost.	
Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik.	Zajímá se o historii své rodiny.	Je kontaktován s pamětníky dějů po druhé světové válce, zajímá se o prožívání komunistické totality ve vlastní rodině s důrazem na prožívání výrazných mezníků v moderních dějinách.	

Má základní přehled o státních svátcích.	S ohledem na probíraná historická období dokáže u nejdůležitějších svátků vysvětlit, proč se slaví.	S ohledem na probíraná historická období dokáže u nejdůležitějších svátků vysvětlit, proč se slaví.	
ROZMANITOST PŘÍRODY			
Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka.	Seznamuje se se vzájemnými vztahy mezi organismy. Dokáže vysvětlit pojem fotosyntéza, zná funkci a stavbu květu, popíše rozmnožování rostlin. Rozeznává nejzákladnější horniny a nerosty, zná jejich možné využití. Rozumí významu vody a vzduchu pro život člověka. Ví, jaká jsou základní pravidla ochrany přírody, rozumí problematice třídění odpadu a likvidace odpadu.	Objevuje rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd,rostlinstva a živočišstva na Zemi. Rozumí pojmům podnebí a počasí. Učí se být odpovědný za ochranu a tvorbu životního prostředí. Vyvozuje spouštěče živelných pohrom a ekologických katastrof.	výuka v přírodě při tzv. „mimodni“, péče o školní zahradu ve dvoře školy, péče o květiny v budově školy, návštěva vzdělávacích zařízení ekologické výchovy
Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období.		Rozšiřuje vnímání životního prostoru člověka – učí se základní fakta o planetě Zemi, o sluneční soustavě, střídání noci a dne, střídání ročních období, o vesmíru.	návštěva planetária

Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí.	Zkoumá rostliny a živočichy v jednotlivých ekosystémech (louka, les, rybník...) a vyvozuje průběh a způsob života těchto rostlin a živočichů. Hledá rozdíly v jejich výživě, stavbě těla.		
Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.	Rozumí pojmům rostliny, živočichové, houby, orientačně zná stavbu jejich těla. Třídí organismy do známých skupin, učí se vyvozovat základní znaky skupin organismů. Učí se používat atlasy a jednoduché klíče.	Rozšiřuje svoji schopnost rozeznávat rostliny a živočichy s pomocí atlasů a klíčů.	
Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.	Diskutuje o aktivitách člověka v přírodě, o jejich dopadech na přírodu. Dokáže zvážit klady i zápory působení člověka na přírodu (na modelových situacích).	Vyhledává ve svém okolí konkrétní aktivity člověka v přírodě a rozlišuje, zda přírodě škodí nebo prospívají.	návštěva vzdělávacích zařízení ekologické výchovy
Stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit.	Osvojuje si pravidla bezpečného pohybu v přírodě, zná rizika spojená s mimořádnými událostmi v přírodě, zná rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi.	Na modelových situacích dokáže představit, jak se chovat při mimořádných a rizikových událostech v přírodě.	beseda se záchranáři

Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.	Ve skupině založí jednoduchý pokus, který společně vysvětlí a vyhodnotí.	Založí samostatně jednoduchý pokus, který společně vysvětlí a vyhodnotí.	
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:			
Na jednotlivých příkladech pozná propojenost živé a neživé přírody.	Pozná propojenost živé a neživé přírody, přizpůsobení organismů (rostlin, hub a živočichů) prostředí jako je voda, vzduch a půda. Provádí jednoduchý pokus.	Vnímá propojenost živé a neživé přírody, setkává se s jednotlivými příklady v terénu.	
Popíše střídání ročních období.		Popíše střídání ročních období.	
Zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí.	Rozpozná přizpůsobení organismů (rostlin, hub a živočichů) prostředí jako je voda, vzduch a půda. Uvede zástupce živočišné a rostlinné říše vyskytující se v nejbližším okolí (na zahrádce, na poli, v lese, u vody) a zkoumá a popíše jejich základní životní podmínky a základní životní projevy.	Zná základní ekosystémy, dokáže uvést dané zástupce z řad živočichů i rostlin, všímá si vzájemných vztahů živých organismů.	

Zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata.		Stará se o pokojové rostliny a o drobná domácí zvířata.	
Chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí.		Chová se k přírodě ohleduplně.	
Popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují.		Určí činnosti lidí, které přírodě škodí a které jí prospívají.	

ČLOVĚK A ZDRAVÍ			
Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života.		Popíše a vysvětlí funkci orgánových soustav a vyhledá o nich informace. Učí se o stavbě těla, základních funkcích a projevech lidského těla, o životních potřebách člověka. Rozlišuje pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání. Seznamuje se se základy lidské reprodukce, s vývojem jedince. Má povědomí o nemocech přenosných a nepřenosných. Je seznámen s ochranou před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS) Umí ošetřit drobné úrazy a poranění, orientuje se v prevenci nemocí a úrazů. Dodržuje pravidla hygieny těla i hygieny duševní.	
Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození.		Zná zákonitosti vývoje života člověka, správně pojmenuje jednotlivé životní etapy vývoje jedince.	
Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.	Svými slovy popisuje své strategie učení, porovnává své zkušenosti se spolužáky, formuluje jednoduché zásady efektivního učení (méně a často, denní doba, klíčové pojmy).	Seznamuje s různými styly učení, zkouší určit svůj dominantní styl učení, zná některé techniky vyhledávání a třídění informací a nápadů (brainstorming, myšlenková mapa, metody kritického myšlení).	beseda s odborníkem – psychologem
Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících			

mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista.			
Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek.		Uvede příklady návykových látek a jejich účinků – cigarety, alkohol, tvrdé drogy. Ve skupině vytvoří plakát, slogan odmítající návykovou látku, v dramatizacích pracuje s účinnými frázemi a postoji pro odmítání – ignorování nabídky, obyčejné ne, nemám zájem, zeptám se našich...).	Beseda s odborníkem – lékařem nebo psychologem.
Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou.	Zdravě se stravuje, pravidelně cvičí, dostatečně odpočívá, dodržuje pitný režim.	Stará se o svou duševní hygienu, rozvažuje, jak vhodně trávit svůj volný čas.	
Rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc.		Na modelu předvede jednoduchou diagnostiku vážného zranění (oslovení, zkouška tepu, dýchání), zavolá lékařskou pomoc, podle svých možností předvede postup dýchání z úst do úst a nepřímé masáže srdce.	
Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku.	Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe, případně pro jiné dítě.	Vnímá a toleruje rozdíly mezi lidmi: rasy a náboženství.	
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:			

Uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu.	Uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu. Pečuje o zdraví své i ostatních. Vyjmenuje základní složky zdravé výživy.	Zná základní hygienické návyky, uplatňuje znalosti související se zdravým životním stylem.	
Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života.		Popíše jednotlivé etapy lidského života.	
Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události.		Dramaticky představuje role v situacích ohrožujících zdraví či při mimořádných událostech.	
Uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti.	Uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty. Dbá na osobní bezpečí.	Uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty. Dbá na osobní bezpečí.	
Odmítá návykové látky.		Odmítá návykové a jinak nebezpečné látky.	
Ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc.		Zvládne ošetřit drobná poranění. Ví, jak přivolat lékařskou pomoc.	
Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví.			

6.5. Umění a kultura

6.5.1. Hudební výchova

Obsahové vymezení:

V předmětu hudební výchova chceme docílit především toho, aby měl žák radost z hudebního zážitku – jak z vlastní (nebo společné) hudební produkce, tak ze slyšeného. Hudební výchova často vychází ze společné hudební aktivity učitele a žáků. Výsledný estetický zážitek pak provází potěšení ze společného práce. V hudební výchově provázíme žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. Tyto činnosti se vzájemně propojují, ovlivňující a doplňující, a rozvíjejí tak celkovou osobnost žáka. Především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se pak projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými. Obsahem vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu a posilují se správné pěvecké návyky. Obsahem instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci. Obsahem hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby, zapojení pohybu, tance a gest. Obsahem poslechových činností je aktivní vnímání hudby, žáci se ji učí analyzovat a interpretovat. Široká škála činností umožňuje dětem, které jsou pěvecky méně disponované, aby byly úspěšné aspoň v nějakém typu činnosti. Seznamujeme žáky také se způsobem zápisu hudební řeči a vedeme je k porozumění základních hudebních pojmů.

Organizační vymezení:

Hudební výchova provází celou výuku, propojuje mnoho předmětů. Je součástí ranního kruhu, společného setkávání celé školy (tzv. společňák) a je vyučována také jako samostatný 45minutový vyučovací celek jednou týdně v posledním výukovém bloku. Probíhá z velké části ve speciální učebně, kde mohou žáci využít mnoha doprovodných hudebních nástrojů. Občas probíhá také mimo školní budovu v rámci koncertů nebo vlastních projektů (vánoční koledování apod.).

Filipka

Týdenní časová dotace:

1. ročník	1 hodina
2. ročník	1 hodina
3. ročník	1 hodina
4. ročník	1 hodina
5. ročník	1 hodina
celkem	5 hodin

Mezipředmětové vztahy:

Český jazyk, Výtvarná výchova, Náš svět, Anglický jazyk, Tělesná výchova

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	**Náměty a činnosti**	**ročník**
Osobnostní a sociální výchova	Kultivace subjektivního vnímání hudby, rozvoj imaginativní složky osobnosti, kreativity. Práce s různými hudebními nápady ostatních, rozvoj spolupráce. Rozvoj schopnosti poznávat náladu v hudbě – např. melodie durová a mollová.	1.- 5. roč. 1.- 5. roč. 4.-5. roč.
Výchova demokratického občana	Písně, které provázely národní dějiny v různých obdobích. Česká hymna	1.- 5. roč.
Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech	Hudba evropských národů, průnik české hudby a konkrétních hudebních skladatelů do Evropy a naopak	4.-5. roč.

Multikulturní výchova	Hudba různých národů a kultur, romská hudba	1.-5. roč.
Enviromentální výchova	Písně s enviromentální tematikou – téma střídání dne a noci a ročních období a jejich důležitost pro život člověka Příroda jako inspirační zdroj pro hudební tvůrce.	1.-5. roč. 3.-5. roč.
Mediální výchova	Práce s médii jako zdrojem hudby, rozlišování žánrů a kvality hudby v jednotlivých médiích. Veřejná vystoupení Počítačově upravená hudba	3.-5. roč. 1.-5. roč. 4.-5. roč.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Vedeme žáka k:

uvědomění vlastních individuálních hudebních znalostí a dovedností,

aktivnímu rozvoji těchto znalostí a dovedností a přispění do společné hudební produkce,

zažití úspěchu – při hře na jednoduché nástroje,

přijetí chyby jako součástí umělecké produkce a procesu učení.

Kompetence k řešení problémů

Vedeme žáka k:

využívání různých zdrojů hudby (koncerty, poslech hudebních ukázek, obrazové materiály),

nalézání důležitých prvků, kterými se řídí určitý hudební žánr,

práci na vytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro společnou práci.

Kompetence komunikativní

Vedeme žáka k:

Vyjadřování myšlenek a emocí pomocí hudby,

vyjadřování názoru na vyslechnuté skladby, hudební produkci spolužáků,

kultivaci hudebního vyjadřování.

Kompetence sociální a personální

Vedeme žáka k:

chápání umělecké hodnoty díla v širších sociálních a kulturních souvislostech,

tolerantnímu přístupu k různým kulturním hodnotám současnosti a minulosti a kulturním projevům a potřebám různých skupin národů a národností,

tvořivému přístupu a obohacování jeho emocionálního života,

schopnosti naslouchat a spolupracovat s druhým při tvorbě hudební produkce.

Kompetence občanské

Vedeme žáka k:

objevování hodnoty hudebních děl českých i zahraničních skladatelů a písničkářů a pochopení jejich významu pro národní dědictví,

k tvůrčímu vyjadřování a vystupování na veřejnosti.

Kompetence pracovní

Vedeme žáka k:

vědomí, že své znalosti a dovednosti z hudební výchovy může využít také při volbě budoucího povolání,

uvědomění, že dobré hudební dílo vzniká při dodržování určitých pravidel v hudbě i v pracovním prostředí.

HUDEBNÍ VÝCHOVA 1. období	
Očekávaný výstup RVP:	**1. - 3. ročník**
Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	Správně hospodaří s dechem, volně otvírá ústa, tvoří znělý tón. Podle svých dispozic reprodukuje slyšený tón, napodobuje melodii se správným rytmem a intonuje. Správně vytleská básničku, písničku, pokouší se napodobit složitější rytmy.
Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	Zkouší vyjádřit nálady a emoce pomocí rytmických nástrojů a hry na tělo. Vymýšlí jednoduché melodie, rytmizuje a malodizuje krátkou básničku nebo jiný text.
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	Zná orientačně Orffův instrumentář, rozlišuje mezi vlastnostmi jednotlivých nástrojů (intenzita, barva) při výběru. Rytmicky doprovodí píseň. Seznamuje se s melodickými hudebními nástroji.
Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	Využívá hru na vlastní tělo k vyjádření rytmu, melodie a výrazu. Vymýšlí a napodobuje jednoduchou choreografii.
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	Zná rozdíl mezi zvukem a tónem. Rozlišuje délku tónů. Rozlišuje výrazné rozdíly v barvě, výšce, síle tónů. Pozná tempové změny.
Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	Poznává na obrázku i podle sluchu základní hudební nástroje. Rozezná některé hudební nástroje v proudu znějící hudby. Odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření	
Zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty	Zná a zazpívá jednoduché lidové nebo umělé písně dle zájmu.
Správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu	Hospodaří s dechem, volně otevírá ústa, zřetelně vyslovuje. Provádí hlasová cvičení podle vzoru.
Reaguje pohybem na tempové a rytmické změny	Rozlišuje výrazné rozdíly v tempu a rytmu a reaguje na ně pohybem. Napodobí jednoduchý rytmus pomocí rytmického nástroje. Rozliší krátký a dlouhý tón.
Rozliší sílu zvuku	Rozlišuje výrazné rozdíly v síle zvuku, zná pojmy piano a forte.
Pozorně vnímá jednoduché skladby	Rozvíjí zájem o poslech hudby, rozezná charakter vážné a populární hudby.

HUDEBNÍ VÝCHOVA 2. období	
Očekávaný výstup RVP	**4. - 5. ročník**
Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	Využívá získané hlasové a intonační dovednosti při zpěvu, vědomě zlepšuje hospodaření s dechem. Na základě svých dispozic zpívá intonačně čistě jednohlas a dvojhlas v durových i mollových tóninách, zpívá kánon.
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	Zná princip notového zápisu, rozlišuje délku not, sleduje směr melodie, rozezná 2/4, 3/4 a 4/4 takt. Reaguje na změnu dynamiky, zná pojmy forte, piano, crescendo a decrescendo. Zapsanou jednoduchou píseň interpretuje zpěvem, hrou na hudební nástroj, případně pohybem těla.

Využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	Pojmenuje složky Orffova instrumentáře, vědomě si vybírá jednotlivé rytmické nástroje k doprovadu písní a skladeb. Rozumí významu rozvoje hudebního nadání sebe či svých vrstevníků, oceňuje hudební výkony ostatních.
Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	Podle sluchu rozlišuje pochodovou hudbu, taneční hudbu, ukolébavku, pozná opakující a střídající se motiv. Rozezná instrumentální, vokální a vokálně instrumentální formy, sborový a sólový zpěv. Pozná operu, symfonii, populární píseň, lidovou píseň.
Vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	Vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry. Tvoří rytmickou i melodickou scénickou hudbu k jednoduchým příběhům, vymýšlí melodie k jednoduchému textu.
Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	Pozná základní hudební nástroje zrakem i sluchem. V proudu znějící hudby rozezná dynamické, rytmické i výrazné harmonické změny, změnu taktu. Poslouchá zásadní skladby vážné hudby (J. S. Bach, A. Vivaldi, W. A. Mozart, B. Smetana, A. Dvořák, L. Janáček), popíše jejich náladu, nástrojové obsazení, tempo, základní formu.
Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	Zatančí polku a valčík ke vhodnému doprovodu, pohybově improvizuje na vybranou hudbu.
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření	
Zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem	Zná zpaměti některé lidové nebo umělé písně, zpívá intonačně čistě přiměřeně individuálním schopnostem, správně dýchá.
Propojí vlastní pohyb s hudbou	Pohybově improvizuje na hudbu, zatančí polku a valčík. Vyjádří náladu hudby pomocí pohybu.
Doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje	Rytmizuje známé básně a písně, doprovodí píseň na rytmický, případně melodický nástroj.

Filipka

Odliší tóny podle výšky, síly a barvy	Pozná základní hudební nástroje, charakterizuje jejich zvuk. Vnímá klesající a stoupající melodii sluchem i podle zápisu. Rozezná zapsanou délku not, basový a houslový klíč. Charakterizuje výšku, sílu a barvu tónu.
Pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb	Poslouchá zásadní skladby vážné hudby, vyjádří jejich náladu. Užívá hudbu jako prostředek k relaxaci a povzbuzení.
Správně hospodaří s dechem při interpretaci písní a frázování	Prodlužuje dechovou výdrž, správně dýchá při zpěvu.

6.5.2. Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výtvarná výchova vede žáky k rozvíjení

- tvořivosti
- výtvarných dovedností
- komunikace jazykem výtvarného umění
- citlivosti k vnímané realitě
- chápání světa i sebe samého

Vyučovací předmět Výtvarná výchova sleduje tři základních oblasti:

• rozvíjení smyslové citlivosti: předmět vede žáky k citlivému vnímání estetické vizuální hodnoty skutečnosti, která je obklopuje, a to jak kulturní, tak přírodní. Cílem je naučit děti vnímat a oceňovat krásu i ošklivost a tyto prožitky reflektovat a interpretovat.

• uplatňování subjektivity: podněcování ke tvořivým činnostem ve výtvarné výchově žákům ukazuje nové možnosti svobodného uplatnění vlastní fantazie a invence, a tím dále probouzí jejich touhu výtvarně experimentovat, hrát si a tvořit.

• ověřování komunikačních účinků: poznání, osvojení a užívání výtvarných výrazových prostředků a technik a jazyka výtvarného umění žákům nabízí další způsob sebevyjádření a komunikace. Reflexe a interpretace výtvarných prací jak vlastních, tak cizích, mají za cíl zvědomělé používání výtvarných prostředků ke komunikaci.

Předmět se nesoustředí na výkon nebo dokonalé zvládnutí dovedností, místo toho akcentuje radost z výtvarné činnosti. Vede žáky ke správným pracovním návykům.

Organizační vymezení

Vyučovací předmět Výtvarná výchova se vyučuje ve všech ročnících, a to zejména ve třetím vyučovacím bloku. Předmět je vyučován v kmenových učebnách, na dvoře, v dílně školy nebo venku a také při návštěvách galerií, muzeí nebo jiných kulturních institucí.

Týdenní časová dotace:

1. ročník	1
2. ročník	1
3. ročník	1
4. ročník	1

Filipka

5. ročník	1
Celkem	5

Mezipředmětové vztahy:

Výtvarné dovednosti jsou velmi často využívány a rozvíjeny i v ostatních předmětech: Český jazyk – literární výchova, Matematika, Náš svět, Hudební výchova, Dramatická výchova, Pracovní činnosti, Anglický jazyk.

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	**Náměty a činnosti**	**ročník**
Osobnostní a sociální výchova	Skupinové výtvarné práce Kreativní činnosti Používání výtvarných vyjadřovacích prostředků Interpretace cizích děl	1. - 5. roč.
Výchova demokratického občana	Volba aktivit a pomůcek Kolektivní výtvarné činnosti Vlastní sebevyjádření Interpretace výtvarných děl ostatních lidí Prezentace a obhajování vlastního díla Umění jako reflexe společnosti – návštěvy výstav Poznávání výtvarných projevů folklóru a tradic	1. - 5. roč.
Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech	Výtvarná kultura v ostatních evropských zemích Významní evropští výtvarníci	4.- 5. roč.

Filipka

Multikulturní výchova	Pestrost a rozmanitost světových kultur a jejich výtvarných projevů – např. jako motivace k vlastním výtvarným činnostem	1. - 5. roč.
Enviromentální výchova	Landart Výtvarné práce motivované environmentální problematikou Výtvarné studie přírodnin, krajiny apod.	1. - 5. roč.
Mediální výchova	Interpretace vizuálně obrazných mediálních sdělení Reklama	3. – 5. ročník

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Klíčové kompetence rozvíjíme ve výtvarné výchově pomocí těchto strategií:

Kompetence k učení

rozvíjíme tím, že vedeme žáky k

- osvojování a zdokonalování výtvarných dovedností
- schopnosti organizace práce a umění hospodařit s časem
- vnímavosti k zadání práce
- vyhledávání informací z různých zdrojů a jejich systematizaci
- osvojení návyku návštěvy galerií a jiných kulturních institucí
- vnímání chyby jako prostředku k dalšímu vzdělávání
- ke zvídavosti a zájmu o svět okolo sebe

Kompetence k řešení problémů

rozvíjíme tím, že připravujeme žákům

- problémové situace
- zadání, při jejich řešení musí uvažovat kreativně

Filipka

Kompetence komunikativní

rozvíjíme tím, že

- organizujeme skupinovou práci, při níž žáci musí hledat konsensus, a tak se učí dodržování pravidel diskuze a efektivní, srozumitelné komunikaci směřující k vzájemnému porozumění, aktivnímu naslouchání, přijímání i vytváření popisné zpětné vazby.
- zařazujeme do výuky interpretaci vlastních i cizích výtvarných projevů.
- zařazujeme do výuky hodnocení a sebehodnocení výtvarných činností
- vedeme žáky k chápání výtvarného projevu jako komunikačního prostředku.

Kompetence sociální a personální

rozvíjíme tím, že

- vedeme žáka k diskuzi se spolužáky i pedagogy
- zadáváme práci ve dvojicích nebo skupinkách na společném úkolu
- vytváříme situace, při nichž žáci mohou zkoušet a střídat různé role ve skupině
- při úklidu pracoviště dbáme o rovnoměrné zapojení všech
- během výtvarné práce umožníme žákům neformální komunikaci
- při návštěvách galerií vedeme žáky ke kultivovanému chování

Kompetence občanské

rozvíjíme tím, že

- vedeme žáka k úctě k národnímu kulturnímu dědictví
- učíme žáky rozumět kvalitě architektury města a hodnotě památkově chráněných objektů
- seznamujeme žáky s příběhy lidí, kteří se zasazují o zachování kulturního dědictví země
- výtvarné činnosti motivujeme historicky nebo občansky významnými tématy
- zabýváme se vlivem reklamy a působením vizuálních sdělení, v rámci rozvoje mediální gramotnosti učíme žáky rozeznávat vizuálně obrazovou manipulaci

Kompetence pracovní

rozvíjíme tím, že

- vedeme žáky k dodržování hygienických pravidel při výtvarných činnostech
- vedeme žáky k přípravě příjemného pracovního prostředí
- vedeme žáky udržování svěřeného učebního prostoru v čistotě a pořádku
- zadáváme práce, při nichž žáci mohou rozvíjet zručnost

VÝTVARNÁ VÝCHOVA 1. období	
Očekávaný výstup RVP:	**1. – 3. ročník**
Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	Experimentuje s barvami, tvary a materiály. Poznává světlostní, barevné a tvarové kvality, soulad a kontrasty a učí se rozeznávat jejich emocionální náboj.
V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace.	Tvoří práce s tematikou vlastního života, vyjadřuje vlastní emoce a nálady, fantazie a představy. Tvoří různými technikami, užívá kresbu, malbu, modelování, základní grafické techniky, koláž, vystřihování a skládání apod.
Vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky.	Tvoří na základě sluchových nebo pohybových podnětů. Přiřazuje barvy zvukům, chutím apod. Zkouší a porovnává různé výtvarné prostředky a techniky, experimentuje s tělem, hmatem, modelováním, sypkými materiály, foukáním do barvy apod.
Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností.	Účastní se dialogu o výtvarných dílech – v rámci výtvarné tvorby hodnotí a interpretuje práce vlastní i cizí. Navštěvuje galerie a výstavy, se spolužáky, lektorem či učitelem vede dialog o shlédnutých dílech. Je seznamován s architekturou v okolí školy, s výtvarnou hodnotou předmětů, grafických prvků, módy a oblečení, designu apod.
Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.	Osvojuje si výtvarné prostředky jako prostředky komunikace, umožňující sebevyjádření. Učí se rozumět dílům druhých lidí jako komunikátům. Při svých výtvarných činnostech poznává a pojmenovává vlastní estetické preference.
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření	

Zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu	Ovládá základní technické dovednosti (malba, kresba, kombinované techniky).
Rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)	Poznává různé druhy tvarů, barev, linií a jejich výrazové možnosti. Rozvíjí cit pro barvy a jejich vlastnosti, rozlišuje světlé a tmavé plochy.
Uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům	V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, vyjadřuje postoj ke skutečnosti na základě prožitku. Při práci uplatňuje představivost a fantazii.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA 2. období	
Očekávaný výstup RVP:	**1. – 3. ročník**
Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	Barvy, tvary a materiály cíleně využívá jako výrazové prostředky. Při práci využívá světlostní, barevné a tvarové kvality, soulad a kontrasty a používá jejich emocionální náboj k vyjádření tématu. Míchá barvy.
Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	Řeší kompozici v plošném, prostorovém a objektovém vyjádření
Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	Cíleně se zaměřuje na vyjádření životní zkušenosti (nálady, prožitky). Vkládá do své tvorby komunikační obsah.

Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	Výtvarnými prostředky tlumočí smyslové prožitky; hledá adekvátní a sdělné způsoby, jak prožitky z jiných smyslů převést do výtvarných obrazových vyjádření.
Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	Kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření v ploše, objemu a prostoru – uplatňuje tvořivost, hru a spontaneitu Objevuje výrazové možnosti akční tvorby, landartu, bodyartu, PC grafiky, fotografie, videa apod. Učí se volit prostředky vhodné k danému námětu.,
Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	Rozlišuje různé typy vizuálně obrazového vyjádření (objekty, ilustrace textu, volná malba, skulptura, comics, fotografie), učí jim rozumět, inspiruje se jimi při vlastní tvorbě.
Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Zkoumá sdělnost vlastního i přejatého znakového vyjádření, usiluje o to, aby byl srozumitelný pro ostatní, svou práci obhajuje, doprovodí slovním komentářem. Ověřuje si vliv svých činností na okolí (výstavy, výzdoba, úprava vlastního zevnějšku)
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření	
Uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr	Uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr. Rozvíjí grafomotoriku
Rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)	Rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy. Určí rozdíl mezi malbou a kresbou. Realizuje malbu i kresbu. Pracuje s tradičními i netradičními prostředky a jejich kombinacemi. Míchá barvy. Zobrazuje tvar, barvu, linii a světlo ve svých výtvorech. Výtvarně zpracuje dané téma. Kreslí a maluje detaily lidské a zvířecí postavy, zvládne detaily obličeje.

Při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie	Zkouší netradiční výtvarné techniky. Mačká, tvaruje a prostorově lepí papír. Zpracovává plastické materiály. Modeluje z papíru, hlíny, sádry, písku, plastelíny apod. Míchá barvy. Hraje si s barvami. Uplatňuje získané zkušenosti podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání umělecké produkce i na příkladech z běžného života. Pracuje s prostředky a postupy k vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ.
Vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla	Vnímá, hodnotí výsledky tvůrčích činností vlastních i ostatních i výsledků běžné a umělecké produkce (malby, kresby, ilustrace, hračky, objektů, komiksů). Prezentuje výsledky vlastních tvůrčích činností ve třídě i ve škole (pracovní prezentace za pomoci učitele pro spolužáky, prezentaci školy v rámci výstav či dalších akcí školy).

6.5.3. Dramatická výchova

Obsahové vymezení:

V dramatické výchově akcentujeme především emoční a osobnostně sociální rozvoj dítěte, neopomíjíme ale přitom umělecko-estetické možnosti tohoto předmětu. V aktivitách vycházíme z dětského přirozeného vstupování do rolí a vytváření fiktivního světa. Vstupujeme s dětmi do situací, ve kterých se projevují mezilidské vztahy, děti v nich mohou získat hlubší sebepoznání, poznání druhých a motivy jejich chování, prohloubit spolupráci ve skupině. Situace neřeší pouze rozumovými schopnostmi, ale také zapojením emocí a vlastního těla. Jako prostředek, nikoliv jako cíl dramatické výchovy slouží také tvorba jevištního nebo přednesového tvaru, která může, ale nemusí vyústit k veřejnému představení. Zážitek společného veřejného vystoupení může být prostředkem stmelení skupiny. Děti zažijí, že se jeden na druhého mohou spolehnout a mají radost ze společně zvládnutého díla. Získávají také zodpovědnost za odvedenou práci. Hlavním cílem dramatické výchovy přesto není konečný produkt jako u dramatu a divadla, ale samotný proces, tj. konat danou činnost pro vlastní prožitek. Ke způsobu naplňování cílů předmětu Dramatická výchova patří také návštěvy divadelních představení, koncertů a dalších kulturních akcí a jejich individuální nebo skupinová reflexe.

Organizační vymezení

Dramatická výchova je vyučována jednou za čtrnáct dní jako samostatný 60 minutový vyučovací celek a jednou za 14 dní jako 30 minutová součást 60 ti minutové lekce kombinující prvky dramatické výchovy, literární výchovy a metody kritického myšlení. Je vyučována v posledním výukovém loku. Lichá lekce probíhá ve speciální učebně (na Palubě), kde mohou žáci využít většího prostoru, sudá lekce v běžné učebně. Výstupy pro diváky (z řad dětí a rodičů) probíhají také na Palubě. Výuka je realizována i mimo budovu školy – při návštěvě divadelních představení a jiných kulturních akcí.

Týdenní časová dotace:

1. ročník	1 hodina
2. ročník	1 hodina
3. ročník	1 hodina
4. ročník	1 hodina
5. ročník	1 hodina
Celkem	5 hodin

Filipka

Mezipředmětové vztahy:

Český jazyk, Náš svět, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Tělesná výchova

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	Náměty a činnosti	ročník
Osobnostní a sociální výchova	- práce s dechem formou her - soustředění a držení těla, - komunikace v herních situacích - sebehodnocení a hodnocení skupinové tvorby - verbální a neverbální komunikace	1. - 5. roč. 3. - 5. roč.
Výchova demokratického občana	- prezentace a obhajování vlastního názoru - veřejná vystoupení, komunikace s divákem	1. - 5. roč.
Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech	- kultura v ostatních evropských a mimoevropských zemích - významní evropští herci	3. - 5. roč.
Multikulturní výchova	- náměty a témata různých kultur v dramatických situacích - práce na charakteristice postavy	1. - 5. roč.
Environmentální výchova	- práce s náměty s environmentální tematikou	1. - 5. roč.
Mediální výchova	- Současné dramatické umění a média - nejznámější divadelní, filmová, televizní rozhlasová a multimediální tvorba	3.-5. roč.

Filipka

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Vedeme žáka k:

práci s textem, disciplíně a pečlivosti při práci se scénářem,

zážitku vlastního pokroku a k možnostem dalšího rozvoje,

chápání dramatického umění jako osobitého druhu umění, objevování jeho principů a pravidel.

Kompetence k řešení problémů

Vedeme žáka k:

nalézání principů, kterými se řídí lidské chování,

nacházení odlišností v jednání druhých lidí,

vhodnému a přesnému vyjadřování k problémovým situacím a událostem,

hledání nejvhodnějšího řešení problému.

Kompetence komunikativní

Vedeme žáka k:

hledání správné a výstižné formulace vzhledem k posluchači a účelu sdělení,

dodržování pravidel diskuse a efektivní, srozumitelné komunikaci směřující k vzájemnému porozumění a upevnění svého postavení ve společnosti,

aktivnímu naslouchání, přijímání i vytváření popisné zpětné vazby,

pochopení a užívání nonverbální komunikace, běžně užívaných gest, zvuků a jiných komunikačních prostředků,

rozšiřování slovní zásoby skrze nabídku pestrých textů.

Kompetence sociální a personální

Vedeme žáka k:

k sebepoznávání, konfrontaci s ostatními žáky,

zažití vlastní důležitosti a úspěchu,

spolupráci ve skupině a podílu na přípravě a prezentaci společné práce,

Filipka

zkoušení a střídání různých rolí,

chápání vztahu mezi vnitřním prožitkem a vnějším chováním.

Kompetence občanské

Vedeme žáka k:

objevování hodnoty literárních textů,

k tvůrčímu vyjadřování – literárnímu projevu, recitaci, dramatickému projevu a dalším kulturním aktivitám,

zodpovědnému rozhodování podle dané situace,

prostřednictvím hry k ujasňování vlastních postojů k daným tématům.

Kompetence pracovní

Vedeme žáka k:

vytváření pozitivní vztahu k manuálním činnostem (tvorba kulis, rekvizit a doplňků pro představení),

dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel.

DRAMATICKÁ VÝCHOVA 1. období	
Očekávaný výstup RVP:	1. – 3. ročník
Zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých;	Vědomě ovládá dech, zvládá základy správného tvoření dechu, rozvíjí schopnost soustředění a přenášení pozornosti, představivost a fantazii. Vyjadřuje a pojmenovává emoce.
rozlišuje herní a reálnou situaci; přijímá pravidla hry; vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná;	Rozlišuje civilní a stylizované herectví, zvládá jednodušší techniky strukturování dramatické práce, uvědomuje si své herecké partnery a dokáže na ně reagovat, zpracovává povědomí – já na jevišti versus postava, kterou hraji.
na základě vlastního jednání zkoumá témata a konflikty;	Ovládá základy sebereflexe a pochopení, jak já jako jedinec působím na ostatní, dokáže pojmenovat základní konflikt nebo problém zkoumaného tématu a hledat způsob řešení,

	zabývá se důsledky lidského jednání v různých situacích.
spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace; prezentuje ji před spolužáky; sleduje prezentace ostatních;	Vytváří postavy pomocí jednoduchých znaků (gesta, kostýmy, rekvizity…), dokáže emocionálně ustát veřejné vystoupení.
reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového).	S pomocí učitele je schopen převyprávět hlavní situace zhlédnutého dramatického díla, přemýšlet o jejich významu, případně pojmenovat hlavní témata.

DRAMATICKÁ VÝCHOVA 2. období	
Očekávaný výstup RVP:	**4. – 5. ročník**
Propojuje somatické dovednosti a kombinuje je za účelem vyjádření vnitřních stavů a emocí vlastních i určité postavy;	Využívá různých výrazových možností pohybu, rozvíjí rytmické cítění v pohybu i při mluvním projevu, dokáže pracovat s gradací a kontrastem, zvládá koordinaci pohybů.
Pracuje s pravidly hry a jejich variacemi; dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně a přesvědčivě jednat;	Osvojuje si pravidla dramatických her a improvizací, vědomě pracuje s dramatickou situací.
V situacích a příbězích rozpoznává témata a konflikty; nahlíží na ně z pozic různých postav; zabývá se důsledky jednání postav;	Dokáže pojmenovat sled vnitřních procesů postavy.
Pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního tvaru a využívá přitom různých výrazových prostředků;	Obohacuje dramatickou hru vlastními nápady, tvořivě rozvíjí podněty druhých, cíleně využívá reálnou, zástupnou a imaginární rekvizitu.
Prezentuje inscenační tvar před spolužáky a na základě sebereflexe a reflexe spolužáků a učitele na něm dále pracuje, sleduje a hodnotí prezentace svých spolužáků;	Čte i vypráví se vcítěním se do situace, celkové nálady textu nebo výpovědi, je schopen pochopit obsah básně a interpretovat ji podle svého výkladu, je schopen přednést báseň ve skupině.
Reflektuje svůj zážitek z dramatického díla; rozlišuje na základě vlastních zkušeností základní divadelní druhy.	Vyjadřuje svůj názor na dramatické dílo a porovnává ho s názorem ostatních, reflektuje práci druhých a skrze reflexi pojmenovává základy hereckého řemesla.

6.6. Člověk a zdraví

6.6.1. Tělesná výchova

Obsahové a organizační vymezení

Tělesná výchova pěstuje u žáků kladný vztah ke sportu a pohybu vůbec. Veškeré tělesné pohybové aktivity vedou k všestrannému rozvoji žáka, nejen ke zvýšení jeho pohybových schopností a dovedností, ale i k posílení jeho charakterových vlastností – zodpovědnosti, spolupráci, vytrvalosti, odvaze, schopnosti respektovat pokyny, umět se podřídit kolektivu apod.

V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.).

Tělesná výchova vede k tomu, aby se sport stal součástí zdravého životního stylu žáků. Výuka směřuje žáky ke zdravým mimoškolním pohybovým a sportovním aktivitám. Systémem jednoduchých pohybových a sportovních aktivit vede ke zvyšování tělesné zdatnosti a také ke správnému držení těla žáků.

Ve výuce jsou zařazovány metody pozorování, sebehodnocení a sebekontroly, vzájemné vyučování, cvičení ve skupinách, hry, metoda prožitku, metoda výkladu, instruktáže, práce s odbornou literaturou, dialog, rozhovor, srovnávání a třídění dat, metoda názornosti a problémového učení.

Tělesná výchova probíhá podle počasí, plánovaných pohybových aktivit a dalších proměnných buď v tělocvičně TJ Sokol Brno-Židenice, ve cvičebně školy v učebně Paluba, na školním dvoře nebo v rámci výuky mimo budovu školy (mimoden).

Výuka plavání se zařazuje podle možností školy na 1. stupni v celkovém rozsahu 40 vyučovacích hodin, v rámci jednoho ročníku však maximálně 20 vyučovacích hodin.

Týdenní časová dotace:

1. ročník	2 hodiny
2. ročník	2 hodiny
3. ročník	2 hodiny
4. ročník	2 hodiny
5. ročník	2 hodiny

Mezipředmětové vztahy:

Český jazyk, Náš svět, Matematika, Hudební výchova a Pracovní výchova

Filipka

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	Náměty a činnosti	ročník
Osobnostní a sociální výchova	míčové a jiné skupinové hry, psychomotorické hry a sociohry, stanovení pravidel a jejich dodržování, hodnotící kruh, osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace (hygiena a bezpečnost)	1. - 5. ročník
Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech	olympijské hry (význam sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností)	1. - 5. ročník
Environmentální výchova	využití netradičních pomůcek (PET víčka, PET lahve, noviny, přírodniny…), vztah člověka k prostředí turistika a pobyt v přírodě	1. - 5. ročník

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

K rozvoji klíčových kompetencí budou v hodinách informatiky uplatňovány tyto společné postupy:

Kompetence k učení

Vedeme žáka k:

- porozumění pojmům a terminologii při organizaci TV
- hodnocení kvality svého výkonu i výkonu spolužáků
- pochopení pravidel a organizace
- předvedení pohybové činnosti podle nákresu nebo jednoduchého popisu

Kompetence k řešení problémů

Vedeme žáka k:

- řešení problémů vzniklých při sportu
- ke správné reakci při zranění sebe či spolužáka

Kompetence komunikativní

Vedeme žáka k:

Filipka

- spolupráci při řešení zadávaných úkolů
- komunikaci při vzájemném hodnocení výkonu

Kompetence sociální a personální

Vedeme žáka k:

- spolupráci v družstvech
- aktivnímu podílení se na tvorbě pravidel, ale i k hodnocení jejich dodržování
- zhodnocení kvality vlastního výkonu v souvislosti se zodpovědností za kvalitu výkonu celého družstva (skupiny)
- vnímání odlišnosti každého člověka a uvědomění si zodpovědnosti za péči o své zdraví

Kompetence pracovní

Vedeme žáka k:

- dodržování pořádku a pravidel hygieny
- seznámení se s pravidly a k jejich dodržování
- uplatňování se při realizaci různých činností, organizaci práce ve skupině, hodnocení práce vlastní i ostatních

TĚLESNÁ VÝCHOVA 1. období			
Očekávané výstupy dle RVP	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**
Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti. Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy. Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	Žák dbá na správné držení těla v různých polohách (chůze, sezení) spontánně i uvědoměle se zapojuje do pohybových her a rozvíjí svoji obratnost.	Žák dbá na správné držení těla v různých polohách (chůze, sezení) spontánně i uvědoměle se zapojuje do pohybových her a rozvíjí svoji obratnost.	Žák dbá na správné držení těla v různých polohách (chůze, sezení) spontánně i uvědoměle se zapojuje do pohybových her a rozvíjí svoji obratnost.
	Chápe dodržování zásad bezpečnosti a správného chování k lidem i k přírodě, ujde přiměřenou rychlostí úsek cesty stanovený vzhledem k věku	Chápe dodržování zásad bezpečnosti a správného chování k lidem i k přírodě, ujde přiměřenou rychlostí úsek cesty stanovený vzhledem k věku	Chápe dodržování zásad bezpečnosti a správného chování k lidem i k přírodě, ujde přiměřenou rychlostí úsek cesty stanovený vzhledem k věku
	Rozvíjí motoriku, koordinaci, kondici.	Rozvíjí motoriku, koordinaci, kondici.	Rozvíjí motoriku, koordinaci, kondici.
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	Předvede kotoul vpřed v základním provedení, pokusí se o kotoul vzad, překoná lavičku různými způsoby, přeskoky, výskoky (s oporou) pokusí se o plynulé přeskoky švihadla	Předvede kotoul vpřed a vzad, pokusí se o stoj na lopatkách, překoná lavičku různými způsoby, přeskoky, výskoky, dokáže podle možností předvést opakovaně dva způsoby přeskoků přes švihadlo,	Zpřesňuje a zkvalitňuje výkon při cvičení

TĚLESNÁ VÝCHOVA 1. období			
Očekávané výstupy dle RVP	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**
	Zvládá techniku běhu rychlého a vytrvalého, zpomalování, zrychlování, kombinace chůze a běhu, skočí do dálky z místa, zvládá techniku hodu míčkem z místa.	Zvládá techniku běhu rychlého a vytrvalého, zpomalování, zrychlování, kombinace chůze a běhu, skočí do dálky z rozběhu, zvládá techniku hodu míčkem z chůze.	Zvládá techniku běhu rychlého a vytrvalého, zpomalování, zrychlování, kombinace chůze a běhu, zvyšování výkonu.
Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	Dokáže vyvinout fyzické ipsychické úsilí v zájmudosažení nejlepšíhovýsledku družstva.	Dokáže vyvinout fyzické ipsychické úsilí v zájmudosažení nejlepšíhovýsledku družstva.	Dokáže vyvinout fyzické ipsychické úsilí v zájmudosažení nejlepšíhovýsledku družstva, pokusíse zorganizovat pohybovéčinnosti a soutěže.
		Přihrává míč obouruč i jednoruč, zpracuje přihrávku v pohybu, seznámí se s technikou driblování, pokouší se o správný pálkový odpal míčku, seznámí se s technikou a základními pravidly vybíjené a přehazované.	Pokouší se o správný pálkový odpal míčku, seznámení s technikou a základními pravidly některých sportovních her

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:			
Zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost	Zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost	Zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost	Zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
Dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách	Dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech. Osvojuje si základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci.	Dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech. Osvojuje si základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci.	Má osvojeny hygienické návyky při pohybových aktivitách, uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech, zaujímá správné základní cvičební polohy
Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnostiprojevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitámzvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů	Má přiměřeně pozitivní postoj k motorickému učení a pohybu.	Má přiměřeně pozitivní postoj k motorickému učení a pohybu.Osvojuje si základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci	Přistupuje kladněk motorickému učení a pohybovým aktivitám, reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti, osvojuje si základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů,

TĚLESNÁ VÝCHOVA 2. období			
Očekávané výstupy dle RVP	**4. ročník**	**5. ročník**	**poznámky**
Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	Rozvíjení motoriky, koordinace, kondice vytváření varianty pohybových her s vlastními pravidly.	Rozvíjení motoriky, koordinace, kondice vytváření varianty pohybových her s vlastními pravidly.	
Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	Rozvíjí motoriku, koordinaci, kondici a zdravý pohyb	Rozvíjí motoriku, koordinaci, kondici a zdravý pohyb	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	Podle možností zvládá základní plavecké dovednosti podle možností zvládá základní prvky pohybu na bruslích.	Podle možností zvládá základní plavecké dovednosti podle možností zvládá základní prvky pohybu na bruslích.	
Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	Dodržuje bezpečnost při pohybových činnostech. Dodržuje zásady jednání a chování fair play.	Chápe dodržování zásad bezpečnosti a správného chování k lidem i k přírodě, ujde přiměřenou rychlostí úsek cesty	

TĚLESNÁ VÝCHOVA 2. období			
Očekávané výstupy dle RVP	**4. ročník**	**5. ročník**	**poznámky**
Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	Zná způsoby měření atletických výkonů, pomůcky, povely.Cvičí podle rytmu, vnímásoulad rytmu a pohybu,předvede základní krok v2/4 a 3/4 rytmu.	Zná způsoby měření atletických výkonů, pomůcky, povely.Cvičí podle rytmu, vnímásoulad rytmu a pohybu,předvede základní krok v2/4 a 3/4 rytmu.	
Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	Dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje.	Pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	
Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	
Zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	Zúčastní se mezitřídních soutěží, respektuje stanovená pravidla.	Zúčastní se mezitřídních soutěží, respektuje stanovená pravidla.	
Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	Zná způsoby měření svých atletických výkonů, pomůcky, povely a dovede je zaznamenat.	Zná způsoby měření svých atletických výkonů, pomůcky, povely a dovede je zaznamenat.	

TĚLESNÁ VÝCHOVA 2. období			
Očekávané výstupy dle RVP	**4. ročník**	**5. ročník**	**poznámky**
Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	Zúčastní se mezitřídních soutěží, respektuje stanovená pravidla. Samostatně získá potřebné informace.	Zúčastní se mezitřídních soutěží, respektuje stanovená pravidla. Samostatně získá potřebné informace	
Adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	V případě možností absolvuje 1. část plaveckého výcviku	V případě možností absolvuje 2. část plaveckého výcviku	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	V případě možností absolvuje 1. část plaveckého výcviku	V případě možností absolvuje 2. část plaveckého výcviku	
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:			
Chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu	Zná význam tělesné zdatnosti pro zdraví a snaží se začleňovat pohyb do denního režimu.	Chápe význam pohybu pro zdraví. Připraví organismus zdravotně zaměřené činnosti.Rozvíjí rychlostní, vytrvalostní, silové a koordinační schopnosti.	

TĚLESNÁ VÝCHOVA 2. období			
Očekávané výstupy dle RVP	**4. ročník**	**5. ročník**	**poznámky**
Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením	Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením	Dodržuje hygienu při TV. Dbá na bezpečnost při pohybových činnostech.	
Zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností	Dbá na bezpečnost při pohybových činnostech.	Dbá na bezpečnost při pohybových činnostech.	
Uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti	Uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti	Uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti	
Reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti	Reaguje na pokyny k provádění pohybových her, základů gymnastiky, rytmickému a kondičnímu cvičení. Dbá pokynů pro úpolové sporty a základy atletiky.	Reaguje na pokyny k provádění pohybových her, základů gymnastiky, rytmickému a kondičnímu cvičení. Dbá pokynů pro úpolové sporty a základy atletiky.	

TĚLESNÁ VÝCHOVA 2. období			
Očekávané výstupy dle RVP	**4. ročník**	**5. ročník**	**poznámky**
Dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play – zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla - zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy	Zlepšuje svoji tělesnou kondici při základech sportovních her, turistice. Účastní se pobytu v přírodě v různých ročních obdobích. Vyzkouší si různé pohybové činnosti i netradiční sporty.	Zlepšuje svoji tělesnou kondici při základech sportovních her, turistice. Účastní se pobytu v přírodě v různých ročních obdobích. Vyzkouší si různé pohybové činnosti i netradiční sporty. Dbá na správné držení těla.	

6.7. Člověk a svět práce

6.7.1. Pracovní výchova

Obsahové a organizační vymezení

Cílem vyučovacího předmětu Pracovní výchova je naučit žáky pracovat s různými materiály a nářadím, rozvíjet jemnou motoriku, prostorovou představivost a fantazii. Vedeme žáky k dodržování bezpečnosti a hygieny při práci. Rozvíjíme jejich dovednost pracovat podle návodu, spolupracovat a hledat vlastní řešení problému.

Na prvním stupni je předmět členěn na čtyři tematické okruhy, jejichž témata jsou obsažena v každém z pěti ročníků:

- Práce s drobným materiálem,
- Konstrukční činnosti,
- Pěstitelské práce,
- Příprava pokrmů.

Vzdělávací obsah je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám, bez rozdílu). Výuka probíhá zejména na modré planetě (dílna a výtvarná učebna), ale i na planetách jednotlivých tříd (v kmenových učebnách) během vybraných činností v centrech aktivit, v kuchyňce a na školním dvoře či v prostředí mimo školu v rámci mimodne, zejm. na školní zahradě.

Předmět není vyučován samostatně v rámci rozvrhu, ale je integrovanou součástí ve výuce dalších předmětů a vzdělávací obsah je naplňován i činnostmi, které souvisí se životem školy, jako je třídění a recyklace odpadů, úklid výdejny jídel po obědě, zametání šatny, zalívání květin, starost o kompost atd.

Předměty, ve kterých jsou žáci vedeni k pracovním činnostem a je v nich tedy naplňován vzdělávací obsah předmětu Pracovní výchova:

- Výtvarná výchova, od 1. do 5. ročníku v týdenních rozsahu 1/3 vyučovací hod.
- Náš svět, od 1. do 5. ročníku v týdenním rozsahu 2/3 vyučovací hod.
- Výuka Pracovní výchovy probíhá také v blocích, a to při činnostech, které jsou ve vazbě na roční období, sezónní práce, svátek nebo jinou společenskou událost, např. pečení perníků před Vánoci, výroba zavařenin nebo kompotů, pěstitelské práce apod.
- Výuka se také realizuje v krátkodobých projektech.

Filipka

Týdenní časová dotace:

1. ročník	1 hodina (integrovaná)
2. ročník	1 hodina (integrovaná)
3. ročník	1 hodina (integrovaná)
4. ročník	1 hodina (integrovaná)
5. ročník	1 hodina (integrovaná)
Celkem	5 hodin

Mezipředmětové vztahy:
Český jazyk, Výtvarná výchova, Dramatická výchova, Náš svět, Matematika, Informatika

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	Náměty a činnosti	Ročník
Osobnostní a sociální výchova	- sociální rozvoj – kooperace, spolupráce v týmu, dodržování pravidel	1. - 5. ročník
Environmentální výchova	- ekosystémy – pěstitelské práce, péče o školní zahradu, o květiny ve třídě, využití přírodnin a odpadových materiálů	1. - 5. ročník

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

K rozvoji klíčových kompetencí budou v hodinách pracovní výchovy uplatňovány tyto společné postupy:

Kompetence k učení

Vedeme žáka k:

- poznávání vlastností materiálů a surovin, jejich použitelnosti
- provádění činností podle návodu
- plánování činnosti při práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů
- poznání výhody pořizovat si náčrt při nejrůznějších činnostech

Kompetence k řešení problémů

Vedeme žáka k:

Filipka

- uvědomění si potřeby praktického ověřování řešených problémů
- snaze aplikovat řešení při obdobných zadáních a v hledání nových způsobů využití
- dovednostem při práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů

Kompetence komunikativní

Vedeme žáka k:

- účinné komunikaci při práci s ostatními spolužáky
- seznámení se s přesným významem pojmů vztahujících se k práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů
- využívání dostatku podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci

Kompetence sociální a personální

Vedeme žáka k:

- spolupráci ve dvojici a v malé skupině
- uvědomění si potřeby ohleduplnosti na pracovišti

Kompetence občanské

Vedeme žáka k:

- snaze pochopit vliv různých činností člověka na životní prostředí a spoluzodpovědnosti za jeho ochranu
- tvořivému přístupu při plnění zadaných témat

Kompetence pracovní

Vedeme žáka k:

- uvědoměle správnému a bezpečnému používání všech nástrojů a materiálů
- snaze o provedení práce v co nejlepší kvalitě
- vyhledávání možných rizik při různých činnostech a hledání cesty k jejich minimalizaci

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE 1. období			
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
Očekávané výstupy RVP	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	Vyrábí z různých materiálů – přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát, využívá různých pomůcek a nástrojů.	Vyrábí z různých materiálů – přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát, využívá různých pomůcek a nástrojů. Organizace práce, příprava pomůcek a úklid pracovního místa	Vyrábí z různých materiálů – přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát, využívá různých pomůcek a nástrojů. Organizace práce, příprava pomůcek a úklid pracovního místa
Pracuje podle slovního návodu a předlohy	Pracuje samostatně nebo ve skupině podle jednoduchého slovního návodu a předlohy.	Pracuje samostatně nebo ve skupině podle slovního návodu a předlohy.	Pracuje samostatně nebo ve skupině podle slovního návodu a předlohy. Organizuje si práci, připravuje pomůcky a úklízí pracovní místo.
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:			
Zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	Umí mačkat, trhat, lepit, stříhat, překládat a skládat papír.	Umí mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír. Zvládne navlékat, aranžovat, třídit přírodní materiál.	Umí mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír. Zvládne navlékat, aranžovat, třídit přírodní material, zvládne stříhat a nalepovat textile, navlékne jehlu, udělá uzel, zvládne jednoduchý steh, modeluje jednoduché tvary z modelíny, keramické hlíny, drátu.

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE 1. období			
Pracuje podle slovního návodu a předlohy	Pracuje podle jednoduchých pracovních postupů a operací s dopomocí.	Pracuje podle jednoduchých pracovních postupů a operací s dopomocí.	Pracuje podle jednoduchých pracovních postupů a operací. Pracuje s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem.

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
Očekávané výstupy RVP	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Provádí základní činnosti a dovednosti při práci s jednoduchými stavebnicemi – montáž a demontáž.	Provádí základní činnosti a dovednosti při práci s jednoduchými stavebnicemi – montáž a demontáž.	Provádí základní činnosti a dovednosti při práci s jednoduchými stavebnicemi – montáž a demontáž.
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:			
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Provádí základní činnosti a dovednosti při práci s jednoduchými stavebnicemi – montáž a demontáž.	Provádí základní činnosti a dovednosti při práci s jednoduchými stavebnicemi – montáž a demontáž.	Provádí základní činnosti a dovednosti při práci s jednoduchými stavebnicemi – montáž a demontáž.
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
Očekávané výstupy RVP	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**
Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	Sbírá přírodniny, třídí je a zpracovává.	Pozoruje a hodnotí výsledky pozorování.	Zaznamenává, pozoruje a hodnotí výsledky pozorování.
Pečuje o nenáročné rostliny	Zodpovědně pečuje o živý organismus.	Zodpovědně pečuje o živý organismus.	Zodpovědně pečuje o živý organismus.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:			
Provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky	Sbírá přírodniny, třídí je a zpracovává.	Pozoruje a hodnotí výsledky pozorování.	Zaznamenává, pozoruje a hodnotí výsledky pozorování.
Pečuje o nenáročné rostliny	Zodpovědně pečuje o živý organismus.	Zodpovědně pečuje o živý organismus.	Zodpovědně pečuje o živý organismus.
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
Očekávané výstupy RVP	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**
Připraví tabuli pro jednoduché stolování	Připraví tabuli pro jednoduché stolování ve spolupráci.	Připraví tabuli pro jednoduché stolování ve spolupráci. Připraví ve spolupráci občerstvení pro rodiče i spolužáky v rámci školních příležitostí.	Připraví tabuli pro jednoduché stolování ve spolupráci. Připraví ve spolupráci občerstvení pro rodiče i spolužáky v rámci školních příležitostí.
Chová se vhodně při stolování	Zná a dodržuje základní pravidla stolování.	Zná a dodržuje základní pravidla stolování.	Zná a dodržuje základní pravidla stolování. Ví, co je zdravé a co zdraví škodlivé.
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:			
Upraví stůl pro jednoduché stolování	Připraví stůl pro jednoduché stolování.	Připraví stůl pro jednoduché stolování.	Připraví stůl pro jednoduché stolování.
Chová se vhodně při stolování	Dodržuje pravidla stolování a společenského chování při stolování.	Dodržuje pravidla stolování a společenského chování při stolování.	Dodržuje pravidla stolování a společenského chování při stolování.

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE 2. období			
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
Očekávané výstupy RVP	**4. ročník**	**5. ročník**	**poznámky k učivu 1. - 5. roč.**
Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	Vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru.	Vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru. Pod vedením učitele vyrobí jednoduchý textilní výrobek.	jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	Pozná produkty tradičních řemesel, pracovní nářadí pro různá tradiční řemesla pracuje s materiály spjatými s lidovými, zvyky, tradicemi a řemesly – vytvoří vánoční dekoraci, zkusí vázat věnce, plést pomlázku, malovat kraslice, stavět ze sněhu apod.	Pozná produkty tradičních řemesel, pracovní nářadí pro různá tradiční řemesla pracuje s materiály spjatými s lidovými, zvyky, tradicemi a řemesly – vytvoří vánoční dekoraci, zkusí vázat věnce, plést pomlázku, malovat kraslice, stavět ze sněhu apod.	vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.); lidové zvyky, tradice, řemesla
Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	Volí vhodné nářadí na práci s materiály, zná základní vlastnosti materiálu.	Volí vhodné nářadí na práci s materiály, zná základní vlastnosti materiálu.	pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE 2. období			
Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce. Vyjmenuje osoby, na které je třeba se obrátit při úrazu. Udržuje pořádek na pracovním místě.	Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce. Vyjmenuje osoby, na které je třeba se obrátit při úrazu. Udržuje pořádek na pracovním místě.	
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:			
Vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu	Skládá, trhá, stříhá jednoduché tvary, pracuje s přiměřeně složitou šablonou, pracuje podle slovního návodu a předlohy, rozlišuje běžně užívané druhy papíru.	Skládá, trhá, stříhá jednoduché tvary, pracuje s přiměřeně složitou šablonou, pracuje podle slovního návodu a předlohy, rozlišuje běžně užívané druhy papíru.	
Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii	Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii – zná funkci a užití jednoduchých pracovních nástrojů a pomůcek	Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii – zná funkci a užití jednoduchých pracovních nástrojů a pomůcek	
Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu.	Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu.	Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu.	
Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění	Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce. Vyjmenuje osoby, na které je třeba se obrátit při úrazu. Udržuje pořádek na pracovním místě.	Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce. Vyjmenuje osoby, na které je třeba se obrátit při úrazu. Udržuje pořádek na pracovním místě.	

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE 2. období			
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
Očekávané výstupy RVP	**4. ročník**	**5. ročník**	**poznámky k učivu 1. - 5. roč.**
Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	Zvládá náročnější činnosti a složitější dovednosti při práci se stavebnicemi – montáž a demontáž.	Zvládá náročnější činnosti a složitější dovednosti při práci se stavebnicemi – montáž a demontáž.	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	Dokáže sestavovat modely podle návodů, umí vytvářet vlastní prostorové kompozice z dostupných materiálů.	Dokáže sestavovat modely podle návodů, umí vytvářet vlastní prostorové kompozice z dostupných materiálů.	práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce. Vyjmenuje osoby, na které je třeba se obrátit při úrazu. Udržuje pořádek na pracovním místě.	Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce. Vyjmenuje osoby, na které je třeba se obrátit při úrazu. Udržuje pořádek na pracovním místě.	
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:			
Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	Zvládá náročnější činnosti a složitější dovednosti při práci se stavebnicemi – montáž a demontáž.	Zvládá náročnější činnosti a složitější dovednosti při práci se stavebnicemi – montáž a demontáž.	

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE 2. období			
Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	Dokáže sestavovat jednoduché modely podle návodů.	Dokáže sestavovat jednoduché modely podle návodů.	
Udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu – užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky	Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce. Vyjmenuje osoby, na které je třeba se obrátit při úrazu. Udržuje pořádek na pracovním místě.	Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce. Vyjmenuje osoby, na které je třeba se obrátit při úrazu. Udržuje pořádek na pracovním místě.	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
Očekávané výstupy RVP	4. ročník	5. ročník	poznámky k učivu 1. - 5. roč.
Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	Pečuje o pokojové rostliny, o zahradu na školním dvoře, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování.	Pečuje o pokojové rostliny, o zahradu na školním dvoře, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování.	pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	Umí připravit půdu, zakládat truhlíky, správně zvolit dobu výsadby a osivo, sít a sázet, zalévat, kypřit, jednotit, přesazovat, sklízet, ukládat výpěstky.	Umí připravit půdu, zakládat truhlíky, správně zvolit dobu výsadby a osivo, sít a sázet, zalévat, kypřit, jednotit, přesazovat, sklízet, ukládat výpěstky.	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo; pěstování pokojových rostlin; rostliny

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE 2. období			
			jedovaté, rostliny jako drogy, alergie
Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	Umí rozvrhnout činnosti a práci, zvolit správné pomůcky a nástroje, udržovat je ve funkčním stavu.	Umí rozvrhnout činnosti a práci, zvolit správné pomůcky a nástroje, udržovat je ve funkčním stavu.	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci na zahradě a poskytne první pomoc při úrazu.	Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci na zahradě a poskytne první pomoc při úrazu.	
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:			
Dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin	Určí správné podmínky pro pěstování rostlin a dodržuje je.	Určí správné podmínky pro pěstování rostlin a dodržuje je.	
Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování	Umí připravit půdu, zakládat truhlíky, sít a sázet, zalévat, sklízet, ukládat výpěstky.	Umí připravit půdu, zakládat truhlíky, sít a sázet, zalévat, sklízet, ukládat výpěstky.	
Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	Umí zvolit správné pomůcky a nástroje, udržovat je ve funkčním stavu.	Umí zvolit správné pomůcky a nástroje, udržovat je ve funkčním stavu.	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě	Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci na zahradě a poskytne první pomoc při úrazu.	Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci na zahradě a poskytne první pomoc při úrazu.	

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE 2. období			
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
Očekávané výstupy RVP	**4. ročník**	**5. ročník**	**poznámky k učivu 1. - 5. roč.**
Orientuje se v základním vybavení kuchyně	Na základě praktických činností se orientuje v základním vybavení kuchyně.	Na základě praktických činností se orientuje v základním vybavení kuchyně.	základní vybavení kuchyně; technika v kuchyni – historie a význam
Připraví samostatně jednoduchý pokrm	Vytvoří jídelníček, zvolí a nakoupí potraviny, vytvoří jednoduchý pokrm.	Vytvoří jídelníček, zvolí a nakoupí potraviny, vytvoří jednoduchý pokrm.	výběr, nákup a skladování potravin;
Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	Uplatňuje estetické cítění, správně stoluje, uplatňuje návyky stolování.	Uplatňuje estetické cítění, správně stoluje, uplatňuje návyky stolování.	jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování;
Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	Dodržuje základní hygienické návyky, čistotu a hygienu. Poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni.	Dodržuje základní hygienické návyky, čistotu a hygienu. Poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni.	
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:			
Uvede základní vybavení kuchyně	Uvede základní vybavení kuchyně.	Uvede základní vybavení kuchyně, objasní výběr, nákup a skladování potravin	

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE 2. období			
Připraví samostatně jednoduchý pokrm	Podle pokynů připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně) a nápoj.	Podle pokynů připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně) a nápoj.	
Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování	Uplatňuje estetické cítění, správně stoluje, uplatňuje návyky stolování.	Uplatňuje estetické cítění, správně stoluje, uplatňuje návyky stolování.	
Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni - uplatňuje zásady správné výživy	Dodržuje základní hygienické návyky, čistotu a hygienu. Poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni.	Dodržuje základní hygienické návyky, čistotu a hygienu. Poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni.	

7. Hodnocení

7.1. Hodnocení žáka ve škole

Formy a způsob hodnocení v naší škole by měly vést k tomu, aby byli žáci motivovaní a disponovaní pro celoživotní učení. Chceme žákům pomáhat, aby dokázali rozpoznat, čeho dosáhli vzhledem ke stanovenému cíli, uměli realisticky zhodnotit výsledky své práce k poměru k vlastním schopnostem a stanovovat si přiměřené výzvy, uměli se vyrovnat s neúspěchem a vytěžit z něj poučení do budoucna.

Proto využíváme různé způsoby a techniky formativního hodnocení, sumativní hodnocení zpravidla jen v pololetí a na konci školního roku (vysvědčení). Pro hodnocení žáků všech ročníků používáme slovní hodnocení. Pro potřeby přijímacího řízení na střední školy nebo v případě přestupu na jinou školu může učitel převést slovní hodnocení na konci ročníku do klasifikačních stupňů. V pololetí a na konci školního roku obdrží žáci vysvědčení, ve kterém jsou hodnoceni rovněž slovně.

Předmětem hodnocení jsou cíle základního vzdělávání, klíčové kompetence, očekávané výstupy Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a učivo stanovené v ŠVP pro jednotlivá období. Do hodnocení zahrnujeme také chování žáka ve škole a na školních akcích. Pravidla závazná pro celou školu jsou sepsána ve školním řádu, kde jsou uvedeny i sankce v případě jejich nedodržení, další pravidla pro chování a práci ve třídách si stanovují žáci spolu s učitelem v konkrétní třídě.

Hodnotíme celý proces učení žáků (dosažené výstupy i individuální pokrok žáka – co se naučil, zvládl, v čem se zlepšil, v čem má rezervy) a doporučujeme, jak postupovat dále. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování každého žáka je plně v kompetenci příslušného vyučujícího.

7.1.1. Sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků

Snažíme se, aby žáci nebyli pouhými příjemci, ale stávali se partnery v procesu hodnocení. Postupně je učíme sebehodnocení a vrstevnickému hodnocení.

K sebehodnocení vedeme žáky od 1. třídy. Cílem sebehodnocení je přivést žáky k tomu, aby uměli rozpoznat, zda dosáhli stanoveného cíle; uvést, co jim k tomu pomohlo; reflektovat kvalitu vlastní práce, identifikovat své silné a slabé stránky; plánovat, co je ještě potřeba udělat, aby cíle dosáhli (stanovují si reálné cíle a postupy do budoucna). Tento přístup umožňuje pracovat s vnitřní motivací žáků a vést je k tomu, aby se už od začátku školní docházky učili přebírat za své vzdělávání vlastní zodpovědnost.

Ke vzájemnému hodnocení směřujeme postupně. Provést kvalitní hodnocení vnímáme jako jednu z důležitých dovedností pro život. Postupně si osvojujeme pravidla, mezi něž patří ohleduplnost, slušnost, uznání spolužáka a konstruktivní

zpětná vazba. Žáci někdy lépe přijímají hodnocení od referenční vrstevnické skupiny spolužáků než od vyučujícího, navíc je to vždy hodnocení informačně bohaté (žák nezískává zpětnou vazbu jen od učitele či jednoho žáka, ale může získat zpětnou vazbu od všech žáků ve třídě). Vzájemné hodnocení realizujeme zpravidla v tzv. hodnotícím kruhu na konci druhého vyučovacího bloku.

7.1.2. Kritéria hodnocení

Hodnocení předchází jasné a srozumitelné seznámení žáků s cíli vzdělávání a kritérii, podle kterých budou hodnoceni. Kritéria hodnocení stanovuje učitel ve vztahu ke klíčovým kompetencím rozvíjeným v daném předmětu a očekávaným výstupům na konci daného období nebo tematického celku.

Protože klademe důraz na všestranné hodnocení, všímáme si obecně těchto aspektů:

- zvládnutí učiva – osobní pokrok a posun
- vůle po zlepšení, píle a cílevědomost
- míra angažovanosti na výsledku práce (jednotlivce i skupiny)
- ochota a schopnost spolupráce ve skupině
- schopnost řešit problémové situace
- míra tvořivosti a samostatnosti
- způsob komunikace, úcta k druhým, péče o vztahy
- dodržování pravidel

7.1.3. Podklady pro hodnocení

Sběr podkladů pro hodnocení probíhá zejména:

- Průběžným sledováním žáků při práci a plnění úkolů
- Sebehodnocením žáka s komentářem učitele, které se denně zapisuje do hodnotící tabulky
- Různými druhy zkoušek – písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové
- Analýzou pracovních listů, testů a jiných výstupů
- Konzultací s ostatními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky
- Při konzultačních schůzkách rodič-dítě-učitel, v tzv. tripartitách
- Vyplněním žákovské smlouvy; obsahuje sebehodnocení žáka, popis jeho silných a slabých stránek a plán pokroku v budoucnosti
- Analýzou výsledků činnosti žáka v žákovském portfoliu

7.1.4. Portfolio a hodnotící sloha

<u>Portfolio</u>

žáka je nástroj pro dlouhodobé shromažďování informací o výsledcích, postupu učení a dalších charakteristikách souvisejících se vzděláváním konkrétního žáka. Shromažďují se v něm materiály různého druhu tak, aby dokumentovaly jeho pokrok co nejkomplexněji.

Filipka

Má sloužit a pomáhat žákům, vyučujícím i rodičům vytvořit si podrobný obrázek o tom, jaké jsou silné a slabé stránky žáka, podporuje zapojení žáků do plánování a hodnocení učení, což zvyšuje jejich motivaci pro učení, a umožňuje zapojit všechny aktéry školního vzdělávání –žáky, vyučující, rodiče. V neposlední řadě může být také nástrojem pro autoevaluaci učitelů a školy.

Žákovské portfolio obsahuje:

- pracovní listy
- žákovské práce vzniklé při práci v centrech (písemné práce, testy, úkoly, projekty, výkresy atd.)
- písemné sebehodnocení žáka – týdenní hodnotící tabulku s denními záznamy a komentáři učitele

Hodnotící sloha

slouží k zakládání opakovacích a diagnostických testů, významnějších (pololetních) prací apod. a žákovských smluv. Spolu s portfóliem tvoří významnou oporu pro rozhovor o výsledcích vzdělávání žáka při tripartitách.

7.1.5. Komunikace s rodiči, informování rodičů o hodnocení žáků

Považujeme za nezbytné, aby byli o průběhu vzdělávání pravidelně informováni zákonní zástupci dítěte jako jedni z důležitých aktérů jeho vzdělávání.

Pro informování rodičů využíváme informační systém EduPage, zahrnující elektronickou žákovskou knížku, případně mailovou korespondenci. Rodiče mají také možnost kdykoli po domluvě navštívit výuku nebo si prohlédnout portfolia žáka.

Třikrát ročně se setkáváme v rámci tzv. tripartit. Tripartita je setkání rodiče/ů, žáka a učitele. Jde o schůzku, kdy všichni tři aktéři vzdělávání hodnotí pokrok dítěte a vedou společný rozhovor o silných a slabých stránkách dítěte. Výsledkem by měly být konkrétní splnitelné kroky k dalšímu rozvoji žáka, které si formuluje dítě samo a podpisem stvrzuje svůj závazek usilovat o jejich realizaci. Dohodu podepisují i rodiče a učitel. Dítě tak za sebe a svůj prospěch přebírá svůj díl zodpovědnosti.

V nutných případech je možné si také sjednat individuální setkání s vyučujícím mimo stanovené schůzky. Dvakrát ročně jsou žáci vyučujícím slovně hodnoceni v každém předmětu zvlášť (vysvědčení za první a druhé pololetí). Slovní hodnocení je v kopii přiloženo ke katalogovému listu žáka.